

VLÁDA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Materiál na rokovanie
Národnej rady Slovenskej republiky

Číslo: UV-20112/2014

1025

Návrh štátneho záverečného účtu Slovenskej republiky za rok 2013

Obsah materiálu:

1. Návrh uznesenia NR SR
2. Vlastný materiál

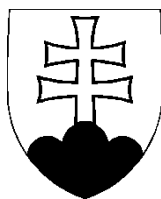
Predkladá:

Robert Fico
Predseda vlády
Slovenskej republiky

Bratislava máj 2014

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

VI. volebné obdobie

Návrh

Číslo

UZNESENIE NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

z 2014

k Návrhu štátneho záverečného účtu SR za rok 2013

Národná rada Slovenskej republiky

A. schvaľuje

A.1. návrh štátneho záverečného účtu Slovenskej republiky za rok 2013, podľa ktorého

a) podiel schodku verejnej správy Slovenskej republiky na hrubom domácom produkte v jednotnej metodike platnej pre Európsku úniu (ESA 95) podľa údajov zverejnených Eurostatom dňa 23.4.2014 dosiahol 2,77 %;

b) konsolidovaný dlh verejnej správy podľa údajov v jednotnej metodike platnej pre Európsku úniu (ESA 95) podľa údajov zverejnených Eurostatom dňa 23.4.2014 dosiahol k 31. decembru 2013 sumu 39 975 176 mil. eur, čo predstavuje 55,42 % hrubého domáceho produktu;

c) príjmy štátneho rozpočtu Slovenskej republiky na hotovostnej báze dosiahli 12 796,4 mil. eur, výdavky 14 819,7 mil. eur a schodok 2 023,3 mil. eur;

B. berie na vedomie

B.1. že schodok štátneho rozpočtu vykázaný v štátnom záverečnom účte Slovenskej republiky za rok 2013 vo výške 2 023,3 mil. eur bol k 31. decembru 2013 krytý finančnými prostriedkami získanými z predaja štátnych pokladničných poukážok v hodnote 11,5 mil. eur a z predaja štátnych dlhopisov v hodnote 1 661,8 mil. eur a finančnými zdrojmi z čerpania tranže vládneho úveru v hodnote 350,0 mil. eur.

Obsah

Zhrnutie – kľúčové údaje	2
1. Ekonomický rámec rozpočtového hospodárenia Slovenskej republiky	3
1.1. Ekonomický vývoj Slovenskej republiky v kontexte vývoja európskej a globálnej ekonomiky	3
1.2. Základné ekonomické ukazovatele Slovenskej republiky	5
1.2.1. Vývoj HDP a jeho štruktúra	5
1.2.2. Cenový vývoj a inflácia	6
1.2.3. Vývoj na trhu práce	6
1.2.4. Platobná a obchodná bilancia	7
2. Hospodárenie verejnej správy v metodike ESA 95	8
2.1. Saldo verejnej správy	8
2.2. Dlh verejnej správy podľa maastrichtských kritérií	14
2.2.1. Maastrichtský dlh štátnych rozpočtových organizácií	16
2.2.2. Maastrichtský dlh ostatných subjektov verejnej správy	17
2.3. Porovnanie salda a dlhu verejnej správy v rámci Európskej únie	19
3. Zámery, ciele a opatrenia rozpočtovej politiky v roku 2013	21
3.1. Základné rozpočtové ukazovatele	22
3.2. Príjmy štátneho rozpočtu	24
3.2.1. Daňové príjmy	24
3.2.2. Nedaňové príjmy	28
3.2.3. Granty a transfery	31
3.3. Výdavky štátneho rozpočtu	32
3.3.1. Výdavky štátneho rozpočtu podľa ekonomickej klasifikácie	32
3.3.2. Výdavky štátneho rozpočtu podľa funkčnej klasifikácie	47
3.3.3. Vzťahy štátneho rozpočtu k obciam	50
3.3.4. Vzťahy štátneho rozpočtu k vyšším územným celkom	52
3.3.5. Čerpanie rezerv štátneho rozpočtu	55
3.4. Vzťahy štátneho rozpočtu k Európskej únii	56
3.4.1. Príjmy z rozpočtu Európskej únie	58
3.4.2. Výdavky štátneho rozpočtu rozpočtované vo väzbe na príjmy z Európskej únie	59
4. Tabuľková príloha	64

Zhrnutie – kľúčové údaje

- **Schodok verejnej správy** podľa metodiky ESA 95 **dosiahol v roku 2013** úroveň **1 994 918 tis. eur (2,77 % HDP)**. Schodok bol nižší oproti rozpočtovanej hodnote na rok 2013 o 0,17 % HDP a **oproti predchádzajúcemu roku 2012 bol nižší o 1,71 % HDP**.
- Slovenská republika splnila znížením schodku verejnej správy pod 3 % HDP v predpísanom termíne hlavnú podmienku ukončenia procedúry nadmerného deficitu v rámci európskych fiškálnych pravidiel.
- **Schodok verejnej správy bol v roku 2013 nižší oproti rozpočtovanej hodnote o 191 613 tis. eur**. Lepší výsledok sa podarilo dosiahnuť napriek horšiemu ekonomickému vývoju oproti predpokladanému vývoju v rozpočte. Rozpočet počítal s ekonomickým rastom na úrovni 2,1 %, avšak ekonomika rástla len tempom 0,9 %. Z tohto dôvodu boli v priebehu roka 2013 prijaté opatrenia s cieľom udržania schodku pod 3 % HDP.
- Medzi najdôležitejšie faktory, ktoré pomohli znížiť schodok verejnej správy oproti rozpočtu, patrila úspora prostriedkov štátneho rozpočtu na spolufinancovanie projektov EÚ (260 501 tis. eur), zrušenie rezervy na otvorenie II. piliera dôchodkového systému (229 138 tis. eur) a úspora nákladov na obsluhu štátneho dlhu (59 296 tis. eur). Medzi najvýznamnejšie faktory, ktoré naopak schodok zvyšovali, patrili výpadok daňových a odvodových príjmov verejnej správy (136 855 tis. eur), výpadok príjmov digitálnej dividendy (130 000 tis. eur), korekcie k fondom EÚ (124 514 tis. eur), výpadok príjmov z predaja núdzových zásob ropy (100 440 tis. eur) a výpadok príjmov z dividend podnikov štátnej správy (94 148 tis. eur).
- **Dlh verejnej správy** podľa metodiky ESA 95 **dosiahol k 31.12.2013 výšku 39 975 176 tis. eur (55,4 % HDP)**. Dlh verejnej správy sa v roku 2013 **oproti predchádzajúcemu roku 2012 zvýšil o 2,8 % HDP**. Hlavnými faktormi nárastu dlhu bol hotovostný schodok štátneho rozpočtu vo výške 2,8 % HDP, nárast záväzkov Slovenskej republiky vyplývajúcich z účasti na záchranných finančných mechanizmoch eurozóny vo výške 0,9 % HDP a presmerovanie časti dlhu novovytvorenej Agentúry pre núdzové zásoby ropy vo výške 0,6 % HDP. Naopak, k poklesu verejného dlhu prispelo zníženie hotovostnej rezervy v rámci systému štátnej pokladnice o 0,6 % HDP. Rast nominálneho HDP prispel k medziročnému zníženiu podielu dlhu na HDP o 0,8 percentuálneho bodu.
- V rámci **eurozóny (18 krajín)** v roku 2013 dosiahlo 8 krajín vyšší schodok a 14 krajín dosiahlo vyšší dlh verejnej správy ako Slovenská republika. Priemerný schodok EÚ 18 bol 3,0 % HDP a priemerný dlh verejnej správy EÚ 18 bol 92,6 % HDP v roku 2013.
- **Hotovostné príjmy štátneho rozpočtu** dosiahli v roku 2013 výšku 12 796 444 tis. eur (medziročný **nárast 8,2%**), **výdavky** boli vo výške 14 819 702 tis. eur (medziročný **pokles 5,2%**) a **schodok štátneho rozpočtu** dosiahol výšku 2 023 258 tis. eur (medziročný **pokles 46,9%**).

1. Ekonomický rámec rozpočtového hospodárenia Slovenskej republiky

Slovenská ekonomika zaznamenala v roku 2013 medziročné spomalenie rastu HDP o 0,9 percentuálneho bodu avšak aj napriek recesii v eurozóne si dokázala zachovať rast a to na úrovni 0,9 %. Hlavným zdrojom ekonomického rastu bol už tradične zahraničný obchod. Posledný štvrt'rok minulého roka však ukazuje známky stabilizácie a oživenia domácej spotreby a investícií. Vo všeobecnosti hospodársky rast nenaplnil predpoklady očakávané pri zostavovaní rozpočtu na rok 2013 a jeho štruktúra nebola priaznivá pre rozpočtované príjmy.

1.1. Ekonomický vývoj Slovenskej republiky v kontexte vývoja európskej a globálnej ekonomiky

Oživenie svetovej ekonomiky v roku 2013 napredovalo len pomaly a vývoj jednotlivých regiónov bol naďalej nerovnomerný. Kým rozvíjajúce sa ekonomiky na čele s krajinami Ázie pokračovali v relatívne rýchlom raste, krajiny eurozóny zaznamenali v roku 2013 pokles ekonomickej aktivity. Celkovo svetové HDP iba mierne spomalilo z rastu 3,1 % v roku 2012 na 3,0 % v roku 2013.

Ekonomika eurozóny sa v priebehu roku 2013 dostala z recesie, ale aj napriek tomu došlo medziročne k miernemu prepadu HDP (-0,5 %). V poslednom kvartáli sa rast ekonomiky zrýchlil, keď eurozóna zaznamenala medzikvartálny rast o 0,3 %. Pomohol tomu najmä rast veľkých ekonomík jadra eurozóny, ktorého zdrojom bol domáci dopyt a investície. Kým nemecká ekonomika v roku 2013 zaznamenala rast, ekonomiky na periférii EÚ zaznamenali pokles ekonomickej aktivity (Portugalsko -1,4 %, Grécko -3,9 %, Taliansko -1,9 % a Španielsko -1,4 %). Celková miera nezamestnanosti v eurozóne sa za rok 2013 zvýšila na 12,1 %. V najväčšej ekonomike EÚ, v Nemecku, prevládal relatívne pozitívny vývoj. Proexportne orientovaná ekonomika vďaka oživej priemyselnej výrobe a poklesu nezamestnanosti zaznamenala rast HDP na úrovni 0,4 %. Koncom roka nastúpilo oživenie aj v krajinách periférie a Nemecko v poslednom kvartáli tiež zaznamenalo zrýchlenie ekonomickej aktivity.

Ekonomika USA v roku 2013 zaznamenala rast o 1,9 % (oproti rastu o 2,8 % v roku 2012), v druhej polovici roka však došlo k zrýchleniu ekonomiky. Situácia sa v porovnaní so situáciou v Európe vyvíjala priaznivejšie, keďže došlo k zotaveniu realitného trhu a naďalej pokračoval rast úverov podnikom. Napriek nižšiemu ekonomickému rastu ako v roku 2012 sa nezamestnanosť v roku 2013 znížila výraznejšie.

Situácia **na finančných trhoch** bola v roku 2013 pokojná. Na trhu bol cítiť prebytok likvidity dodaný predovšetkým dvomi 3 ročnými repo tendrami zo strany ECB ešte z prelomu rokov 2011 a 2012 (LTRO) a najmä upokojenie ECB svojimi verbálnymi intervenciami z druhej polovice roka 2012. Viaceré akciové indexy prekonal v roku 2013 svoje historické maximá. Euro relatívne stabilne posilňovalo voči doláru ako aj väčšine ostatných mien. Kurz EUR/USD sa dostal z úrovne 1,3 na začiatku roka 2013 až tesne ku 1,4 v decembri 2013. Výnosy dlhopisov Španielska a Talianska, ktoré vzhľadom na svoju výšku predstavujú najväznejšie riziká pre osud eurozóny, pokračovali až na krátkodobé výkyvy v prudkom poklese a dostali sa dlhodobo pod 4 %.

V roku 2013 bol **vývoj cien ropy** relatívne stabilný v pásme 100 až 120 USD/bl (ropa Brent) s niekoľkými krátkodobými výkyvmi. Cena ropy vzrástla vo februári 2013 na 117 USD/bl, tento rast bol následne vystriedaný prudkým poklesom krátkodobo až pod 100 USD/bl v apríli 2013. Odtiaľ sa ropa vrátila k hranici 110 USD/bl, kde sa už bez výraznejších výkyvov držala druhú polovicu roka. Jej vplyv na infláciu bol v roku 2013 viac menej neutrálny. Na krajiny eurozóny má však okrem rastu cien ropy v dolároch vplyv aj pohyb kurzu EUR/USD. Na rozdiel od roku 2011 kedy dolár voči euru trvalejšie posilnil, bola situácia v roku 2013 opačná, kedy posilňovalo euro, čo ropu v eurovom vyjadrení dodatočne zlacňovalo.

Vývoj vybraných ukazovateľov za eurozónu		2013	2012	2011
HDP	% rast	-0,5	-0,7	1,6
Zamestnanosť	% rast	-0,9	-0,8	0,2
Miera nezamestnanosti	%	12,1	11,4	10,2
Kompenzácie na zamestnanca*	% rast	1,5	2,0	2,2
Jednotkové pracovné náklady*	% rast	1,0	1,8	0,7
Miera inflácie (HICP)	%	1,4	2,5	2,7
Bežný účet*	% HDP	2,7	1,8	0,4
Deficit verejných financií*	% HDP	-3,1	-3,7	-4,2
Verejný dlh*	% HDP	95,5	92,6	87,2
10Y Nemecký dlhopis	% výnos do splatnosti	1,6	1,6	2,7
USD/EUR		1,33	1,29	1,39
Ropa, Brent	USD/bl	108,8	112,0	112,1

* pri ukazovateľoch sú za rok 2013 odhady podľa OECD a EK k 31. 3. 2014

Zdroj: OECD, EK, Bloomberg

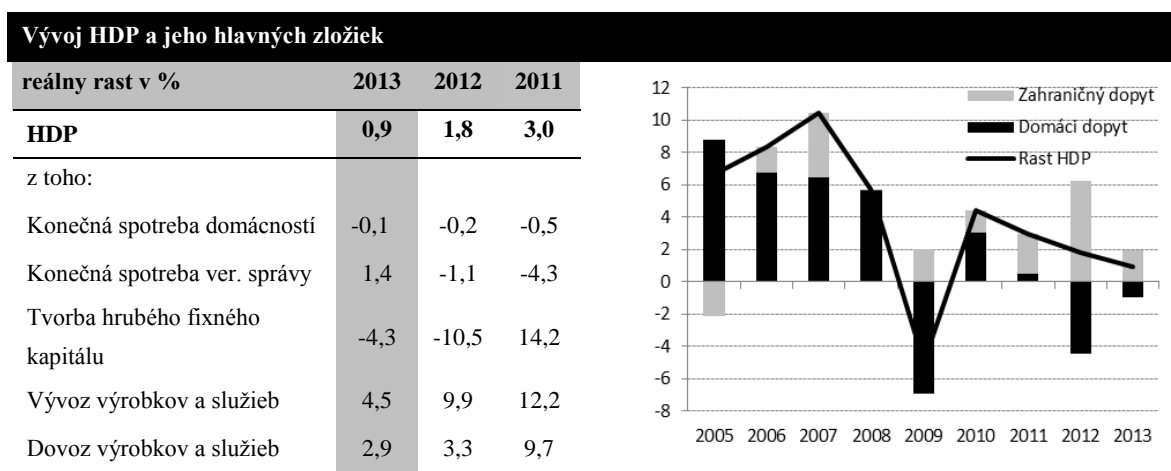
Menová politika väčšiny hlavných svetových centrálnych bánk bola v roku 2013 naďalej silno expanzívna s udržiavaním základných sadzieb na rekordných minimách. Kľúčová centrálna banka, americký FED ponechala úrokové sadzby na rekordne nízkych úrovniach bez zmeny počas celého roku 2013. Základná úroková sadzba FED-u sa tak nezmenila od decembra 2008 a zotrvala na úrovni 0,25 %. Na jeseň 2013 sa očakávalo postupné znižovanie intenzity kvantitatívneho uvoľňovania (QE3), ktoré FED ohlásil a začal realizovať koncom roka 2013. Na rozdiel od FED-u, ktorého základná sadzba je prakticky na nule, ECB mala v znižovaní sadzieb ešte malý priestor. Ten sa v roku 2013 rozhodla využiť a pristúpila k zníženiu sadzby na aktuálnu úroveň 0,25 %, ktorá predstavuje jej historické minimum. ECB viacnásobne zvažovala zníženie depozitnej sadzby, ktorá je aktuálne na 0 %, na zápornú hodnotu. Mohla by sa tým výraznejšie podporiť úverová aktivita zo strany bánk. V roku 2013 však k takémuto kroku ECB nepristúpila.

1.2. Základné ekonomické ukazovatele Slovenskej republiky

1.2.1. Vývoj HDP a jeho štruktúra

Rast HDP v roku 2013 spomalil na 0,9 %. Za nižším rastom stála najmä nepriaznivá situácia u našich obchodných partnerov, spojená s pokračujúcim zhoršovaním vývoja trhu práce a s ním súvisiacim utlmeným domácim dopytom.

Vývoz tovarov a služieb, napriek tomu, že sa spomalil, stále zostal hlavným zdrojom ekonomického rastu. V roku 2013 prispel k historicky najvyššiemu obchodnému prebytku na Slovensku. Súkromná spotreba klesala už štvrtý rok po sebe pre nepriaznivú situáciu na trhu práce, pomerne hlboký pokles zaznamenala aj investičná aktivita. Vo štvrtom štvrtroku však obe tieto zložky zastavili prepád a v nasledujúcich obdobiach sa predpokladá, že domáci dopyt by mal začať rásť. Spotreba vlády v minulom roku ako jediná zložka domáceho dopytu mierne rástla.

Zdroj: ŠÚ SR

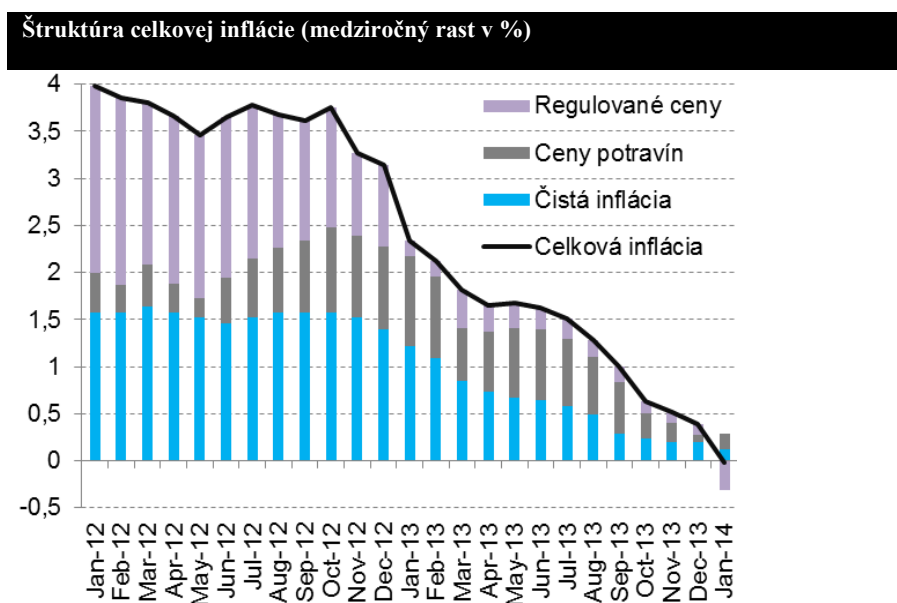
Reálny rast ekonomiky v roku 2013 nedosiahol predpoklady použité pri zostavovaní rozpočtu verejnej správy na rok 2013, a to predovšetkým z pohľadu plnenia daňových príjmov. Rast bol ťahaný výlučne čistým exportom a väčšina makroekonomických základní daní dopadla horšie, než sa predpokladalo v rozpočte. Celkovo ekonomický vývoj vytváral negatívne riziká pre rozpočtované príjmy verejnej správy v roku 2013.

Porovnanie skutočnosti za rok 2013 s predpokladmi pre tvorbu rozpočtu na roky 2013-2015			
v %, ak nie je uvedené inak	Rozpočet		
	2013	Skutočnosť	Rozdiel v p.b.
Hrubý domáci produkt, reálny rast	2,1	0,9	-1,2
Hrubý domáci produkt v bežných cenách mld. eur	74,4	72,1	-2,3
Konečná spotreba domácností, reálny rast	0,7	-0,1	-0,8
Konečná spotreba domácností, nominálny rast	3,8	1,2	-2,6
Priemerná mesačná mzda, reálny rast	0,4	1,0	0,6
Priemerná mesačná mzda, nominálny rast	3,4	2,4	-1,0
Rast zamestnanosti (ESA)	0,1	-0,8	-0,9
Miera nezamestnanosti (VZPS)	13,9	14,2	0,3
Index spotrebiteľských cien, priemerný rast	3,1	1,4	-1,7
Saldo bežného účtu (% HDP)	1,2	2,1	0,9

Zdroj: MF SR, ŠÚ SR

1.2.2. Cenový vývoj a inflácia

Priemerná ročná miera inflácie v roku 2013 výrazne spomalila na 1,4 % (v roku 2012 vzrástli ceny o 3,6 %). Za pomalším rastom cien stáli rovnako domáce, ako aj zahraničné faktory. K zahraničným patrili stabilizácia svetových cien energetických komodít a nadpriemerná úroda potravín, ktoré viedli k nízkemu rastu regulovaných cien a cien potravín na Slovensku. Medzi domáce faktory patrí najmä slabý domáci dopyt a nízka spotrebiteľská dôvera, ktoré mali za následok pokles čistej inflácie. Tieto faktory spolu viedli k tomu, že rast cien v roku 2013 spomalil a začiatkom roka 2014 ceny dokonca poklesli. Rast harmonizovanej inflácie (HICP, podľa EUROSTAT-u) dosiahol 1,5 % a inflácia na Slovensku sa tak nachádzala pod priemerom krajín eurozóny.

Zdroj: MF SR, ŠÚ SR

1.2.3. Vývoj na trhu práce

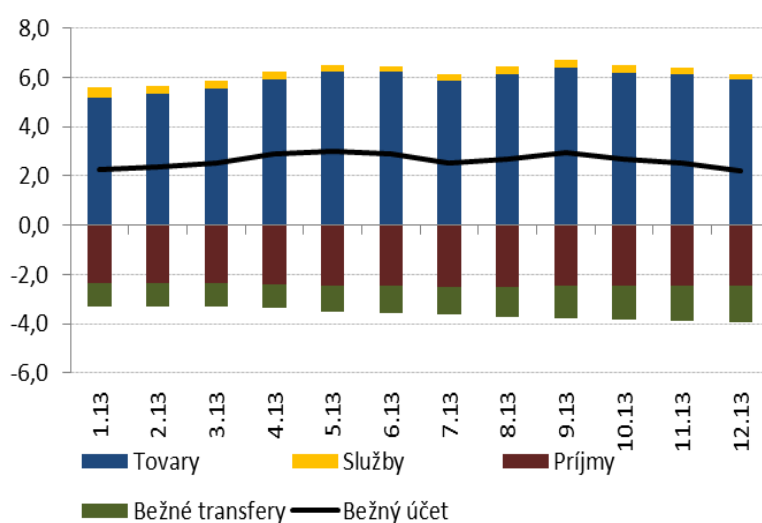
Nepriaznivá situácia v eurozóne a s ňou súvisiace spomalenie hospodárskeho rastu viedlo v roku 2013 k poklesu zamestnanosti. Ekonomika SR v danom roku prišla o 17 tisíc pracovných miest a zamestnanosť sa tak medziročne znížila o 0,8 % (metodika ESA 95). Najväčší pokles zamestnaných nastal v priemysle a v stavebníctve. Počas roka však došlo na trhu práce k stabilizácii a ku koncu roka začala zamestnanosť mierne rásť. Rastu zamestnanosti nepomáha fakt, že ekonomický rast bol doteraz z väčšej časti ťahaný exportne orientovanými odvetviami s vyššou pridanou hodnotou, ktoré sú náročnejšie na kapitál ako na prácu. Nadalej pretrvával problém dlhodobej nezamestnanosti, keď približne dvaja z troch nezamestnaných sú bez práce viac ako jeden rok.

Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca v hospodárstve dosiahla v roku 2013 hodnotu 824 eur (2012: 805 eur). Medziročne sa zvýšila o 2,4 %, rovnako ako v predchádzajúcom roku. Nízky rast cien však znamenal, že sa reálne mzdy po prvý raz od roku 2010 zvýšili, a to o 1 %.

1.2.4. Platobná a obchodná bilancia

V roku 2013 skončil bežný účet (BÚ) platobnej bilancie rovnako ako v predchádzajúcom roku v prebytku na úrovni 2,2 % HDP. Kým v priebehu roka prebytok BÚ narastal, v posledných mesiacoch došlo v medziročnom porovnaní k zhoršeniu všetkých zložiek bilancie. Zmenila sa však štruktúra salda BÚ - výrazne narástol prebytok obchodu s tovarmi, ktorý bol však vykompenzovaný znížením ostatných zložiek. Prebytok bilancie služieb sa znížil, stále však zostal mierne kladný. Mierne sa zvýšil deficit výnosov a najvýraznejšie narástol deficit bežných transferov.

Vývoj bežného účtu platobnej bilancie v roku 2012 podľa jeho zložiek (priemer za 12m, % HDP)

Zdroj: NBS, ŠÚ SR

Prebytok obchodnej bilancie sa medziročne zvýšil, keď výška prebytku bilancie tovarov v roku 2013 dosiahla v absolútnom vyjadrení hodnotu 4,2 mld. eur (**5,9 % HDP**). Napriek recesii v eurozóne si export tovarov zachoval rast o 3,6 %. Najvýraznejší rast zaznamenali kľúčové odvetvia slovenskej ekonomiky – automobilový a elektrotechnický priemysel. Pre slabší domáci dopyt dosiahol rast importu v roku 2013 iba 2,5 %. Stagnoval dovoz priemyselných dodávok a dovoz spotrebných tovarov zaznamenal len mierny rast. Výraznejšie rástol len dovoz kapitálových tovarov.

2. Hospodárenie verejnej správy v metodike ESA 95

Výsledky hospodárenia s financiami verejnej správy sa predkladajú Eurostatu dvakrát ročne na základe Nariadenia Rady (ES) č. 479/2009 o uplatňovaní Protokolu o postupe pri nadmernom schodku¹ prvýkrát do 1. apríla bežného roka a druhýkrát do 1. októbra bežného roka. Do 1. apríla bežného roka sa predkladá **odhad** schodku za predchádzajúci rozpočtový rok a do 1. októbra bežného roka sa predkladá **aktuálny** schodok za predchádzajúci rozpočtový rok. V zmysle uvedeného pravidla je potrebné všetky údaje v nasledujúcom texte chápať ako predbežné, ktoré môžu byť v období do 1. októbra tohto roka revidované. Základnou databázou o hospodárení jednotlivých subjektov verejnej správy sú údaje z finančných výkazov za rok 2013, avšak nie všetky boli verifikované schvaľovacím procesom. Definitívne údaje o hospodárení verejnej správy za rok 2013 budú prezentované po skončení schvaľovacieho procesu, na základe vykonaných auditov finančných výkazov a po získaní definitívnych údajov pre časové rozlíšenie daní a poistného z Finančnej správy SR, Sociálnej poisťovne a zdravotných poisťovní. Preto bude rozhodujúce stanovisko Eurostatu pri notifikácii výsledkov roku 2013 predložených do 1. októbra 2014.

2.1. Saldo verejnej správy

Rozpočet verejnej správy na rok 2013, ktorý bol schválený vládou SR uznesením č. 532/2012 a uznesením NR SR č. 368/2012 predpokladal podiel schodku k HDP vo výške 2,94 %. **V roku 2013 dosiahlo celkové hospodárenie s verejnými financiami podľa metodiky ESA 95 schodok vo výške 1 994 918 tis. eur (2,77 % z HDP).** Schodok verejnej správy bol nižší oproti rozpočtovanej hodnote na rok 2013 o 191 613 tis. eur (**0,17 % HDP**). Táto časť popisuje najdôležitejšie vecné položky, ktoré spôsobili odchýlku skutočného schodku od rozpočtovaného.

Daňové a odvodové príjmy verejnej správy mali negatívny vplyv na rozpočet vo výške **136 855 tis. eur**. Hlavným negatívnym faktorom bol vplyv ekonomického prostredia, keď rozpočet počítal s ekonomickým rastom na úrovni 2,1 %, avšak ekonomika rástla len tempom 0,9 %. Hlavným pozitívnym faktorom bolo zvýšenie efektivity výberu DPH vďaka prijatým opatreniam proti daňovým únikom. Veľká neistota plnenia rozpočtu v roku 2013 vyplývala z vplyvu prijatých daňových a odvodových legislatívnych opatrení, ktorých odhad bol pri zostavovaní rozpočtu v sume 1 670 820 tis. eur (2,3 % HDP). Z jednotlivých daní dosiahla najväčšiu úsporu oproti rozpočtu daň z pridanej hodnoty v sume 243 590 tis. eur, naopak najvyšší výpadok spôsobila daň z príjmov právnických osôb vo výške 230 845 tis. eur.

¹ Nariadenie Rady (ES) č. 479/2009 z 25. mája 2009 o uplatňovaní Protokolu o nadmernom schodku, ktorý tvorí prílohu Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva

Saldo verejnej správy v roku 2013 podľa ESA95

	tis. eur	% HDP
1. Saldo verejnej správy - rozpočet	-2 186 531	-2,94
Daňové a odvodové príjmy verejnej správy	-136 855	-0,19
Vybrané nedaňové príjmy	-367 947	-0,51
- Výpadok príjmov digitálnej dividendy	-130 000	-0,18
- Výpadok príjmov z predaja núdzových zásob ropy	-100 440	-0,14
- Výpadok príjmov z dividend podnikov štátnej správy	-94 148	-0,13
- Výpadok príjmov z predaja emisných povoleniek	-43 359	-0,06
Vybrané transakcie súvisiace s EÚ	135 987	0,19
- Úspora prostriedkov na spolufinancovanie	260 501	0,36
- Korekcie k EÚ fondom	-124 514	-0,17
Prenesené výdavky štátneho rozpočtu	232 695	0,32
Výdavky na obsluhu štátneho dlhu	59 296	0,08
Zrušenie rezervy v súvislosti s otvorením II. piliera	229 138	0,32
Železnice slovenskej republiky	58 251	0,08
Ostatné vplyvy	-18 952	-0,03
2. Saldo verejnej správy - skutočnosť	-1 994 918	-2,77
<i>p.m. zmena salda v dôsledku zmeny nominálneho HDP</i>		<i>-0,09</i>

Zdroj: MF SR

Pozn.: (+) znamená pozitívny vplyv a (-) negatívny vplyv na saldo VS

Výrazný výpadok oproti rozpočtu zaznamenali vybrané nedaňové príjmy, ktoré spolu prehĺbili schodok o 367 947 tis. eur. Rozpočet počítal s predajom voľných frekvenčných pásiem (tzv. **digitálna dividenda**) už v roku 2013, pričom odhadnuté príjmy boli vo výške **130 000 tis. eur**. Aukcia licencií Telekomunikačného úradu sa však realizovala až v roku 2014 s výnosom 163 887 tis. eur, preto výpadok v roku 2013 bol zaznamenaný v celej sume predpokladaného výnosu.

Rozpočet na rok 2013 tiež počítal s príjmami z postupného **predaja núdzových zásob ropy** novovzniknutej Agentúre pre spravovanie ropných zásob vo výške **100 440 tis. eur**. V priebehu roka 2013 došlo k odpredaju celých zásob ropy v sume 465 208 tis. eur z dôvodu dodržania smernice EÚ, ktorá neumožňuje duálnu správu zásob ropy. Napriek tomu bol zaznamenaný výpadok v celej sume rozpočtovaného výnosu, pretože Eurostat rozhodol o posúdení príjmu ako finančnej transakcie bez vplyvu na saldo podľa ESA metodiky.

Rozpočet predpokladal príjem z **predaja emisných povoleniek** vo výške 105 000 tis. eur. Pokles cien na európskej burze povoleniek však spôsobil dosiahnutie nižšieho výnosu z predaja vo výške 61 641 tis. eur; výpadok príjmov rozpočtu tak predstavoval **43 359 tis. eur**.

Výpadok oproti rozpočtu tiež zaznamenali príjmy z **dividend od podnikov štátnej správy** v celkovej sume **94 148 tis. eur**. Medzi tri podniky s najväčšou odchýlkou predpokladaných dividend oproti rozpočtovaným patrilo Slovenský plynárenský priemysel, a.s. ktorý odviezol nižšie dividendy o 114 789 tis. eur, Slovak Telecom s nižšími dividendami o 23 849 tis. eur a Slovenská

elektrizačná prenosová sústava, a.s. ktorá naopak odviedla vyššie dividendy oproti predpokladom rozpočtu o 52 177 tis. eur.

Dve najdôležitejšie položky súvisiace s prostriedkami EÚ zlepšili súhrnne saldo o 135 987 tis. eur. Slovensko aj v roku 2013 pokračovalo v nižšom čerpaní fondov EÚ, keď skutočné čerpanie dosiahlo oproti rozpočtovanému úroveň 57 %. Z tohto dôvodu bol zaznamenaný znížený objem výdavkov rozpočtu na **spolufinancovanie projektov EÚ o 260 501 tis. eur.**

S čerpaním fondov EÚ súvisí aj návrh Európskej komisie o finančných korekciách za nezrovnalosti pri čerpaní EÚ prostriedkov za programové obdobie 2007 – 2013. **Finančné korekcie** znamenajú, že Slovensku nebudú preplatené výdavky, ktoré musí pokryť štátny rozpočet, s negatívnym vplyvom na saldo verejnej správy v roku 2013 vo výške **124 514 tis. eur.**

Podľa §8 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy je možné kapitálové výdavky a vybrané bežné výdavky štátneho rozpočtu použiť na určený účel aj v nasledujúcich dvoch rozpočtových rokoch po rozpočtovom roku, na ktorý boli rozpočtované. Prostriedky Európskej únie, prostriedky štátneho rozpočtu určené na financovanie spoločných programov SR a EÚ a prostriedky štátneho rozpočtu určené na financovanie účelov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi SR a inými štátmi možno použiť aj v nasledujúcich rozpočtových rokoch až do ich vyčerpania. Toto pravidlo na jednej strane zefektívňuje použitie verejných prostriedkov tým, že kapitoly rozpočtu nie sú motivované čerpať prostriedky v danom roku „za každú cenu“, na druhej strane vytvára neistotu pri plnení salda v súlade so schváleným štátnym rozpočtom. Viazané výdavky a prenášané do ďalšieho rozpočtového roka pôsobia v smere zníženia skutočného salda oproti schválenému rozpočtu v danom rozpočtovom roku; prenesené a zároveň použité výdavky z predchádzajúceho rozpočtového roka naopak saldo v danom rozpočtovom roku zvyšujú. Čistý dopad na saldo verejnej správy závisí od výsledného efektu presunov. Ak sú prenesené výdavky do ďalšieho rozpočtového roka vyššie ako použité z predchádzajúceho rozpočtového roka, saldo sa oproti schválenému rozpočtu zníži, v opačnom prípade sa zvýši.

Do roku 2013 bolo prenesených bežných a kapitálových výdavkov štátneho rozpočtu s výnimkou prostriedkov Európskej únie a prostriedkov štátneho rozpočtu určených na financovanie spoločných programov SR a EÚ z roku 2012 celkove 251 071 tis. eur, pričom v skutočnosti v roku 2013 bolo použitých 88 971 tis. eur. V roku 2013 bolo zaviazaných prostriedkov s predpokladaným presunom do roku 2014 v sume 454 123 tis. eur, z toho rozpočtované prostriedky na rok 2013 boli 321 666 tis. eur.

Pre analytický odhad vplyvu prenášaných výdavkov štátneho rozpočtu na saldo verejnej správy v danom roku sú dôležité len reálne použité výdavky z prenesených prostriedkov predchádzajúcich období (88 971 tis. eur) a na druhej strane len tá časť prenesených výdavkov do nasledujúcich období, ktorá bola súčasťou rozpočtovaných výdavkov roku 2013 (321 666 tis. eur). Takto odhadnutý **vplyv prenesených výdavkov štátneho rozpočtu** znížil saldo verejnej správy o **232 695 tis. eur.**

Akruálne **náklady na financovanie štátneho dlhu** boli rozpočtované v sume 1 425 853 tis. eur, skutočné náklady boli nižšie o **59 296 tis. eur**. Dosiahnutú úsporu možno analyticky rozčleniť na pôsobenie viacerých faktorov. Najväčší pozitívny vplyv malo ekonomické prostredie, keď nižšie úrokové sadzby oproti predpokladom rozpočtu znížili úrokové náklady štátneho dlhu o 48 590 tis. eur. Druhý najvyšší pozitívny vplyv na úsporu mala metodická úprava. Pri zostavovaní rozpočtu boli do celkových úrokových nákladov zarátané diskonty, ktoré úrokovú sadzbu a úrokové náklady zvyšujú ale nie prémie, ktoré ich naopak znižujú. Rozpočtované úrokové náklady tak boli vyššie oproti vykázanéj skutočnosti o 44 716 tis. eur. K úspore tiež prispeli nižšie poplatky, ktoré súvisia s emitovaním cenných papierov, a to vo výške 12 185 tis. eur.

Na druhej strane k zvýšeniu úrokových nákladov oproti rozpočtu prispela emisná politika Ministerstva financií SR v zastúpení Agentúrou pre riadenie dlhu a likvidity (ARDAL) sumou 44 247 tis. eur. Oproti uvažovanému emisnému kalendáru v čase zostavovania rozpočtu emitoval ARDAL v roku 2013 síce mierne menší objem celkového dlhu, ale v dôsledku priaznivej situácie na finančných trhoch a vysokom dopyte v aukciách sa mu podarilo emitovať dlhopisy s výrazne dlhšou dobou splatnosti. Predĺžením splatnosti dlhu dochádza k zvýšeniu úrokových nákladov, zároveň sa však zlepšujú kvantitatívne parametre dlhu predpísané stratégiou riadenia štátneho dlhu, čím sa znižuje refinančné riziko riadenia dlhu. Ostatné faktory s menšími pozitívnymi i negatívnymi vplyvmi, ako spätné odkupy dlhopisov či úrokové príjmy z ukladania voľných zdrojov na trhu, znížili spolu výslednú úsporu o 1 949 tis. eur.

V rozpočte na rok 2013 bola vytvorená **rezerva na otvorenie II. piliera dôchodkového systému** vo výške **229 138 tis. eur**. Rezerva pokrývala riziko vyplývajúce z neistoty, koľko poistencov a s akými vysokými vymeriavaciami základmi prejde medzi oboma piliermi počas doby otvorenia systému. Pôvodné predpoklady pri zostavovaní rozpočtu sa viac ako naplnili, čo dokumentujú aj vyššie príjmy transferu Sociálnej poisťovni z titulu vystúpenia poistencov z II. piliera oproti rozpočtu o 27 495 tis. eur. Navyše, v priebehu roka 2013 bolo identifikované riziko nenaplnenia rozpočtovaných daňových a odvodových príjmov z dôvodu slabšieho ekonomického rastu. Z dôvodu týchto spolupôsobiacich faktorov bola rezerva zrušená s kladným vplyvom na saldo rozpočtu verejnej správy.

Na základe rozhodnutia Eurostatu došlo v priebehu roka 2013 k preklasifikovaniu Železníc Slovenskej republiky z nefinančných korporácií do sektora verejnej správy, pričom tento subjekt bol zaradený do verejnej správy spätne od roku 2011. Keďže rozpočet na rok 2013 ešte so železnicami vo verejnej správe nerátal, saldo v roku 2013 bolo pozitívne ovplyvnené celým dosiahnutým výsledkom hospodárenia železníc v sume 58 251 tis. eur. Kladný výsledok hospodárenia železníc vyplýva do veľkej miery z výrazného zvýšenia transferov štátneho rozpočtu tomuto subjektu od roku 2011.

Ostatné vplyvy sa podieľali na zhoršení salda verejnej správy v súhrnnej výške **18 952 tis. eur**. Patrí sem predovšetkým hospodárenie ostatných subjektov verejnej správy mimo štátneho rozpočtu, ale aj rezerva na záväzky zdravotníckych zariadení či sankcie vyrubené v daňovom konaní, ktoré sa v ESA metodike zaraďujú pod nedaňové príjmy.

Na výsledné saldo v pomere k HDP vplýva aj samotná zmena HDP. Skutočné **nominálne HDP** pokleslo oproti prognóze v rozpočte o 3,0 % kvôli nižšiemu ekonomickému rastu ale i výrazne nižšej inflácii. Tento faktor samotný prispel k zhoršeniu salda verejnej správy na HDP takmer o **0,1 percentuálneho bodu**.

Saldo verejnej správy podľa jednotlivých subjektov bolo v roku 2013 ukazuje nasledovná tabuľka.

Saldo verejnej správy podľa jednotlivých subjektov (v tis. eur)				
	2013		2012	Rozdiel
	Rozpočet	Skutočnosť¹⁾	Skutočnosť'	
	1	2	3	4=(2-1)
Štátny rozpočet ²⁾	-2 748 495	-2 477 014	-3 813 464	271 481
Štátne fondy spolu	369 552	261 458	235 340	-108 094
Fond národného majetku SR	-17 083	-147 325	-23 163	-130 242
Slovenský pozemkový fond	5 625	9 931	13 752	4 306
Slovenská konsolidačná, a.s.	582	5 096	-20 246	4 514
Verejné vysoké školy	211	49 235	24 190	49 024
Úrad pre dohľad nad zdrav. starostlivosťou	112	2 833	1 084	2 721
Ústav pamäti národa	0	-21	32	-21
Slovenské nár. stredisko pre ľudské práva	0	-1	-2	-1
Rozhlas a televízia Slovenska	1 211	3 326	-325	2 115
Úrad pre dohľad nad výkonom auditu	-84	77	-130	161
Danubiana - Centrum vizuálnych umení, n.o	0	-371	7 085	-371
RTVS, s. r. o.	-109	143	185	252
Tlačová agentúra SR	0	-2	186	-2
Kancelária rady pre rozpočtovú zodpovednosť	0	214	0	214
Železnice Slovenskej republiky	0	58 251	46 600	58 251
Audiovizuálny fond	0	-238	-314	-238
Vyššie územné celky	12 910	50 975	-5 181	38 065
Obce	136 175	121 791	82 282	-14 384
Neziskové org. obcí zaradené do sektora	0	192	-1 714	192
Sociálna poisťovňa	40 033	41 034	94 317	1 001
Verejné zdravotné poistenie	16 249	5 167	153 591	-11 082
Príspevkové organ. zaradené do sektora spolu	-3 420	20 331	17 890	23 751
z toho: štátne	-2 497	23 951	2 804	26 448
obecné	-899	1 392	7 624	2 291
vyšších územných celkov	-24	-5 012	7 462	-4 988
Saldo verejnej správy spolu	-2 186 531	-1 994 918	-3 188 005	191 613
% z HDP	-2,94	-2,77	-4,48	0,17

Zdroj: MF SR

¹⁾ Údaje za skutočnosť 2013 sú predbežné

²⁾ Vrátane štátnych finančných aktív a mimorozpočtových účtov

V porovnaní so Súhrnnou výročnou správou Slovenskej republiky za rok 2012² obsahujúcou údaje za rok 2012 boli revidované najmä:

- aktualizácia časového rozlíšenia daňových príjmov a sociálnych príspevkov,
- začlenenie Železníc Slovenskej republiky do verejnej správy.

Pozitívne plnenie rozpočtu schodku bolo dosiahnuté predovšetkým vyššími príjmami oproti rozpočtu o 574 534 tis. eur. Plnenie výdavkov bolo vyššie v porovnaní s rozpočtom o 382 921 tis. eur.

Plnenie príjmov a výdavkov verejnej správy (v tis. eur)			
	Rozpočet	Skutočnosť	Rozdiel
	1	2	3=(2-1)
Príjmy spolu	25 803 491	26 378 025	574 534
z toho: daňové a poistné	21 637 144	21 651 598	14 454
nedaňové	2 632 658	3 600 510	967 852
granty a transfery	1 533 689	1 125 917	-407 772
Výdavky spolu	27 990 022	28 372 943	382 921
z toho: bežné	25 860 142	25 910 659	50 517
kapitálové	2 129 880	2 462 284	332 404
Saldo podľa ESA 95	-2 186 531	-1 994 918	191 613

Zdroj: MF SR

Pozitívny výsledok plnenia rozpočtu verejnej správy v roku 2013 bol zabezpečený predovšetkým pozitívnym plnením rozpočtu kvantitatívne rozhodujúcich subjektov verejnej správy (s výnimkou obcí a verejného zdravotného poistenia), čo dokumentuje nasledujúci prehľad rozdielov medzi dosiahnutou skutočnosťou a rozpočtom podľa jednotlivých zložiek verejných financií. Výsledok bol taktiež ovplyvnený nerozpočtovaním príjmov a výdavkov Danubiany, Kancelárie rady pre rozpočtovú zodpovednosť, Železníc SR, neziskových organizácií obcí a mimorozpočtových účtov.

Rozdiel medzi rozpočtovanou položkou a skutočnosťou (v tis. eur)						
Položka	Štátny rozpočet	Vyššie územné celky	Obce	Sociálna poisťovňa	Ver. zdr. poistenie	Ostatné
Príjmy spolu	-422 251	128 783	93 226	13 592	-26 355	973 620
z toho: daňové a poistné	56 450	-3 135	-12 372	6 157	-29 913	-2 733
nedaňové	539 409	55 925	151 138	-2 871	3 562	260 211
granty a transfery	-1 018 110	75 993	-45 540	10 306	-4	716 142
Výdavky spolu	-693 732	90 718	107 610	12 591	-15 273	1 067 088
z toho: bežné	-382 240	95 454	410 825	3 193	-18 310	709 864
kapitálové	-311 492	-4 736	-303 215	9 398	3 037	357 224
Saldo podľa ESA 95¹⁾	271 481	38 065	-14 384	1 001	-11 082	-93 468

Zdroj: MF SR

¹⁾Záporná hodnota rozdielu schodku znamená lepšie hospodárenie oproti schválenému rozpočtu (nižší schodok).

²⁾ Súhrnná výročná správa Slovenskej republiky za rok 2012, materiál na rokovanie Národnej rady SR, číslo: UV- 27673/2013, november 2013

2.2. Dlh verejnej správy podľa maastrichtských kritérií

K 31.12.2013 dosiahol maastrichtský dlh verejnej správy hodnotu 39 975 176 tis. eur, čo predstavuje 55,42 % hrubého domáceho produktu (pri HDP 72 134 092 tis. eur).

Maastrichtský dlh verejnej správy je konsolidovaný ukazovateľ, čo znamená, že pôžičky medzi jednotlivými subjektmi verejnej správy sú vylúčené. Samotné skupiny subjektov verejnej správy uvedené nižšie v tabuľke sú už vnútorne skonsolidované. Hodnota konsolidácie predstavuje len pôžičky medzi skupinami týchto subjektov. Celková výška konsolidácie v roku 2013 bola 633 048 tis. eur a pozostávala z návratných finančných výpomocí poskytnutých zo štátnych finančných aktív mestu Žilina (17 573 tis. eur), obciam (537 tis. eur), pôžičky Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR Agentúre pre rozvoj vidieka (610 tis. eur) a pôžičky zo Štátneho fondu rozvoja bývania obciam (614 328 tis. eur).

Dlh ústredných rozpočtových organizácií je v tabuľke uvedený bez záväzkov z vkladov MF SR voči Štátnej pokladnici a bez záväzkov z vkladov verejnej správy v Štátnej pokladnici.

Stavy konsolidovaného maastrichtského dlhu verejnej správy v rokoch 2011 a 2012 boli revidované z dôvodu zaradenia Železníc Slovenskej republiky do sektora verejnej správy. Uvedená organizácia bola preklasifikovaná na základe záverov z misie Eurostatu, ktorá sa konala v dňoch 28. a 29.11.2013.

Subjekty verejnej správy, neuvedené v tabuľke, nemali v rokoch 2011 až 2013 dlh.

Štruktúra maastrichtského dlhu podľa jednotlivých subjektov verejnej správy (tis. eur)				
	k 31.12.2011	k 31.12.2012	k 31.12.2013	Zmena
	1	2	3	4=(3-2)
Ústredné rozpočtové organizácie	28 771 698	36 166 600	38 891 171	2 724 571
Fond národného majetku SR	15 838	15 693	15 543	-150
Verejné vysoké školy	10	3	1	-2
Rozhlas a televízia Slovenska	104	36	0	-36
Kancelária rady pre rozpočtovú zodpovednosť	0	0	2	2
Železnice Slovenskej republiky	194 787	194 188	63 685	-130 503
Príspevkové organizácie štátne vo verejnej správe	803	1 256	1 091	-165
Vyššie územné celky	426 847	423 381	401 982	-21 399
Príspevkové organizácie VÚC vo verejnej správe	116	82	32	-50
Obce	1 290 629	1 258 627	1 233 831	-24 796
Príspevkové organizácie obcí vo verejnej správe	1 146	1 161	839	-322
Neziskové organizácie obcí	89	34	47	13
Verejná správa spolu	30 702 067	38 061 061	40 608 224	2 547 163
Konsolidácia	596 018	622 350	633 048	10 698
Verejná správa spolu konsolidovaná	30 106 049	37 438 711	39 975 176	2 536 465
% z HDP	43,6	52,7	55,4	2,8
Záväzky MF SR voči Štátnej pokladnici	3 570 708	3 680 756	3 993 526	312 770
Záväzky z vkladov verejnej správy v Št. pokladnici	2 242 816	2 562 886	2 858 942	296 056

Oproti stavu maastrichtského dlhu v roku 2012, ktorý bol z dôvodu zaradenia ŽSR do sektora verejnej správy vyplývajúceho z rozhodnutia Eurostatu revidovaný, vzrástol maastrichtský dlh o 2 536 465 tis. eur a jeho pomer k HDP o 2,8 p. b. Zvýšenie pomeru dlhu k HDP bolo spôsobené rastom dlhu o 6,8 % pri raste HDP v bežných cenách o 1,5 %.

Na tomto zvýšení sa v najväčšej miere podieľal **hotovostný schodok štátneho rozpočtu** vo výške 2 023 259 tis. eur. Zvýšenie maastrichtského dlhu v roku 2013 **negatívne** ovplyvnili najmä tieto skutočnosti:

- schodok štátneho rozpočtu na hotovostnej báze a ďalšie požiadavky na cudzie zdroje vyplývajúce z riadenia dlhu a likvidity v priebehu uplynulého roka, ktoré vyvolali potrebu
 - emitovať štátne dlhopisy v menovitej hodnote 7 286 059 tis. eur,
 - emitovať štátne pokladničné poukážky v menovitej hodnote 378 500 tis. eur,
- prijaté bankové úvery do štátneho dlhu vo výške 1 303 037 tis. eur,
- prevzatie záväzkov z EFSF vo výške 400 795 tis. eur,
- rezerva na záväzky nemocníc vo výške 18 282 tis. eur,
- zvýšenie stavu vkladov na účtoch klientov Štátnej pokladnice, ktorí nepatria do sektora verejnej správy o 16 734 tis. eur,
- preklasifikovanie subjektu Železnice Slovenskej republiky do sektora verejnej správy na základe záverov z misie Eurostatu, ktorá sa konala 28. a 29.11.2013, a z toho vyplývajúce zvýšenie maastrichtského dlhu o 63 685 tis. eur,
- imputovanie pôžičky Agentúry pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov (EOSA) do dlhu verejnej správy v hodnote 465 208 tis. eur na základe rozhodnutia Eurostatu.

Pozitívny vplyv na vývoj maastrichtského dlhu oproti jeho stavu v roku 2012 mali najmä tieto skutočnosti:

- splátky záväzkov zo štátnych pokladničných poukážok v menovitej hodnote 1 682 120 tis. eur,
- splátky záväzkov zo štátnych dlhopisov v menovitej hodnote 4 428 658 tis. eur,
- splátky úverov v štátnom dlhu v hodnote 1 021 615 tis. eur,
- zníženie konsolidovaného dlhu obcí o 40 507 tis. eur,
- zníženie konsolidovaného dlhu VÚC o 16 586 tis. eur,
- zníženie konsolidovaného dlhu ostatných subjektov verejnej správy o 510 tis. eur,
- vývoj kurzu eura, ktorý spôsobil zníženie hodnoty štátneho dlhu o 11 651 tis. eur.

Maastrichtský dlh bol k 31.12.2013 financovaný predovšetkým cennými papiermi v menovitej hodnote 34 349 298 tis. eur (85,9 %). Z toho podstatnú časť tvorili štátne dlhopisy v menovitej hodnote 34 314 530 tis. eur a štátne pokladničné poukážky v menovitej hodnote 11 500 tis. eur.

Bankové úvery a iné záväzky dosiahli hodnotu 5 515 957 tis. eur (13,8 %), z ktorých 1 894 803 tis. eur predstavuje záväzok pripadajúci na Slovenskú republiku z EFSF, 248 620 tis. eur rezerva na záväzky nemocníc v súlade s odporúčaním Eurostatu a 465 208 tis. eur tvorí pôžička Agentúry pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov imputovaná do dlhu verejnej správy.

Záväzok Slovenskej republiky na základe Rámcovej zmluvy o Európskom finančnom stabilizačnom nástroji (EFSF) vo forme záruk vystavených Slovenskou republikou. Napriek tomu, že ide vo svojej podstate o podmienený záväzok (nie je známe, či bude potrebné záruku realizovať, v akej výške a v akom čase), na základe rozhodnutia Eurostatu sa vykazuje ako súčasť Maastrichtského dlhu, a to vo výške vypočítanej Eurostatom.

Pôžička Agentúry pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov bola vykázaná ako súčasť Maastrichtského dlhu na základe rozhodnutia Eurostatu, a to napriek niekoľkým kolám diskusie medzi Eurostatom a Štatistickým úradom o správnosti tohto zaznamenania. Ministerstvo financií SR nepovažuje imputovanie vyššie uvedenej pôžičky do dlhu za správne, nakoľko neodzrkadľuje ekonomickú a finančnú podstatu transakcie. Neuznaním príjmu z predaja ropy a ropných zásob do príjmov a následným imputovaním pôžičky do dlhu ostáva štátu v súvahe nielen ropa a ropne zásoby, ale aj peňažné prostriedky získané predajom a úverové zaťaženie Agentúry, čím dochádza k účtovnému navýšeniu aktív aj pasív štátu, vrátane tzv. hrubého dlhu. Navyše, ako podpredseda vlády a minister financií informoval Štatistický úrad a Eurostat, ide len o dočasné zvýšenie, nakoľko s vysokou pravdepodobnosťou bude operácia predaja ropy a ropných zásob v roku 2014 anulovaná, a teda uvedená pôžička bude z Maastrichtského dlhu eliminovaná.

Osobitnou súčasťou maastrichtského dlhu sú záväzky, ktoré vyplývajú z vkladov peňažných prostriedkov v Štátnej pokladnici tých klientov, ktorí nie sú súčasťou verejnej správy; tieto záväzky dosiahli hodnotu 109 921 tis. eur (0,3 %).

Z hľadiska meny bol maastrichtský dlh v roku 2013 tvorený z 92,9 % dlhom v eurách a len 7,1 % dlhu pripadlo na iné meny (japonské jeny, USD, švajčiarske franky, české koruny). **Z hľadiska pôvodnej splatnosti** je maastrichtský dlh tvorený krátkodobým dlhom vo výške 143 357 tis. eur (0,4 %) a dlhodobým dlhom vo výške 39 831 819 tis. eur (99,6 %). **Z hľadiska teritoriálnej štruktúry** pripadá na tuzemských veriteľov 15 484 145 tis. eur (38,7 %) a na zahraničných veriteľov 24 491 031 tis. eur (61,3 %) z celkového dlhu.

2.2.1. Maastrichtský dlh štátnych rozpočtových organizácií

Dlh štátnej správy, ktorého nositeľom sú **štátne rozpočtové organizácie**, a ktorý je v správe Ministerstva financií SR, dosiahol ku koncu roka 2013 menovitú hodnotu 38 891 171 tis. eur. V porovnaní s rokom 2012 vzrástol o 2 724 571 tis. eur (o 7,53 %). Hlavnou príčinou zvýšenia dlhu bol schodok štátneho rozpočtu. Keďže dlh štátnych rozpočtových organizácií predstavuje až 97,3 % dlhu celej verejnej správy, sú pozitívne a negatívne vplyvy uvedené vyššie pri hodnotení maastrichtského dlhu celej verejnej správy a previazané so štátnym dlhom platné aj pre vysvetlenie medziročnej zmeny tohto dlhu.

Z hľadiska dlhových nástrojov je dlh štátnych rozpočtových organizácií tvorený v rozhodujúcej miere záväzkami z emisie štátnych dlhopisov, ktorých podiel na celkovom dlhu predstavuje 88,2 %. Údaje o ostaných dlhových nástrojoch poskytuje nasledujúci prehľad.

Dlhový štátnych rozpočtových organizácií podľa dlhového nástroja (v tis. eur)			
	31.12.2012	31.12.2013	Zmena stavu
Štátne pokladničné poukážky	1 316 000	11 500	-1 304 500
Štátne dlhopisy	31 460 207	34 314 530	2 854 323
Bankové úvery a iné pôžičky	1 572 860	1 846 589	273 729
Závázky z vkladov v Štátnej pokladnici SR	93 187	109 921	16 734
Závázky z EFSF	1 494 008	1 894 803	400 795
Rezerva na záväzky nemocníc	230 338	248 620	18 282
Imputovaná pôžička EOSA		465 208	465 208
Spolu dlh	36 166 600	38 891 171	2 724 571

Zdroj: MF SR, ARDAL

Z hľadiska pôvodnej splatnosti predstavuje dlh so splatnosťou do jedného roka 121 421 tis. eur a dlhodobý dlh 36 874 947 tis. eur, čo je 99,7 % z celkového štátneho dlhu. Krátkodobý dlh tvoria štátne pokladničné poukážky v menovitej hodnote 11 500 tis. eur a záväzky z vkladov tých klientov Štátnej pokladnice, ktorí nie sú zaradení v sektore verejnej správy, v hodnote 109 921 tis. eur. Podrobnú štruktúru podľa pôvodnej splatnosti poskytuje nasledujúci prehľad v percentách (bez záväzkov z EFSF).

Dlh štátnych rozpočtových organizácií podľa pôvodnej splatnosti (v %)				
	Štátne dlhopisy a ŠPP	Bankové úvery a iné pôžičky	Ostatné záväzky	Spolu
Do 1 roka	0,0	0,0	100,0	0,3
Do 5 rokov	17,6	9,7	0,0	17,0
Do 7 rokov	20,0	18,2	0,0	19,8
Do 10 rokov	32,6	0,1	0,0	30,2
Do 15 rokov	19,7	15,2	0,0	19,4
Do 29 rokov	10,1	56,7	0,0	13,3
30 rokov a viac	0,0	0,1	0,0	0,0
Spolu	100,0	100,0	100,0	100,0

Zdroj: MF SR

Z hľadiska teritoriálnej štruktúry dlhu štátnych rozpočtových organizácií pripadá na tuzemských veriteľov 15 506 683 tis. eur (37,3 %) a na zahraničných veriteľov 24 384 488 tis. eur (62,7 %).

2.2.2. Maastrichtský dlh ostatných subjektov verejnej správy

Ostatné subjekty verejnej správy prispeli k maastrichtskému dlhu sumou 1 084 005 tis. eur, ktorá je znížená o 633 048 tis. eur z dôvodu konsolidácie, t.j. eliminácie dlhu vzniknutého pôžičkami medzi subjektmi verejnej správy. Bez akýchkoľvek úverov a pôžičiek boli ku koncu roka 2013 štátne

fondy, Slovenský pozemkový fond, Slovenská konsolidačná, a.s., Úrad pre dohľad nad výkonom auditu, Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, Ústav pamäti národa, Slovenské národné stredisko pre ľudské práva, Rozhlasová a televízna spoločnosť, s.r.o., Sociálna poisťovňa, verejná časť zdravotných poisťovní, Tlačová agentúra SR, Audiovizuálny fond a Danubiana.

Dlh **Fondu národného majetku SR**, ktorý vznikol z emisie dlhopisov FNM v roku 1996 predstavuje 15 543 tis. eur,. Oproti roku 2012 sa dlh znížil o 150 tis. eur v dôsledku vyplatenia časti záväzkov vyplývajúcich z dlhopisov FNM.

Dlh **verejných vysokých škôl** predstavuje finančný prenájom 1 tis. eur. Oproti stavu v roku 2012 sa celkový dlh znížil o 2 tis eur.

Z dôvodu reklasifikácie boli do sektora verejnej správy spätne od roku 2011 začlenené **Železnice Slovenskej republiky**. Dlh tohto subjektu dosiahol v roku 2013 hodnotu 63 685 tis. eur. Dlh ŽSR je tvorený predovšetkým bankovými úvermi vo výške 62 742 tis. eur a záväzkom z finančného prenájmu v sume 943 tis eur. Celková suma dlhu je poskytnutá domácimi veriteľmi. Oproti roku 2012 sa dlh podarilo znížiť o 130 503 tis. eur.

Dlh **Kancelárie rady pre rozpočtovú zodpovednosť** vo forme bankových úverov dosiahol výšku 2 tis. eur.

Vyššie územné celky vykázali dlh vo výške 401 982 tis. eur. Oproti stavu v roku 2012 dlh VÚC klesol o 21 399 tis. eur (o 5,1 %). Pokles dlhu bol spôsobený znížením stavu investičných dodávateľských úverov o 13 304 tis. eur na hodnotu 48 519 tis. eur, rovnako ako poklesom stavu bankových úverov o 3 282 tis. eur na súčasnú hodnotu 353 463 tis. eur.

Rozloženie dlhu VÚC podľa samosprávnych krajov k 31.12.2013 (v tis. eur)

Samosprávny kraj	Bankové úvery	Investičné dodávateľské úvery	Návratné finančné výpomoci	Spolu
Bratislavský	38 779	0	0	38 779
Trnavský	50 592	0	0	50 592
Nitriansky	32 161	0	0	32 161
Trenčiansky	56 002	0	0	56 002
Žilinský	43 302	2 655	0	45 957
Banskobystrický	39 078	17 349	0	56 427
Košický	50 117	19 339	0	69 456
Prešovský	43 432	9 176	0	52 608
Spolu VÚC	353 463	48 519	0	401 982

Zdroj: MF SR

Z celkového dlhu predstavujú domáci veritelia 298 730 tis. eur a zahraniční veritelia 103 252 tis. eur (Bratislavský samosprávny kraj 22 320 tis. eur, Prešovský samosprávny kraj 40 190 tis. eur a Košický samosprávny kraj 40 742 tis. eur). Z hľadiska pôvodnej splatnosti je dlh tvorený prevažne dlhodobými záväzkami v hodnote 396 433 tis. eur (98,6 %), zvyšných 5 549 tis. eur (1,4 %) predstavujú krátkodobé záväzky.

Dlh **obcí** dosiahol 1 233 831 tis. eur a oproti stavu v roku 2012 sa znížil o 24 796 tis. eur. Rozhodujúcu časť dlhu obcí tvoria bankové úvery a iné pôžičky vo výške 1 226 272 tis. eur, pričom 614 328 tis. eur poskytol Štátny fond rozvoja bývania a 17 573 tis. eur štátny rozpočet mestu Žilina vo forme návratnej finančnej výpomoci v súvislosti s výstavbou automobilky KIA a podporou vlády SR pri budovaní infraštruktúry. Zostávajúcich 7 559 tis. eur predstavujú krátkodobé a dlhodobé zmenky. Úvery poskytnuté zo Štátneho fondu rozvoja bývania a zo štátneho rozpočtu podliehajú konsolidácii. Z hľadiska splatnosti má dlh obcí prevažne dlhodobý charakter (98,6 %).

Dlh **štátnych príspevkových organizácií** v hodnote 1 091 tis. eur je tvorený návratnými finančnými výpomocami, ktoré boli zo štátneho rozpočtu poskytnuté príspevkovým organizáciám vo výške 610 tis. eur a finančným prenájomom vo výške 481 tis. eur. Dlh štátnych príspevkových organizácií sa znížil oproti roku 2012 o 165 tis. eur.

Dlh **príspevkových organizácií VÚC** je tvorený v plnej výške 32 tis. eur finančným prenájomom. Oproti roku 2012 poklesol o 50 tis. eur.

Na dlhu **príspevkových organizácií obcí vo výške** 839 tis. eur sa z väčšej časti podieľa finančný prenájom 613 tis. eur, zvyšok tvoria dlhodobé zmenky 166 tis. eur a návratné finančné výpomoci vo výške 60 tis. eur. Dlh príspevkových organizácií obcí klesol oproti roku 2012 o 322 tis. eur.

Dlh **neziskových organizácií obcí** v hodnote 47 tis. eur je tvorený nebankovými pôžičkami vo výške 34 tis. eur a bankovými úvermi v hodnote 13 tis. eur. Oproti roku 2012 vzrástol o 13 tis. eur.

2.3. Porovnanie salda a dlhu verejnej správy v rámci Európskej únie

V rámci **eurozóny (18 krajín)** v roku 2013 dosiahlo 8 krajín vyšší schodok a 14 krajín dosiahlo vyšší dlh verejnej správy ako Slovenská republika. Priemerný schodok EÚ 18 bol 3,0 % HDP a priemerný dlh verejnej správy EÚ 18 bol 92,6 % HDP v roku 2013.

Najvyššie schodky verejnej správy v rámci EÚ 28 v roku 2013 vykázali podobne ako v predchádzajúcom roku krajiny najviac postihnuté ekonomickou a finančnou krízou, hoci podobne ako Slovensku sa im podarilo schodky pomerne výrazne znížiť. Grécko dosiahlo schodok 12,7 % HDP, Írsko 7,2 % HDP a Španielsko 7,1 % HDP. Úplne najvyšší schodok v roku 2013 vykázalo Slovinsko vo výške 14,7 % HDP, tento schodok však bol do veľkej miery ovplyvnený jednorazovými kapitálovými transfermi do oslabeného bankového sektoru vo výške 10,4 % HDP. Medzi krajiny s najnižším schodkom patrili tradične severské a pobaltské krajiny. Luxembursko bolo jedinou krajinou v rámci EÚ 28, ktorá za rok 2013 vykázala prebytok vo výške 0,1 % HDP; Nemecko dosiahlo vyrovnaný rozpočet.

Pohľad na najvyšší dlh verejnej správy ukazuje podobný výsledok ako pohľad na schodky, teda najvyššie dlhy vykázali krajiny najviac postihnuté ekonomickou a finančnou krízou, pričom sa medzi nimi nachádzajú aj krajiny s dlhodobo vysokými dlhmi ako Taliansko a Belgicko.

Najvyšší dlh verejnej správy v roku 2013 vykázalo Grécko 175,1 % HDP, Taliansko 132,6 % HDP a Portugalsko 129,0 % HDP. Najnižší dlh vykázalo Estónsko vo výške 10,0 % HDP. Slovensko so svojím dlhom 55,4 % HDP patrí stále medzi krajiny s nižším dlhom, čo je dôležité z pohľadu dlhodobej udržateľnosti verejných financií.

Saldo a dlh verejnej správy v EÚ 28 (% HDP)						
	Saldo verejnej správy			Hrubý dlh verejnej správy		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013
EÚ (28 krajín)	-4,4	-3,9	-3,3	82,4	85,2	87,1
Euro zóna	-4,1	-3,7	-3,0	87,4	90,7	92,6
Belgicko	-3,8	-4,1	-2,6	99,2	101,1	101,5
Bulharsko	-2,0	-0,8	-1,5	16,3	18,4	18,9
Česká republika	-3,2	-4,2	-1,5	41,4	46,2	46,0
Dánsko	-1,9	-3,8	-0,8	46,4	45,4	44,5
Nemecko	-0,8	0,1	0,0	80,0	81,0	78,4
Estónsko	1,1	-0,2	-0,2	6,1	9,8	10,0
Írsko	-13,1	-8,2	-7,2	104,1	117,4	123,7
Grécko	-9,6	-8,9	-12,7	170,3	157,2	175,1
Španielsko	-9,6	-10,6	-7,1	70,5	86,0	93,9
Francúzsko	-5,2	-4,9	-4,3	86,2	90,6	93,5
Chorvátsko	-7,8	-5,0	-4,9	52,0	55,9	67,1
Taliansko	-3,7	-3,0	-3,0	120,7	127,0	132,6
Cyprus	-6,3	-6,4	-5,4	71,5	86,6	111,7
Lotyšsko	-3,5	-1,3	-1,0	42,0	40,8	38,1
Litva	-5,5	-3,2	-2,2	38,3	40,5	39,4
Luxembursko	0,2	0,0	0,1	18,7	21,7	23,1
Maďarsko	4,3	-2,1	-2,2	82,1	79,8	79,2
Malta	-2,7	-3,3	-2,8	68,8	70,8	73,0
Holandsko	-4,3	-4,1	-2,5	65,7	71,3	73,5
Rakúsko	-2,5	-2,6	-1,5	73,1	74,4	74,5
Poľsko	-5,1	-3,9	-4,3	56,2	55,6	57,0
Portugalsko	-4,3	-6,4	-4,9	108,2	124,1	129,0
Rumunsko	-5,5	-3,0	-2,3	34,7	38,0	38,4
Slovinsko	-6,4	-4,0	-14,7	47,1	54,4	71,7
Slovensko	-4,8	-4,5	-2,8	43,6	52,7	55,4
Fínsko	-0,7	-1,8	-2,1	49,3	53,6	57,0
Švédsko	0,2	-0,6	-1,1	38,6	38,3	40,6
Veľká Británia	-7,6	-6,1	-5,8	84,3	89,1	90,6

Zdroj: Eurostat

3. Zámery, ciele a opatrenia rozpočtovej politiky v roku 2013

Rozpočet verejnej správy na roky 2013 až 2015 bol vypracovaný v intenciách Programového vyhlásenia vlády SR, v ktorom jednou z kľúčových úloh vlády SR je konsolidovať verejné financie tak, aby deficit verejných financií bol v roku 2013 pod tromi percentami HDP. Splnenie tejto úlohy v oblasti konsolidácie verejných financií bolo základným predpokladom pre udržateľný rozvoj Slovenska. Pri zostavovaní rozpočtu verejnej správy sa vláda zamerala na také opatrenia, ktoré by v snahe o zníženie deficitu verejných financií nezablokovali ekonomickú aktivitu a hospodársky rast Slovenska a nepredstavovali by neúmerne veľký dopad na najzraniteľnejšie vrstvy spoločnosti. Rozpočet verejnej správy na roky 2013 až 2015 vychádzal z aktuálnej prognózy makroekonomického vývoja a vývoja daňových a odvodových príjmov do roku 2015.

Primárnym cieľom vlády SR v oblasti konsolidácie verejných financií v roku 2013 bolo znížiť deficit verejných financií na 2,9 % HDP tak, aby Slovensko dodržalo svoje záväzky voči Európskej únii vyplývajúce z Paktu stability a rastu. Zníženie cieleného deficitu bolo nevyhnutné aj z dôvodu udržania a posilnenia dôveryhodnosti Slovenska na finančných trhoch.

Splnenie rozpočtového cieľa v oblasti deficitu verejnej správy na rok 2013 formulovaného v rozpočte verejnej správy na roky 2013 až 2015 si pri realizácii nevyhnutnej konsolidácie verejnej správy vyžadovalo dosiahnutie širokého konsenzu všetkých zainteresovaných strán vrátane obcí, miest a vyšších územných celkov. Vláda SR preto iniciovala rokovanie so Združením miest a obcí Slovenska a Združením samosprávnych krajov SK8 s cieľom prijatia spoločného Memoranda o spolupráci, v ktorom bola potvrdená spoločná vôľa podieľať sa na realizácii zámerov stabilizácie a konsolidácie verejných financií. V oblasti výdavkov kvantifikácia objemu potrebnej konsolidácie v roku 2013 vychádzala z princípov uplatnených v návrhu štátneho rozpočtu, t. j. úspor osobných výdavkov o 5 % a výdavkov na tovary a služby o 10 % oproti rozpočtu na rok 2012, modifikovaných na podmienky samosprávy.

Konsolidačné úsilie vlády sa pri tvorbe rozpočtu verejnej správy na roky 2013 až 2015 sústredilo najmä na výdavky. Na rozdiel od relatívne stabilnej úrovne príjmov sa rozpočtované výdavky verejnej správy znížili z úrovne 40 % HDP v roku 2010 na 37,1 % HDP v roku 2013.

Rozpočet verejnej správy na roky 2013 až 2015 bol negatívne ovplyvnený predpokladaným spomalením hospodárskeho rastu. Spomalenie hospodárskeho rastu v priebehu roku 2013 však bolo razantnejšie, ako sa pri tvorbe rozpočtu predpokladalo. Preto hneď v prvom štvrtroku 2013 muselo Ministerstvo financií SR pristúpiť k schváleniu opatrení, ktoré dokázali eliminovať aktuálny negatívny dopad zníženia ekonomického rastu v roku 2013.

V druhom štvrtroku 2013 slovenská ekonomika zaznamenala mierne oživenie, keď rast HDP medziročne zrýchlil na 0,9 %, čo medzikvartálne predstavovalo 0,3 %. Zmenila sa aj štruktúra samotného rastu. Kým dovtedy bol rast HDP ťahaný výlučne čistým exportom, v druhom štvrtroku k rastu pozitívne prispela aj spotreba domácností.

Napriek tomu, že štát v priebehu celého roku 2013 plnil stanovené ciele, stále existovalo riziko v hospodárení územnej samosprávy. Monitoring plnenia Memoranda o spolupráci uzavretého medzi vládou SR, Združením miest a obcí Slovenska a Združením samosprávnych krajov SK8 indikoval negatívny vývoj v hospodárení územnej samosprávy, čím mohlo dôjsť k zvýšeniu deficitu rozpočtu verejnej správy. Z dôvodu zamedzenia takéhoto negatívneho vývoja následne prebehlo niekoľko spoločných rokovaní medzi Ministerstvom financií SR a zástupcami Združenia miest a obcí Slovenska a Združenia samosprávnych krajov SK8 s cieľom plnenia spoločného Memoranda o spolupráci.

V priebehu roka 2013 prebiehalo pravidelné monitorovanie a sledovanie vývoja plnenia zámerov schváleného rozpočtu verejnej správy. Ministerstvo financií SR monitorovalo vývoj v širšom rámci celých verejných financií formou pravidelného vypracovávania predpokladov vývoja verejných financií v metodike ESA 95 na mesačnej báze. Tieto na základe aktuálne dostupných údajov o dosiahnutej skutočnosti a predpokladanom vývoji príjmov a výdavkov rozpočtu verejnej správy kvantifikovali očakávané zmeny v hospodárení jednotlivých subjektov rozpočtu verejnej správy oproti schválenému rozpočtu na rok 2013.

Predpoklady vývoja verejných financií vychádzali z najnovších analýz a prognóz makroekonomického a fiškálneho vývoja a ich výsledky sa využívali na hodnotenie možných rizík plnenia rozpočtu v roku 2013. Zameriavali sa najmä na monitoring a analýzu faktorov, ktoré mohli potenciálne spôsobiť najväčší odklon hospodárenia jednotlivých subjektov verejnej správy od schváleného rozpočtu na rok 2013, a tak najviac ovplyvniť úspešnosť dosiahnutia plánovaného cieľa vlády pre rok 2013.

Hodnotenie vývoja verejných financií v roku 2013 boli súčasťou správy³, ktorú Ministerstvo financií SR pripravilo na rokovanie vlády SR a NR SR s cieľom analyzovať a posúdiť skutočný vývoj s cieľmi v oblasti rozpočtu verejnej správy.

3.1. Základné rozpočtové ukazovatele

Zákon č. 438/2012 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2013 určil príjmy štátneho rozpočtu v sume 13 916 196 tis. eur a výdavky sumou 17 001 505 tis. eur. Z takto rozpočtovaných príjmov a výdavkov bol schodok štátneho rozpočtu určený sumou 3 085 309 tis. eur. Súhrnný prehľad o rozpočtovaných a skutočne dosiahnutých základných rozpočtových ukazovateľoch v roku 2013 a v predchádzajúcich dvoch rokoch na hotovostnej báze poskytujú nasledovné údaje:

³ „Správa o makroekonomickom vývoji a vývoji verejných financií v roku 2013 a predikcia vývoja do konca roka“

Základné rozpočtové ukazovatele (v tis. eur)						
	Rozpočet 2013		2013	Skutočnosť		Rozdiel
	schválený	upravený		2012	2011	
	1	2		3	4	
Príjmy spolu	13 916 196	12 647 009	12 796 444	11 830 036	12 002 326	149 435
v tom: daňové príjmy	8 912 036	8 912 036	9 134 432	8 462 284	8 700 097	222 396
nedaňové príjmy	984 666	983 904	1 262 480	696 647	861 264	278 576
granty a transfery	4 019 494	2 751 069	2 399 532	2 671 105	2 440 965	-351 537
Výdavky spolu	17 001 505	14 966 760	14 819 702	15 640 711	15 278 042	-147 058
v tom: bežné výdavky	14 055 212	13 123 565	12 964 260	13 657 546	12 782 847	-159 305
kapitálové výdavky	2 946 293	1 843 195	1 855 442	1 983 165	2 495 195	12 247
Schodok (-)	-3 085 309	-2 319 751	-2 023 258	-3 810 675	-3 275 716	296 493

Zdroj: MF SR

Skutočne dosiahnuté **príjmy štátneho rozpočtu** vo výške 12 796 444 tis. eur boli nižšie ako rozpočtované v pôvodne schválenom (o 1 119 752 tis. eur) aj v upravenom rozpočte (o 149 435 tis. eur). Vyššie však boli oproti skutočnosti roku 2012 (o 966 408 tis. eur), čo v relatívnom vyjadrení predstavuje medziročný index (2013/2012) 108,2, zatiaľ čo index 2012/2011 bol 98,6.

Aj **výdavky štátneho rozpočtu** vo výške 14 819 702 tis. eur boli nižšie ako v schválenom (o 2 181 803 tis. eur) aj upravenom rozpočte (o 147 058 tis. eur). Medziročne sa však znížili indexom (2013/2012) 94,8, pričom index 2012/2011 bol 102,4.

Schodok štátneho rozpočtu na hotovostnej báze vo výške 2 023 258 tis. eur je vo vzťahu k pôvodne schválenému rozpočtu nižší o 1 062 051 tis. eur. Vo vzťahu k upravenému rozpočtu je vykázaný schodok nižší o 296 493 tis. eur a medziročne sa znížil až o 1 787 417 tis. eur.

Denný stav štátneho rozpočtu v priebehu roka bol riadený v súlade so zákonom č. 386/2002 Z. z. o štátnom dlhu a štátnych zárukách a v súlade so zákonom č. 291/2002 Z. z. o Štátnej pokladnici a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Pri priebežnom prebytku štátneho rozpočtu zhodnocovala Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity v mene Ministerstva financií SR finančné zdroje na finančnom trhu v súlade so schválenými kreditnými limitmi, naopak, v prípade priebežného schodku zabezpečovala jeho krytie finančnými zdrojmi získanými z emisií štátnych pokladničných poukázok a štátnych dlhopisov, finančnými zdrojmi čerpanými prostredníctvom vládnych úverov a voľnými finančnými zdrojmi Štátnej pokladnice. Schodok štátneho rozpočtu vykázaný k 31. 12. 2013 v sume 2 023 258 tis. eur bol krytý prostriedkami z predaja štátnych pokladničných poukázok v hodnote 11 500 tis. eur, z predaja štátnych dlhopisov v hodnote 1 661 758 tis. eur a finančnými prostriedkami získanými z vládneho úveru v hodnote 350 000 tis. eur.

Nasledujúce informácie o príjmoch a výdavkoch štátneho rozpočtu popisujú ich hotovostné plnenie, tak ako sa prejavili na príjmových a výdavkových účtoch rozpočtových organizácií v priebehu roka 2013.

Súhrnná bilancia príjmov a výdavkov štátneho rozpočtu za rok 2013 je uvedená v tabuľke č. 1 a údaje o plnení príjmov a čerpaní výdavkov štátneho rozpočtu v rokoch 2013 a 2012 sú v tabuľke č. 19 tabuľkovej prílohy štátneho záverečného účtu.

Prípadné číselné rozdiely medzi tabuľkovou prílohou a údajmi v textovej časti záverečného účtu sú spôsobené automatickým zaokrúhľovaním.

3.2. Príjmy štátneho rozpočtu

3.2.1. Daňové príjmy

Daňové príjmy štátneho rozpočtu na rok 2013 boli rozpočtované vo výške 8 912 036 tis. eur a takto schválený rozpočet nebol v priebehu roka upravovaný. Skutočné **daňové príjmy štátneho rozpočtu dosiahli za rok hodnotu 9 134 432 tis. eur**, čo predstavuje plnenie rozpočtu na 102,5 %. Rozdiel skutočnosti oproti rozpočtu v sume 222 396 tis. eur spôsobil vyšší výber DPH o 259 882 tis. eur a vyšší výnos dane z príjmov právnických osôb o sumu 54 423 tis. eur po očistení tejto dane o prevod podielu dane z právnických osôb na osobitný účel. Naopak nižší ako rozpočtovaný bol výnos zo spotrebných daní o 41 798 tis. eur, z dane z príjmov fyzických osôb o 29 029 tis. eur. a pri daniach z medzinárodného obchodu o 19 680 tis. eur. **V porovnaní s predchádzajúcim rokom boli celkové daňové príjmy vyššie o sumu 672 148 tis. eur, čo zodpovedá medziročnému rastu na úrovni 7,9 %.**

Prehľad o plnení daňových príjmov štátneho rozpočtu poskytujú nasledovné údaje:

Daňové príjmy (v tis. eur)						
	Rozpočet 2013		Skutočnosť			Rozdiel 6=3-2
	schválený	upravený	2013	2012	2011	
	1	2	3	4	5	
Dane z príjmov a kapitálového majetku	2 365 499	2 365 499	2 384 094	2 129 597	1 867 541	18 593
Dane z majetku	0	0	123	190	151	123
Dane za tovary a služby	6 481 542	6 481 542	6 699 582	6 277 318	6 742 837	218 041
Dane z medzinárodného obchodu a transakcií	47 233	47 233	27 553	30 759	38 748	-19 680
Sankcie uložené v daňovom konaní	17 762	17 762	23 068	14 392	21 382	5 306
Iné dane (daň z emisných kvót)	0	0	12	10 028	29 438	12
Daňové príjmy spolu	8 912 036	8 912 036	9 134 432	8 462 284	8 700 097	222 396

Zdroj: MF SR

Obdobne ako v predchádzajúcich rokoch najvyšší podiel z daňových príjmov pripadá na dane za tovary a služby a v nich daň z pridanej hodnoty 4 722 853 tis. eur (2012: 4 298 797 tis. eur) a spotrebné dane 1 976 667 tis. eur (2012: 1 978 439 tis. eur) a na dane z príjmov a kapitálového majetku, v nich daň z príjmov právnických osôb 1 997 725 tis. eur (2012: 1 730 677 tis. eur).

Vzhľadom na to, že prevod výnosu dane z príjmov fyzických osôb realizovaný územnej samosprávy je vykonávaný v priebehu roka iba z dane z príjmov fyzických osôb a nie zo sankcií, je potrebné premietnuť do tohto prevodu aj alikvotnú časť sankcií. Za rok 2013 predstavuje táto

čiasťka sumu 4 383 tis. eur. Po zohľadnení tejto sumy je nasledujúce hodnotenie plnenia dane z príjmov fyzických osôb o túto sumu zvýšené a naopak plnenie sankcií znížené.

▪ **Dane z príjmov a kapitálového majetku** sa rozpočtovali sumou 2 365 499 tis. eur, skutočný výnos dosiahol 2 384 094 tis. eur, resp. 2 388 475 tis. eur po premietnutí 4 383 tis. eur zo sankcií a vyššie boli oproti rozpočtu o 18 593 tis. eur (o 22 976 tis. eur), čo je viac takmer o 1 %.

Celkový výnos podielovej *dane z príjmov fyzických osôb* sa rozpočtoval vo výške 1 929 992 tis. eur. Z toho 1 836 762 tis. eur tvorila daň z príjmov zo závislej činnosti a 93 230 tis. eur daň z príjmov z podnikania, z inej samostatnej zárobkovej činnosti a z prenájmu.

Skutočný výnos dane z príjmov fyzických osôb dosiahol 1 846 812 tis. eur. Z toho výnos dane zo závislej činnosti predstavuje 1 788 044 tis. eur a výnos dane z podnikania, z inej samostatnej zárobkovej činnosti a z prenájmu 79 712 tis. eur. **Prevod prostriedkov v zmysle § 50 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov**, ktorý znižuje výnos dane z príjmov fyzických osôb sa odhadoval vo výške 19 985 tis. eur, čím sa rozpočtovaná suma dane z príjmov fyzických osôb znižuje na 1 910 007 tis. eur. Prevod podielu na osobitný účel bol 20 944 tis. eur.

Dôvodom nižšieho plnenia dane z príjmov oproti rozpočtu bol najmä horší vývoj na trhu práce v roku 2013, keď rast miezd a zamestnanosti zaostal za pôvodnými očakávaniami, z ktorých sa vychádzalo pri tvorbe rozpočtu (rast mzdovej bázy bol nižší o 1,9 %). Vyšší než pôvodne očakávaný pozitívny vplyv zo zvýšenia odvodov pre vysokopříjmových daňovníkov bol z časti negatívne kompenzovaný vo výnose tejto dane, nakoľko odvody predstavujú odpočítateľnú položku zo základu dane z príjmov fyzických osôb. Na výnose dane z príjmov z podnikania sa negatívne prejavilo horšie vyrovnanie dane za rok 2012 v prvej polovici roka 2013, ako bolo pôvodne očakávané. Nižšie medziročné vyrovnanie bolo ovplyvnené rastúcim podielom negatívneho vyrovnania súvisiaceho s podaním daňových priznaní typu A, ktoré sa zúčtovávajú v rámci výnosu dane z príjmov fyzických osôb z podnikania.

Od roku 2005 je daň z príjmov fyzických osôb podielovou daňou. V zmysle zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa výnos dane prerozdeľuje stanoveným mechanizmom medzi obce a vyššie územné celky. **S účinnosťou od roku 2012 z výnosu dane z príjmu fyzických osôb pripadá 65,4 % obciam, 21,9 % vyšším územným celkom a štátnemu rozpočtu prináleží zostávajúcich 12,7 %.** Tento systém financovania obcí a vyšších územných celkov nahradil dotácie poskytované zo štátneho rozpočtu pre miestnu samosprávu a zabezpečil projekt fiškálnej decentralizácie s cieľom posilnenia finančnej samostatnosti územnej samosprávy. Príjem štátneho rozpočtu z dane z príjmov fyzických osôb sa s ohľadom na uvedené pravidlá fiškálnej decentralizácie rozpočtoval sumou 237 612 tis. eur a skutočné plnenie dosiahlo hodnotu 208 583 tis. eur, resp. 212 966 tis. eur po presune časti daní zo sankcií, čo predstavuje plnenie rozpočtu na 87,8 %, resp. 89,6 %.

Prevod do obcí a VÚC predstavoval za rok 2013 spolu 1 638 229 tis. eur.

Daň z príjmov právnických osôb sa rozpočtovala vo výške 1 943 302 tis. eur. Skutočný výnos dosiahol po prevode podielu dane na osobitný účel hodnotu 1 997 725 tis. eur, čo predstavuje plnenie rozpočtu na 102,8 %. Na celkovom výnose dane z príjmov právnických osôb sa dane platné do roku 1992 podieľali sumou 28 tis. eur. Medziročné tempo rastu výnosu dane z príjmov právnických osôb dosiahlo 15,4 %, čo v absolútnom vyjadrení predstavuje zvýšenie výnosu dane o 267 048 tis. eur.

Medziročný rast dane bol spôsobený hlavne zvýšením sadzby dane z príjmov z 19 % na 23 %, ktoré sa prejavilo vo vyšších preddavkoch platených za zdaňovacie obdobie roku 2013.

V roku 2013 mali fyzické a právnické osoby možnosť poukázať 2 % (časť právnických osôb len 1,5 % a časť fyzických osôb až 3 %) z odvedenej dane na verejnoprospešný účel. V priebehu roka bolo týmto spôsobom prevedených 46 706 tis. eur, čo je v porovnaní s predchádzajúcim rokom nárast o 2 012 tis. eur (4,5 %).

Prevod podielu dane (v tis. eur)			
	Skutočnosť		
	2013	2012	2011
Prevod podielu dane z príjmov FO na osobitný účel	20 944	18 548	16 526
Prevod podielu dane z príjmov PO na osobitný účel	25 762	26 146	25 444
Spolu	46 706	44 694	41 970

Zdroj: MF SR

Daň z príjmov vyberaná zrážkou sa rozpočtovala sumou 184 585 tis. eur a v skutočnosti dosiahla výnos 177 784 tis. eur. Rozpočtovaný výnos sa naplnil na 96,3 %. Negatívne na výnos dane pôsobil vývoj makroekonomického prostredia (nižšia úroková sadzba v porovnaní s očakávaním), ako aj menší príjem zo zdanenia nevyplatených ziskov spreď roka 2004, ktorý sa v roku 2013 očakával na základe informácií dotknutých právnických osôb. Výnos dane naopak pozitívne ovplyvnili zaplatené jednorazové licenčné poplatky v celkovej sume 23 469 tis. eur. Plnenie tejto dane bolo v porovnaní s rokom 2012 vyššie o 10 640 tis. eur, t.j. o 6,4 %.

- **Do štátneho rozpočtu v rámci daní z majetku** plynuli v roku 2013 len dobiehajúce príjmy z týchto daní, spolu v sume 123 tis. eur, pričom najväčšiu časť 115 tis. eur tvorila daň z prevodu a prechodu nehnuteľností. V porovnaní s rokom 2012 je to o 67 tis. eur menej. Dane z dedičstva a darovania boli zrušené k 1. 1. 2004 a daň z prevodu a prechodu nehnuteľností k 1. 1. 2005.
- **Dane za tovary a služby** majú na celkových daňových príjmoch najvyšší podiel. Rozpočtovali sa vo výške 6 481 542 tis. eur. Skutočný výnos vo výške 6 699 583 tis. eur (2012: 6 277 318 tis. eur) je oproti rozpočtu o 218 041 tis. eur vyšší, čo predstavuje plnenie rozpočtu na 103,4 %. V porovnaní s rokom 2012 došlo k nárastu ich výnosu o 422 265 tis. eur, čo zodpovedá medziročnému rastu na úrovni 6,7 %.

Daň z pridanej hodnoty sa rozpočtovala sumou 4 462 971 tis. eur a jej skutočný výnos vo výške 4 722 853 tis. eur predstavuje plnenie rozpočtu na úrovni 105,8 %. Skutočný výnos tejto dane

prekročil rozpočtovanú hodnotu o 259 882 tis. eur a v porovnaní s výnosom v roku 2012 bol vyšší o 424 056 tis. eur, t.j. o 9,9 %.

Hotovostný výnos štátneho rozpočtu z DPH bol ovplyvnený najmä dvomi skutočnosťami. **Prijaté opatrenia na boj proti daňovým únikom viedli k postupnému zvyšovaniu efektivity výberu DPH od začiatku roka 2013.** V celom roku bol zaznamenaný pokles nadmerných odpočtov a v druhej polovici roka začala rásť aj vlastná daňová povinnosť. Druhým faktorom je kontrolná činnosť finančnej správy.

Spotrebné dane sa rozpočtovali sumou 2 018 465 tis. eur. Skutočný výnos bol o 41 798 tis. eur nižší a dosiahol 1 976 667 tis. eur, čo znamená plnenie rozpočtu na úrovni 97,9 %. V porovnaní s rokom 2012 bol výnos spotrebných daní nižší o 1 772 tis. eur, t.j. o 0,1 %.

- **V daniach z medzinárodného obchodu a transakcií** sa výnos rozpočtoval v celkovej výške 40 667 tis. eur, v skutočnosti dosiahol 27 553 tis. eur, čo predstavuje plnenie štátneho rozpočtu na 58,3 %. V porovnaní s rokom 2012 bol výnos o 3 206 tis. eur nižší.

Najväčšiu časť na daniach z medzinárodného obchodu a transakcií tvorí výnos z podielu na vybratých finančných prostriedkoch, ktorého skutočný výnos vo výške 27 461 tis. eur predstavuje plnenie rozpočtu na 58,1 %. V porovnaní s predchádzajúcim rokom je výnos o 3 209 tis. eur nižší. Dôvodom nenaplnenia rozpočtového výnosu bolo nezohľadnenie zníženia úrovne priemernej colnej tarify v čase tvorby rozpočtu, ktorý vychádzal z neaktuálnych predpokladov Európskej komisie. Súčasťou daní z medzinárodného obchodu a transakcií je aj výnos z dovozného cla, ktoré bolo vymerané pred 1. 5. 2004. Dobeh dovozného cla dosiahol v roku 2013 výšku 58 tis. eur. Dobeh zrušenej dovoznej prirážky dosiahol sumu 6 tis. eur a dobeh ostatných colných príjmov tvoril 28 tis. eur.

- **Iné dane** sú tvorené daňou z emisných kvót, ktorá bola na základe iniciatívy Ministerstva financií SR zrušená s účinnosťou od 30. júna 2012 z dôvodu konania Európskej komisie a Ústavného súdu voči Slovenskej republike za porušenie európskej legislatívy. Dobeh zrušenej emisnej dane v roku 2013 predstavoval 12 tis. eur.

- **Sankcie uložené v daňovom konaní a sankcie súvisiace s úhradou dane** sa rozpočtovali v sume 17 762 tis. eur. Ich skutočná výška dosiahla ku koncu roka 2013 sumu 23 068 tis. eur, resp. 18 685 tis. eur po presune podielu sankcií do dane z príjmov fyzických osôb, z ktorých bol poukázaný výnos územnej samospráve. Plnenie rozpočtu dosiahlo 129,9 %.

Finančné orgány v sledovanom roku 2013 na žiadosť daňového subjektu povolili úľavu na dani alebo odpustili daňový nedoplatok na dani v zmysle § 70 daňového poriadku v 31 prípadoch v celkovej výške 68 tis. eur. Úľava zo sankcie alebo odpustenie sankcie bolo povolené v 1 432 prípadoch v celkovej výške 841 tis. eur.

Povolené úľavy na dani alebo odpustenie daňového nedoplatku na dani a úľavy zo sankcie alebo odpustenie sankcie (v tis. eur)

Finančný orgán	Úľavy na dani alebo odpustenie daňového nedoplatku na dani		Úľavy zo sankcie alebo odpustenie sankcie	
	počet	suma	počet	suma
Daňové úrady	31	68	1 416	796
Colné úrady*	x	x	16	45
Spolu	31	68	1 432	841

*Colná správa neposkytuje úľavy a odpustenie dane v zmysle § 70 daňového poriadku
Zdroj: MF SR

Podrobné údaje o plnení daňových príjmov štátneho rozpočtu v roku 2013 sú uvedené v tab. č. 2 tabuľkovej prílohy štátneho záverečného účtu.

3.2.2. Nedaňové príjmy

Nedaňové príjmy vznikajú z činnosti jednotlivých kapitol štátneho rozpočtu a môžu mať podobu príjmov z vlastníctva, poplatkov a platieb, kapitálových príjmov, úrokov. Tieto príjmy dosiahli za rok 2013 sumu 1 262 480 tis. eur, čo bolo 9,9 % z celkovo dosiahnutých príjmov štátneho rozpočtu. V porovnaní s rokom 2012 sa skutočne vyinkasovaná suma nedaňových príjmov zvýšila až o 81,2 % najmä vyšším príjmom z predaja hmotných rezerv a mobilizačných rezerv.

Súhrnný prehľad o plnení nedaňových príjmov poskytuje nasledovná tabuľka:

Nedaňové príjmy (v tis. eur)	Rozpočet 2013		Skutočnosť			Rozdiel 6=3-2
	schválený	upravený	2013	2012	2011	
	1	2	3	4	5	
Príjmy z podnikania a z vlastníctva majetku	97 690	49 240	50 221	92 027	110 351	981
Administratívne poplatky a iné poplatky a platby	435 211	325 311	317 042	275 554	367 609	-8 269
Kapitálové príjmy	123 108	282 946	530 954	13 358	18 238	248 008
Úroky z tuzemských a zahraničných úverov, pôžičiek, NFV, vkladov a prémia	11 666	11 602	18 806	30 497	55 428	7 204
Iné nedaňové príjmy	316 991	314 805	345 457	285 211	309 638	30 652
Spolu	984 666	983 904	1 262 480	696 647	861 264	278 576

Zdroj: MF SR

▪ **Príjmy z podnikania a z vlastníctva majetku** dosiahli sumu 50 221 tis. eur, čo je pokles oproti roku 2012 až o 41 806 tis. eur. Rozhodujúcu časť tvorili prijaté dividendy (rozdelené v prechádzajúcom období) v objeme 36 949 tis. eur, ktoré vyinkasovali vybrané kapitoly štátneho rozpočtu v roku 2013. V rámci príjmov z podnikania získalo Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR 5 000 tis. eur od štátneho podniku Lesy SR ako osobitný odvod zo zisku. Príjmy z vlastníctva prenajatých budov, priestorov a objektov dosiahli v roku 2013 sumu 6 496 tis. eur, z toho Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR 1 627 tis. eur, Ministerstvo vnútra SR 1 034 tis. eur a Ministerstvo spravodlivosti SR 526 tis. eur.

Príjem z dividend podľa kapitol ŠR (v tis. eur)

	Rozpočet 2013		Skutočnosť		
	schválený	upravený	2013	2012	2011
Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR	178	178	178	151	105
Správa služieb diplomatického zboru, a.s.	178	178	178	151	105
Ministerstvo financií SR	37 834	4 175	4 175	16 505	13 403
Tipos, národná lotériová spoločnosť, a.s. Bratislava	3 600	3 000	3 000	0	0
Slovenská konsolidačná, a.s. Bratislava	7 434	1 175	1 175	14 842	13 403
Slovenská záručná a rozvojová banka, a.s.	800	0	0	1 663	0
Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s.	26 000	0	0	0	0
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	12	35	35	33	23
Technická inšpekcia, a.s. Bratislava	12	35	35	33	23
Ministerstvo hospodárstva SR	45 461	31 854	31 854	46 280	87 044
Transpetrol, a.s.	7 861	7 861	7 861	10 000	10 338
Slovak Telekom, a.s.	37 600	23 993	23 993	31 280	44 200
JAVYS, a.s.	0	0	0	5 000	32 506
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR	0	0	56	0	0
UniCredit Bank	0	0	56	0	0
Ministerstvo dopravy, výstavby a region. rozvoja SR	650	650	650	675	926
Letisko Sliač, a.s.	650	650	235	0	0
Letisko Košice - Airport Košice, a.s.	0	0	415	0	351
Verejné prístavy, a.s.	0	0	0	675	575
Spolu	84 135	36 892	36 948	63 644	101 501

Zdroj: MF SR

Nižšie plnenie príjmov z dividend v kapitole Ministerstva financií SR bolo pri Slovenskej konsolidačnej, a.s. ovplyvnené dosiahnutým nižším výsledkom hospodárenia a pri spoločnostiach Slovenská záručná a rozvojová banka, a.s. a Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s. rozhodnutím akcionára o výplate dividend v roku 2014.

▪ **Pri administratívnych poplatkoch a iných poplatkoch a platbách** výška príjmov závisí od počtu jednotlivých konaní v priebehu roka. Príjmy tejto kategórie dosiahli za rok 2013 plnenie vo výške 317 042 tis. eur, čo je v porovnaní s rokom 2012 viac o 41 488 tis. eur. Vyššie plnenie bolo spôsobené novelou zákona o správnych poplatkoch, ktorou prišlo k zvýšeniu týchto príjmov z dôvodu prehodnotenia existujúcich úkonov a konaní z hľadiska ich vecného obsahu, ale predovšetkým posúdením úrovne súčasne platných sadzieb poplatkov, ktoré už nezohľadňovali skutočne vynaložené náklady. Najvyšší príjem z administratívnych poplatkov bol vykázaný v kapitole Všeobecná pokladničná správa v sume 179 328 tis. eur, a to z predaja kolkových známok (75 759 tis. eur) a zo súdnych a správnych poplatkov (101 596 tis. eur). V kapitole Ministerstva vnútra SR bol príjem v sume 53 634 tis. eur, najmä za pokuty z porušenia predpisov (38 759 tis. eur).

▪ **Kapitálové príjmy** boli svojim skutočným plnením v sume 530 954 tis. eur objemovo najdôležitejšou časťou nedaňových príjmov, keďže tvorili vyše 42 %, ide najmä o príjmy z predaja majetku štátu. Výška kapitálových príjmov závisela od objemu nadbytočného hnutel'ného a nehnuteľného majetku v správe jednotlivých kapitol štátneho rozpočtu, ktorý bol predmetom predaja. Najvyššia čiastka bola dosiahnutá v kapitole Správa štátnych hmotných rezerv (465 208 tis. eur), ktorá predstavovala prvú časť kúpnej ceny za núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov, ktorú zaplatila Agentúra pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov⁴. Ministerstvo životného prostredia SR vyinkasovalo čiastku 49 316 tis. eur, z ktorej podstatná časť predstavovala príjem z predaja emisných kvót. V ostatných kapitolách došlo k odpredaju hnutel'ného a nehnuteľného majetku v podobe pozemkov, budov, motorových vozidiel, z toho Ministerstvo obrany SR dosiahlo príjem 3 375 tis. eur, Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR 3 091 tis. eur, Ministerstvo kultúry SR 2 020 tis. eur a Ministerstvo vnútra SR 1 150 tis. eur.

▪ V kategórii **úrokov z tuzemských a zahraničných úverov, pôžičiek a návratných finančných výpomocí** nastal v roku 2013 výrazný pokles rozpočtovaných príjmov oproti roku 2012 z dôvodu zníženia úrokov z účtov finančného hospodárenia v Štátne pokladnici. Za rok 2013 dosiahli tieto príjmy sumu 18 806 tis. eur čo je v porovnaní s rokom 2012 menej o 11 691 tis. eur. Išlo najmä o príjmy z účtov finančného hospodárenia a z návratných finančných výpomocí v Všeobecnej pokladničnej správe (18 774 tis. eur).

▪ **Iné nedaňové príjmy** tvoria prostriedky a ostatné príjmy. Za rok 2013 dosiahla táto kategória príjmov sumu 345 457 tis. eur, čo je o 60 246 tis. eur viac ako v roku 2012. Najväčší objem z týchto prostriedkov predstavovali príjmy z hazardných hier v kapitole Všeobecná pokladničnej správa v sume 136 415 tis. eur. Ministerstvo hospodárstva SR dosiahlo príjmy v čiastke 64 080 tis. eur, ktoré predstavovali prostriedky od prevádzkovateľov distribučných sústav a prenosovej sústavy, ktorí sú povinní odvádzať do štátneho rozpočtu odvod z množstva elektriny dodanej koncovým odberateľom elektriny. V kapitole Správa štátnych hmotných rezerv boli dosiahnuté príjmy v sume 50 541 tis. eur, ktoré predstavovali najmä poplatok na nakladanie s núdzovými zásobami v zmysle § 9 zákona č. 373/2012 Z. z., ktorý uhrádzajú podnikatelia na účet Finančného riaditeľstva SR a tento sa odvádza do príjmov Správy štátnych hmotných rezerv.

Podrobné údaje o plnení nedaňových príjmov štátneho rozpočtu v roku 2013 sú uvedené v tab. č. 3 tabuľkovej prílohy štátneho záverečného účtu.

⁴ Zákon č. 218/2013 Z. z. o núdzových zásobách ropy a ropných výrobkov a o riešení stavu ropnej núdze a o zmene a doplnení niektorých zákonov

3.2.3. Granty a transfery

Granty a transfery boli na rok 2013 rozpočtované v celkovej sume 4 019 494 tis. eur, z toho zahraničné granty a transfery v čiastke 3 563 657 tis. eur a tuzemské v sume 455 837 tis. eur. Rozpočtovali sa iba transfery, nakoľko výšku grantov, ktoré tvoria príspevky od dobrovoľných darcov, sponzorov a pod. nie je možné vopred odhadnúť. Po úprave sa rozpočet grantov a transferov znížil na úroveň 2 751 069 tis. eur, a to najmä znížením očakávaných prostriedkov z rozpočtu Európskej únie.

Skutočné príjmy štátneho rozpočtu z grantov a transferov dosiahli sumu 2 399 532 tis. eur (2012: 2 671 105 tis. eur), čo predstavuje plnenie upraveného rozpočtu na 87,2 %.

Súhrnný prehľad o plnení grantov a transferov poskytuje nasledovná tabuľka:

Granty a transfery (v tis. eur)						
	Rozpočet 2013		Skutočnosť			Rozdiel
	schválený	upravený	2013	2012	2011	
	1	2	3	4	5	
Tuzemské granty a transfery	455 837	469 102	212 902	533 193	399 883	-256 200
Zahraničné granty a transfery	3 563 657	2 281 967	2 186 630	2 137 912	2 041 082	-95 337
z toho: prostriedky z rozpočtu EÚ	3 563 657	2 281 967	2 174 997	2 127 345	2 031 346	-106 970
Spolu	4 019 494	2 751 069	2 399 532	2 671 105	2 440 965	-351 537

Zdroj: MF SR

- **Tuzemské granty a transfery** svojou skutočnou výškou 212 902 tis. eur dosiahli len 45,4 % upraveného rozpočtu. Objemovo najdôležitejšou časťou týchto príjmov boli prostriedky na posilnenie štátnych finančných aktív z rozpočtu Fondu národného majetku SR (ďalej „fond“), ktoré fond získal ako dividendy v spoločnostiach s majetkovou účasťou fondu. Uznesením č. 532 z 10. 10. 2012 vláda SR odsúhlasila použitie majetku fondu v roku 2013 na posilnenie štátnych finančných aktív vo výške 441 171 tis. eur. Uznesením č. 588 z 10. 10. 2013 vláda SR odsúhlasila zmenu uznesenia č. 532 a navýšila pôvodnú sumu na celkový objem 567 936 tis. eur, ktoré mal fond zabezpečiť z dividend. Nakoľko fond v spoločnostiach, v ktorých mal majetkovú účasť získal len 452 267 tis. eur, tieto aj previedol v troch čiastkach na účet štátnych finančných aktív do kapitoly Všeobecná pokladničná správa. Z tohto osobitného účtu bola do príjmov rozpočtu kapitoly Všeobecná pokladničná správa prevedená suma 152 267 tis. eur.

Ďalšie príjmy v rámci tejto kategórie tvorili najmä príjmy z príspevkov zdravotných poisťovní na činnosť operačných stredísk záchranej zdravotnej služby vo výške 12 501 tis. eur a Národného centra zdravotníckych informácií vo výške 14 370 tis. eur v kapitole Ministerstva zdravotníctva SR.

- V rámci **zahraničných grantov a transferov** (plnenie 2 186 630 tis. eur) tvoria sumu 2 174 997 tis. eur najmä transfery z rozpočtu EÚ. Tieto prostriedky prijali Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (713 777 tis. eur), Ministerstvo dopravy, výstavby

a regionálneho rozvoja SR (580 988 tis. eur), Ministerstvo životného prostredia SR (251 201 tis. eur), Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR (237 533 tis. eur), Ministerstvo financií SR (159 291 tis. eur), Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR (125 270 tis. eur), Ministerstvo hospodárstva SR (60 293 tis. eur) a Ministerstvo zdravotníctva SR (46 644 tis. eur).

Podrobné údaje o príjmoch štátneho rozpočtu podľa kapitol, kategórií rozpočtovej klasifikácie a podľa zdrojov za rok 2013 sú uvedené v tab. č. 4 až 6 tabuľkovej prílohy štátneho záverečného účtu.

3.3. Výdavky štátneho rozpočtu

Pri rozpočtovaní výdavkov na rok 2013 sa zohľadnili najmä nasledovné pravidlá rozpočtového hospodárenia v zmysle zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov:

- viacročné rozpočtovanie na tri rozpočtové roky,
- rozpočtovanie formou bežných a kapitálových výdavkov,
- využívanie programového rozpočtovania ako integrálnej súčasti rozpočtového procesu pri zostavovaní a realizácii štátneho rozpočtu,
- čerpanie prostriedkov štátneho rozpočtu aj v nasledujúcich rozpočtových rokoch. Možnosť čerpania finančných prostriedkov na kapitálové výdavky a prostriedky Európskej únie vrátane spolufinancovania zo štátneho rozpočtu aj v nasledujúcich rokoch za podmienok ustanovených zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy, ako aj možnosť použiť bežné transfery poskytnuté príjemcom v poslednom štvrtroku rozpočtového roka do konca prvého štvrtroka nasledujúceho roka),
- poskytovanie dotácií právnickým a fyzickým osobám v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok,
- použitie štátnych finančných aktív v správe Ministerstva financií SR na majetkovú účasť alebo na založenie (zriadenie) inej právnickej osoby ako rozpočtovej resp. príspevkovej organizácie možno.

Podrobný prehľad o výdavkoch štátneho rozpočtu v roku 2013 podľa kategórií rozpočtovej klasifikácie a kapitol štátneho rozpočtu, o bežných transferoch a kapitálových výdavkoch je uvedený v tab. 7 až 9 tabuľkovej prílohy štátneho záverečného účtu.

3.3.1. Výdavky štátneho rozpočtu podľa ekonomickej klasifikácie

Pre rok 2013 boli schválené výdavky štátneho rozpočtu v celkovej výške 17 001 505 tis. eur, čo oproti schválenému rozpočtu 2012 znamenalo medziročný pokles o 1,7 %. Realizáciou rozpočtových opatrení boli výdavky znížené o 2 034 745 tis. eur na 14 966 760 tis. eur, skutočné čerpanie na hotovostnej báze dosiahlo 14 819 702 tis. eur.

3.3.1.1. Bežné výdavky

Rozpočtované **bežné výdavky** na rok 2013 predstavovali čiastku 14 055 212 tis. eur, ktorá sa v priebehu roka rozpočtovými opatreniami znížila na 13 123 565 tis. eur. Ich skutočné čerpanie 12 964 260 tis. eur (2012: 13 657 546 tis. eur) odráža celoplošné úsporné opatrenia.

Prehľad bežných výdavkov v základnej ekonomickej štruktúre poskytuje nasledovná tabuľka:

Bežné výdavky podľa ekonomickej klasifikácie (v tis eur)						
	Rozpočet 2013		Skutočnosť			Rozdiel 6=3-2
	schválený 1	upravený 2	2013 3	2012 4	2011 5	
Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania	1 480 961	1 547 487	1 548 405	1 513 655	1 498 527	918
Poistné a príspevok do poisťovní	499 077	544 523	544 941	505 095	500 793	418
Tovary a služby	2 289 023	1 266 719	1 282 033	1 300 165	1 226 227	15 314
Bežné transfery	9 785 796	9 764 481	9 588 528	10 338 278	8 550 653	-175 953
v tom:						
<i>v rámci verejnej správy</i>	<i>3 996 872</i>	<i>4 162 408</i>	<i>3 986 090</i>	<i>4 602 157</i>	<i>3 354 986</i>	<i>-176 318</i>
<i>jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám</i>	<i>3 792 177</i>	<i>3 604 423</i>	<i>3 590 752</i>	<i>3 653 417</i>	<i>3 462 933</i>	<i>-13 671</i>
<i>nefin. subjektom a transfery PO nezarađeným vo verejnej správe</i>	<i>1 205 971</i>	<i>1 202 841</i>	<i>1 216 911</i>	<i>1 402 887</i>	<i>1 096 075</i>	<i>14 070</i>
<i>do tuzemských finančných inštitúcií</i>	<i>1 901</i>	<i>855</i>	<i>855</i>	<i>945</i>	<i>1 110</i>	<i>0</i>
<i>do zahraničia</i>	<i>788 875</i>	<i>793 954</i>	<i>793 920</i>	<i>678 872</i>	<i>635 549</i>	<i>-34</i>
Splácanie úrokov a platby súvisiace s úverom	355	355	353	353	1 006 647	-2
Bežné výdavky spolu	14 055 212	13 123 565	12 964 260	13 657 546	12 782 847	-159 305

Zdroj: MF SR

▪ Výdavky na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania

Zákonom o štátnom rozpočte na rok 2013 bol **limit výdavkov na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania** ustanovený ako záväzný ukazovateľ z kódu 111 (zdroj štátneho rozpočtu) v sume 1 480 961 tis. eur. Rozpočtovými opatreniami sa tento limit zvýšil na 1 506 709 tis. eur a použilo sa 1 503 284 tis. eur. Upravený rozpočet výdavkov na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania zo všetkých zdrojov predstavoval 1 547 487 tis. eur.

Okrem prostriedkov štátneho rozpočtu sa na mzdy a platy použili aj finančné prostriedky získané z rozpočtu EÚ a spolufinancovania zo štátneho rozpočtu v sume 37 471 tis. eur a v súlade s ustanovením § 23 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy aj prostriedky z mimorozpočtových zdrojov v sume 7 650 tis. eur. **Na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania zamestnancov rozpočtových organizácií bolo spolu vynaložených 1 548 405 tis. eur, t. j. o 34 750 tis. eur viac ako v roku 2012.** Záväzný limit výdavkov na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania bol vo všetkých kapitolách štátneho rozpočtu dodržaný. Vyššie čerpanie výdavkov na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania v roku 2013 (zo zdroja štátneho rozpočtu) bolo z dôvodu zvýšenia platových taríf pedagogických

a odborných zamestnancov odmeňovaných podľa prílohy č. 7 zákona č. 553/2003 Z. z. a zvýšenia plátov nepedagogických zamestnancov škôl, školských zariadení a vybraných zariadení Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR a zamestnancov vysokých škôl (s výnimkou zamestnancov odmeňovaných podľa osobitnej stupnice platových taríf učiteľov vysokých škôl, výskumných a vývojových zamestnancov a zdravotníckych zamestnancov) o úroveň zodpovedajúcu 5 % ich tarifných plátov. Okrem toho výdavky na mzdy a platy ovplyvňuje čerpanie z prostriedkov spolufinancovania ŠR a prostriedkov EÚ, ktoré môže byť v jednotlivých rokoch rozdielne.

Uznesením vlády SR č. 532/2012 k návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2013 až 2015 bol schválený **limit počtu zamestnancov pre rozpočtové organizácie kapitol štátneho rozpočtu** vo výške 127 814 osôb. V priebehu roka bol úpravami zvýšený na 128 551 osôb a v skutočnosti bolo v rozpočtových organizáciách kapitol štátneho rozpočtu zamestnaných 122 188 osôb, čo je medziročne o 1 055 osôb viac (z toho 110 v aparátoch ústredných orgánov). Na tomto medziročnom zvýšení počtu zamestnancov v rozpočtových organizáciách kapitol štátneho rozpočtu sa najvyššou mierou podieľalo Ministerstvo vnútra SR, kde medziročne nastúpilo na dočasne neobsadené miesta 438 policajtov a 87 hasičov. Obdobne Ministerstvo financií SR obsadilo v rámci schváleného limitu počtu zamestnancov zhruba 320 dočasne voľných miest štátnych zamestnancov a zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme vo Finančnom riaditeľstve SR v súvislosti s bojom proti daňovým únikom a na zabezpečenie príjmov štátneho rozpočtu. Na Ministerstve práce, sociálnych vecí a rodiny SR bol počet zamestnancov medziročne zvýšený o približne 140 osôb na plnenie úloh v rámci národných projektov. V ostatných kapitolách boli v menšej miere premietnuté zmeny súvisiace napríklad so zmenou formy hospodárenia z príspevkovej formy na rozpočtovú alebo zvýšenie počtu zamestnancov na plnenie programov financovaných z prostriedkov spolufinancovania štátneho rozpočtu a prostriedkov EÚ.

Pre samotné **aparáty ústredných orgánov** boli schválené výdavky na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania v sume 182 988 tis. eur. V priebehu roka bol tento limit rozpočtovými opatreniami zvýšený na 187 250 tis. eur. Zamestnancom aparátov ústredných orgánov boli spolu vyplatené mzdy a platy v sume 206 985 tis. eur vrátane zdrojov Európskej únie, spolufinancovania zo štátneho rozpočtu a mimorozpočtových zdrojov, čo je medziročne viac o 5 214 tis. eur. Záväzný limit miezd, plátov, služobných príjmov a ostatných osobných vyrovnaní aparátov ústredných orgánov bol dodržaný.

Schválený záväzný **limit počtu zamestnancov pre aparáty ústredných orgánov** bol na rok 2013 11 833 osôb. Tento bol v priebehu roka zvýšený na 12 019 osôb, skutočne zamestnaných bolo 11 064 osôb, čo je medziročne o 110 osôb viac.

Uznesením vlády SR č. 532/2012 bola v prílohe č. 2 na rok 2013 schválená systemizácia colníkov v štátnej službe, systemizácia policajtov v štátnej službe a systemizácia príslušníkov Hasičského a záchranného zboru a príslušníkov Horskej záchranej služby v štátnej službe. Záväzné ukazovatele systemizácie v jednotlivých kategóriách zamestnancov boli vo všetkých kapitolách dodržané.

Prehľad o plnení limitu počtu zamestnancov, miezd, plátov, služobných príjmov a ostatných osobných vyrovnaní v kapitolách štátneho rozpočtu na rok 2013 vrátane vyhodnotenia systemizácie je uvedený v tabuľkách č. 22 - 26 tabuľkovej časti štátneho záverečného účtu.

▪ **Poistné a príspevok do poisťovní**

Pre rok 2013 boli kapitolám štátneho rozpočtu rozpísané výdavky na poisťovní a príspevok do poisťovní v sume 499 077 tis. eur, rozpočtovými opatreniami bola táto čiastka navýšená na 544 523 tis. eur. Skutočné výdavky pri medziročnom náraste 7,9 % dosiahli sumu 544 941 tis. eur v nasledovnej štruktúre:

Výdavky na poisťovní do Sociálnej poisťovne dosiahli sumu 213 111 tis. eur (2012: 196 817 tis. eur); z toho najvyšší objem pripadá na poisťovní na starobné poistenie 120 796 tis. eur, poisťovní do rezervného fondu solidarity 41 408 tis. eur a poisťovní na invalidné poistenie v sume 24 298 tis. eur,

Poisťovní na osobitné účty v kapitolách štátneho rozpočtu, do pôsobnosti ktorých patrí riadenie ozbrojených, bezpečnostných a záchranných zložiek boli v sume 163 652 tis. eur (2012: 149 292 tis. eur); z toho rozhodujúci podiel predstavovalo poisťovní na výsluhový dôchodok 125 697 tis. eur, poisťovní na invalidný výsluhový dôchodok 19 843 tis. eur a na nemocenské zabezpečenie 9 238 tis. eur,

Poisťovní do zdravotných poisťovní predstavovalo 160 425 tis. eur (2012: 151 611 tis. eur); v tom do Všeobecnej zdravotnej poisťovne 128 306 tis. eur a do ostatných zdravotných poisťovní 32 119 tis. eur,

Príspevok do doplnkových dôchodkových poisťovní bol v sume 7 612 tis. eur (2012: 7 148 tis. eur).

Príspevky na starobné dôchodkové sporenie boli 141 tis. eur (2012: 227 tis. eur).

▪ **Tovary a služby**

Výdavky na tovary a služby boli pre rok 2013 rozpočtované v celkovom objeme 2 289 023 tis. eur, schválený rozpočet bol v priebehu rozpočtového roka upravený na 1 266 719 tis. eur a skutočné čerpanie na hotovostnej báze dosiahlo 1 282 033 tis. eur. Zníženie výdavkov v pôvodne schválenom rozpočte bolo najmä z dôvodu prehodnotenia príjmov z rozpočtu EÚ, ktoré sa v rovnakej miere rozpočtujú vo výdavkoch na položke služby.

Tovary a služby (v tis. eur)						
	Rozpočet 2013		Skutočnosť			Rozdiel 6=3-2
	schválený	upravený	2013	2012	2011	
	1	2	3	4	5	
Cestovné náhrady	28 668	28 325	29 385	28 570	26 730	1 060
Energie, voda a komunikácie	202 404	183 806	184 085	203 530	197 421	279
Materiál	190 092	229 228	234 923	271 011	218 855	5 695
Dopravné	64 437	81 599	82 320	74 178	67 794	721
Rutinná a štandardná údržba	204 171	171 294	171 434	168 064	174 265	140
Nájomné za nájom nehnuteľných a hnutel'ných vecí	163 314	153 138	153 193	93 742	34 404	55
Služby	1 435 937	419 329	426 693	461 070	506 758	7 364
Tovary a služby spolu	2 289 023	1 266 719	1 282 033	1 300 165	1 226 227	15 314

Zdroj: MF SR

Z výdavkov na cestovné náhrady mali rozhodujúci podiel zahraničné náhrady v hodnote 18 086 tis. eur (z toho najvyššie čerpanie kapitola Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR 5 735 tis. eur, Ministerstvo obrany SR 3 666 tis. eur a Ministerstvo vnútra SR 1 995 tis. eur) a náhrady pri tuzemských pracovných cestách 8 733 tis. eur. Z nich dosiahli najvyššie výdavky kapitoly Ministerstvo obrany SR, a to 2 532 tis. eur a Ministerstvo vnútra SR 1 978 tis. eur.

V položke **energie, voda a komunikácie** boli najvyššie výdavky v sume 92 744 tis. eur použité na platby za samotné energie (z toho najvyšší podiel dosiahla kapitola Ministerstva vnútra SR 31 180 tis. eur), ďalej na úhrady poplatkov za poštové a telekomunikačné služby 42 649 tis. eur (Ministerstvo spravodlivosti SR 8 826 tis. eur, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR 8 296 tis. eur, Ministerstvo vnútra SR 6 503 tis. eur) a na komunikačnú infraštruktúru 37 070 tis. eur. Z tejto podpoložky tvorili výdavky rezortu Ministerstva financií SR 32,3 % celkových výdavkov na komunikačnú infraštruktúru keďže ministerstvo spravuje niektoré informačné systémy používané celou ústrednou správou a z časti aj územnou samosprávou (napríklad Informačný systém Štátnej pokladnice, Rozpočtový informačný systém, Centrálny konsolidačný systém a pod.).

V kategórii **materiál** boli výdavky čerpané najmä na všeobecný materiál a to 45 158 tis. eur (z toho najvyššie platby dosiahla kapitola Ministerstva vnútra SR 15 352 tis. eur), softvér 30 891 tis. eur, výpočtovú techniku 30 666 tis. eur, špeciálne stroje a zariadenia 28 724 tis. eur a špeciálny materiál (vojenský, požiarnej ochrany, civilnej ochrany, príslušníkov polície a colníkov) 17 545 tis. eur.

V rámci **dopravných výdavkov** sa vykazujú výdavky na dopravu ľudí a tovaru za prevádzkovým účelom, vrátane služobných a prenajatých dopravných prostriedkov, ďalej výdavky na servis, údržbu a opravy služobných dopravných prostriedkov. Z celkových dopravných výdavkov bolo viac ako 61 % vynaložených na pohonné hmoty, mazivá a oleje v objeme 50 753 tis. eur (z toho najvyššie čerpanie dosiahla kapitola Ministerstva vnútra SR 28 860 tis. eur), výdavky na servis, údržbu a opravy služobných dopravných prostriedkov predstavovali 21 317 tis. eur.

Výdavky na poistenie dopravných prostriedkov dosiahli úhrnom 7 165 tis. eur a vzhľadom na pôsobnosť Ministerstva obrany SR boli najvyššie výdavky v tejto kapitole, a to 4 137 tis. eur.

Rutinná a štandardná údržba zahŕňa výdavky na práce a služby, ktorými sa zabezpečuje bežné fungovanie budov, prevádzkového zariadenia, kancelárskeho vybavenia, softvéru a pod. V rámci tejto položky súviseli najvyššie výdavky s údržbou budov a ich častí 74 778 tis. eur (z toho rozhodujúci podiel dosiahla kapitola Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR 53 777 tis. eur), údržbou špeciálnych strojov a prístrojov 39 152 tis. eur, údržbou softvéru 35 551 tis. eur a údržbou prevádzkových strojov a zariadení 11 230 tis. eur.

Z výdavkov na nájomné predstavujú takmer 99 % platby za prenájom budov a ich častí a to 151 128 tis. eur. Najvyššie výdavky čerpala kapitola Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR 119 497 tis. eur (z toho 118 882 tis. eur platby v rámci koncesnej zmluvy na prevádzku a údržbu rýchlostnej cesty R1).

V kategórii **služieb** boli výdavky vynaložené predovšetkým na špeciálne služby súvisiace napr. s ochranou objektov, výkonmi informačných technológií, projektovými prácami, právnymi, auditorskými a poradenskými službami v hodnote 98 770 tis. eur (z toho najvyššia čiastka v kapitole Ministerstva financií SR 39 006 tis. eur), ďalej na všeobecné služby 53 123 tis. eur, na stravovanie zamestnancov 52 966 tis. eur. Na náklady na doplnenie a udržiavanie štátnych hmotných rezerv a intervenčných zásob sa vyčerpalo 29 189 tis. eur. Úhrady za štúdie, expertízy a posudky činili 21 770 tis. eur. Rozdiel skutočného plnenia oproti schválenému rozpočtu v kategórii služby (1 009 244 tis. eur) je spôsobený tým, že v rámci služieb sú rozpočtované zálohové platby na projekty EÚ a prostriedky štátneho rozpočtu na spolufinancovanie projektov v súlade s koncepciou finančného riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu. Zúčtovanie poskytnutých zálohových platieb sa vykonáva na príslušných položkách rozpočtovej klasifikácie podľa skutočne realizovaných výdavkov. Úprava rozpočtových výdavkov súvisí s celkovým očakávaným príjmom z prostriedkov EÚ v konkrétnom roku.

▪ **Bežné transfery**

Transferové platby sú výdavky uskutočňované bez toho, aby za ne ich príjemcovia poskytovali nejaké protislužby alebo tovary. Transferová platba všeobecného charakteru určená pre rôzne alebo explicitne nešpecifikované ciele sa považuje vždy za bežný transfer. Triedia sa podľa príjemcu alebo druhu poskytovanej platby. Transfer môže byť len finančný vo forme príspevkov, dotácií a iných finančných vzťahov.

Bežné transfery sa pre rok 2013 rozpočtovali sumou 9 785 796 tis. eur, čo predstavovalo 69,6 % z celkových bežných výdavkov. Prijatými rozpočtovými opatreniami boli bežné transfery mierne znížené na 9 764 481 tis. eur, ich skutočné čerpanie 9 588 528 tis. eur (2012: 10 338 278 tis. eur) sa premietlo v položkách popísaných v nasledujúcom texte:

Na **transfery v rámci verejnej správy** boli v schválenom rozpočte vyčlenené finančné prostriedky v objeme 3 996 872 tis. eur, tieto boli následnými úpravami rozpočtu navýšené na 4 162 408 tis. eur. Skutočné výdavky dosiahli výšku 3 986 089 tis. eur (2012: 4 602 157 tis. eur).

Transferové platby **príspevkovým organizáciám** zaradeným Štatistickým úradom SR do verejnej správy boli poukázané v sume 259 690 tis. eur (2012: 210 893 tis. eur), pričom najvyššie výdavky zrealizovali kapitoly Ministerstva kultúry SR 61 556 tis. eur, Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR 54 264 tis. eur, Ministerstva životného prostredia SR 33 680 tis. eur, Ministerstva zdravotníctva SR 22 575 tis. eur, Slovenskej akadémie vied 20 529 tis. eur a Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR 19 536 tis. eur.

Príspevky **štátnym účelovým fondom** vo výške 113 652 tis. eur (2012: 55 156 tis. eur) boli poskytnuté z rozpočtu Ministerstva hospodárstva SR Národnému jadrovému fondu (58 748 tis. eur) a z kapitoly Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR Štátnemu fondu rozvoja bývania (54 904 tis. eur). Výrazný medziročný nárast transferu poskytnutého Národnému jadrovému fondu (2012: 252 tis. eur) ovplyvnila novela zákona o tomto fonde (zákon č. 391/2012 Z. z., ktorým sa zmenil systém odvodov prevádzkovateľa prenosovej sústavy a prevádzkovateľov distribučných sústav. Tento odvod je od 1. 1. 2013 príjmom štátneho rozpočtu kapitoly Ministerstva hospodárstva SR, ktorá ho následne odvádza Národnému jadrovému fondu.

Transfery **Sociálnej poisťovni a zdravotným poisťovniam** predstavovali 673 602 tis. eur, a to hlavne prostredníctvom kapitoly Všeobecná pokladničná správa 673 543 tis. eur (2012: 1 408 333 tis. eur). Medziročný pokles transferu na krytie deficitov základného fondu starobného poistenia vyplýval zo zmien v oblasti sociálneho poistenia a taktiež dočasného otvorenia druhého dôchodkového piliera v uplynulom rozpočtovom roku.

Transfery **rozpočtovým organizáciám** vo výške 1 188 951 tis. eur (2012: 1 269 807 tis. eur) sa poskytli predovšetkým prostredníctvom kapitoly Všeobecná pokladničná správa (1 183 414 tis. eur), pričom podstatnú časť 1 165 339 tis. eur predstavovali **prevody na vyrovnanie mimorozpočtového účtu štátneho dlhu**. Je to účet s povoleným debetným zostatkom, prostredníctvom ktorého Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity od roku 2012 realizuje transakcie súvisiace s uhrádzanými úrokmi a poplatkami, a na ktorý ARDAL priebežne prevádza a smeruje prijaté úroky a poplatky súvisiace s finančnými operáciami vykonávanými v mene a na účet Ministerstva financií SR. Vzniknuté saldo prijatých a uhrádzaných úrokov a poplatkov je mesačne vyrovnané z výdavkového rozpočtového účtu kapitoly VPS a ku koncu roka má nulový zostatok.

Okrem týchto transferov boli z kapitoly Všeobecná pokladničná správa poskytnuté aj **výdavky na financovanie nezrovnalostí** Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia ESF (22 tis. eur), Operačného programu Zdravotníctvo (4 969 tis. eur), na Švajčiarsky finančný mechanizmus (6 545 tis. eur), ďalej na projekty Nórskeho finančného mechanizmu (1 193 tis. eur), projekty Finančného mechanizmu EHP (1 346 tis. eur) a Regionálny operačný program (4 000 tis. eur).

Transfery **verejným vysokým školám** v sume 482 937 tis. eur (2012: 463 207 tis. eur) boli poskytnuté v rozhodujúcej miere prostredníctvom kapitoly Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR (481 553 tis. eur). Výdavky boli smerované na podporu vysokoškolského vzdelávania, základný výskum, ubytovacie zariadenia a stravovanie. Medzi verejnými vysokými školami zaznamenali najvyššie transfery Univerzita Komenského v Bratislave (87 388 tis. eur), Slovenská

technická univerzita v Bratislave (61 697 tis. eur) a Technická univerzita v Košiciach (40 559 tis. eur).

V rámci **transferov obciam a vyšším územným celkom** sa od 1. 1. 2013 v rozpočte samostatne klasifikujú transfery na prenesený výkon štátnej správy a ostatné transfery. V položke transfery **obciam okrem transferu na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy** boli vynaložené rozpočtové zdroje v objeme 138 386 tis. eur, z toho najvyšší podiel 52,5 % bol poskytnutý z kapitoly Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR a to 72 631 tis. eur. Išlo najmä o spolufinancovanie sociálnych služieb, zabezpečenie výkonu osobitného príjemcu, dotácie na podporu výchovy k stravovacím návykom a dotácie na podporu výchovy k plneniu školských povinností dieťaťa ohrozeného sociálnym vylúčením, operačný program Zamestnanosť a sociálna inklúzia.

Na transferoch **vyšším územným celkom okrem transferu na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy** vo výške 22 821 tis. eur sa podieľali najmä kapitola Všeobecná pokladničná správa 9 573 tis. eur, Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR 4 455 tis. eur a Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR 3 183 tis. eur. V rámci Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR boli výdavky smerované na regionálny operačný program 2007 – 2013 a operačné programy cezhraničnej spolupráce v oblasti turizmu, integrácie trhov práce a mikroprojektov.

Na úhradu nákladov **preneseného výkonu štátnej správy obciam** boli zrealizované transfery 685 052 tis. eur. V súvislosti s reformou ESO (Efektívna, Spoľahlivá a Otvorená štátna správa) a prechodom pôsobnosti bývalých krajských školských úradov na obvodné úrady v zmysle zákona č. 345/2012 Z. z. boli transfery na prenesený výkon štátnej správy v rozhodujúcej miere poskytnuté obciam z kapitoly Ministerstva vnútra SR 678 030 tis. eur, a to najmä na financovanie činnosti základných škôl (okrem osobných výdavkov a výdavkov na prevádzku škôl aj nenormatívne výdavky - bezplatná výchova detí od 5 rokov v materských školách, vzdelávacie poukazy, na asistentov učiteľa, dopravné žiakom, výdavky na učebnice a pod.), taktiež na činnosť matričných úradov, hlásenie pobytu občanov a register obyvateľov, zabezpečenie volieb do orgánov samosprávnych krajov.

Transfery **vyšším územným celkom na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy** na financovanie vzdelávania na stredných školách, ku ktorým zriaďovateľskú funkciu plnia samosprávne kraje a na zabezpečenie prevádzky týchto škôl boli poukázané z kapitoly Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR vo výške 387 723 tis. eur. Transfery boli rozdelené medzi jednotlivé VÚC nasledovne: Bratislavský 37 206 tis. eur, Trnavský 37 113 tis. eur, Trenčiansky 44 269 tis. eur, Nitriansky 48 342 tis. eur, Žilinský 57 377 tis. eur, Banskobystrický 43 192 tis. eur, Prešovský 60 856 tis. eur a Košický 59 368 tis. eur.

Transfery **ostatným subjektom verejnej správy** predstavovali 33 275 tis. eur (2012: 27 408 tis. eur) a boli poskytnuté predovšetkým z kapitoly Ministerstva kultúry SR 28 518 tis. eur.

Transfery jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám zahŕňajú príspevky, dôchodky, odstupné, členské, štipendiá a dávky jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám vrátane

medzinárodných so sídlom v SR. Ich rozpočtovaný objem pre rok 2013 predstavoval 3 792 177 tis. eur, čo zodpovedalo 38,7 % podielu na celkovom úhrne bežných transferov. Úpravami rozpočtu boli transfery jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám znížené na 3 604 423 tis. eur a skutočné výdavky v objeme 3 590 752 tis. eur (2012: 3 653 417 tis. eur) boli smerované do týchto oblastí:

Transfery jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám (v tis. eur)						
	Rozpočet 2013			Skutočnosť		Rozdiel 6=3-2
	schválený	upravený	2013	2012	2011	
	1	2	3	4	5	
Sociálne dávky	1 380 937	1 375 216	1 368 410	1 375 408	1 368 993	-6 806
Transfery na platené poisťné za skupiny osôb ustanovené zákonom	1 525 918	1 540 678	1 538 858	1 596 228	1 444 717	-1 820
Transfery obč. združeniam, nadáciám, neziskovým organizáciám, polit. stranám a hnutiam, odborovým organizáciám, cirkev. a súkrom. školám, cirkvám, náboženským spoločnostiam a cirkevnej charite	272 165	255 680	256 650	274 053	238 631	970
Príspevok na osobitný účet	160 683	123 493	123 493	139 480	116 591	0
Jednotlivcom	75 131	76 517	76 451	72 954	73 603	-66
Na aktívne opatrenia trhu práce	250 278	128 507	127 042	142 014	162 329	-1 465
Ostatné transfery	127 065	104 332	99 848	53 280	58 069	-4 484
Spolu	3 792 177	3 604 423	3 590 752	3 653 417	3 462 933	-13 671

Zdroj: MF SR

Transfery nefinančným subjektom a transfery príspevkovým organizáciám nezaradeným vo verejnej správe SR boli v rozpočte schválené vo výške 1 205 971 tis. eur, čo znamenalo podiel 12,3 % z celkových bežných transferov, upravený rozpočet predstavoval 1 202 841 tis. eur. Skutočné výdavky boli vynaložené v sume 1 216 911 tis. eur v tomto členení:

Transfery nefinančným subjektom a transfery príspevkovým organizáciám nezaradeným vo verejnej správe SR (v tis. eur)						
	Rozpočet 2013			Skutočnosť		Rozdiel 6=3-2
	schválený	upravený	2013	2012	2011	
	1	2	3	4	5	
Právnickej osobe založenej štátom, obcou alebo vyšším územným celkom	518 156	612 926	629 355	791 108	493 226	16 429
Ostatnej právnickej osobe	668 772	490 712	488 443	523 706	587 679	-2 269
Fyzickej osobe podnikateľovi	16 530	89 974	89 884	79 474	5 125	-90
Príspevkovej organizácii nezaradenej do VS	2 513	9 229	9 229	8 599	10 045	0
Spolu	1 205 971	1 202 841	1 216 911	1 402 887	1 096 075	14 070

Zdroj: MF SR

Pri výdavkoch na **transfery právnickým osobám založeným štátom, obcou alebo vyšším územným celkom** išlo v rozhodujúcej miere o transfery prostredníctvom kapitoly Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR vo výške 577 975 tis. eur, a tieto boli poukázané najmä pre Železničnú spoločnosť Slovensko, a. s. v sume 197 778 tis. eur a pre Železnice SR v sume 333 753 tis. eur na zabezpečenie zmluvy o prevádzkovaní železničnej infraštruktúry a zmlúv o dopravných službách vo verejnom záujme pre železničnú osobnú dopravu.

Transfery ostatnej právnickej osobe predstavovali 40,1 % všetkých transferov nefinančným subjektom a príspevkovým organizáciám nezaradeným do sektora verejnej správy. Najväčšiu časť zo skutočného plnenia výdavkov dosiahla kapitola Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR a v rámci nej Pôdohospodárska platobná agentúra (440 273 tis. eur). Transfery boli poskytované v súlade s koncepciou financovania projektov Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV), Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF) a Európskeho fondu pre rybné hospodárstvo. Prijímateľom sú najmä poľnohospodárske družstvá a iné právnické osoby z oblasti poľnohospodárstva. Ďalej poskytli transfery kapitoly Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR (28 900 tis. eur) a Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR (3 622 tis. eur).

V kategórii **transfery do tuzemských finančných inštitúcií** boli schválené výdavky na úhradu majetkovej ujmy (úhrada rozdielu medzi diskontnou sadzbou a zvýhodneným úrokom v prípadoch záujmu štátu na zvýhodnení poskytovaných úverov Slovenskou záručnou a rozvojovou bankou, a.s.) v celkovej sume 1 900 tis. eur, upravený rozpočet a skutočné čerpanie prostredníctvom kapitoly Všeobecná pokladničná správa predstavovali 855 tis. eur (2012: 945 tis. eur).

Transfery do zahraničia sa pre rok 2013 rozpočtovali v celkovej výške 788 875 tis. eur, z toho rozhodujúci podiel 729 369 tis. eur (2012: 664 289 tis. eur) tvorili odvody Slovenskej republiky do rozpočtu Európskej únie najmä zo zdroja založeného na dani z pridanej hodnoty a zdroja založeného na hrubom národnom produkte.

Na transfery medzinárodnej organizácii boli v schválenom rozpočte vyčlenené výdavky v čiastke 52 718 tis. eur a 6 788 tis. eur predstavovali ostatné transfery. Pôvodne rozpočtované výdavky v kategórii transferov do zahraničia boli rozpočtovými opatreniami upravené na 793 954 tis. eur, skutočné čerpanie dosiahlo 793 920 tis. eur (2012: 678 872 tis. eur).

Odvody do rozpočtu Európskej únie okrem tradičných vlastných zdrojov boli zrealizované v objeme 732 963 tis. eur (2012: 620 761 tis. eur), formou platieb medzinárodným organizáciám sa vyčerpalo 56 706 tis. eur (napr. výdavky na príspevky súvisiace s členstvom SR v NATO, rekonštrukcia sídla NATO, príspevok do OSN, príspevok do Medzinárodného vyšehradského fondu, do Rady Európy a pod.), ostatné transfery činili 4 251 tis. eur.

▪ **Splácanie úrokov a ostatné platby súvisiace s úvermi, pôžičkami, návratnými finančnými výpomocami a finančným prenájmom**

Celkové výdavky v tejto kategórii boli pôvodne rozpočtované v sume 355 tis. eur, skutočné výdavky predstavovali 353 tis. eur a zahŕňajú iba manipulačné poplatky v kapitole Všeobecná

pokladničná správa, nakoľko saldo príjmových a výdavkových transakcií vzťahujúcich sa k finančným operáciám Ardal je od roku 2012 presunutú do výdavkovej rozpočtovej položky transfer rozpočtovej organizácii.

Rozpočet výdavkov na krytie úrokov štátneho dlhu na rok 2013 bol schválený zákonom č. 438/2012 Z. z. o štátnom rozpočte v celkovej sume 1 326 366 tis. eur. Skutočne realizované výdavky boli vo výške 1 165 692 tis. eur.

Výdavky štátneho dlhu (v tis. eur)						
	Rozpočet 2013		Skutočnosť			Rozdiel
	schválený	upravený	2013	2012	2011	
	1	2	3	4	5	
dlhová služba - transfer	1 326 011	1 326 011	1 165 339	1 248 184	0	-160 672
manipulačné poplatky	355	355	352	353	0	-3
Celkom štátny dlh	1 326 366	1 326 366	1 165 692	1 248 537	1 006 647	-160 674

Zdroj: MF SR

▪ **Mimorozpočtové prostriedky**

V roku 2012 sa v zmysle zákona č. 291/2002 Z. z. o Štátnej pokladnici a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov pre efektívne fungovanie obsluhy Štátneho dlhu zriadil samostatný mimorozpočtový účet (tzv. saldo účet štátneho dlhu). Uvedený mimorozpočtový účet slúži pre príjmové aj výdavkové transakcie z titulu úrokov a poplatkov vykonávané Ardalom v mene Ministerstva financií SR. Stav mimorozpočtového účtu sa vyrovnáva transferom z výdavkového rozpočtového účtu Štátneho dlhu mesačne a ku koncu roka na nulový zostatok.

Príjmové operácie saldo účtu Štátneho dlhu tvoria príjmy z vkladov Štátneho dlhu (Ardal) zo zhodnocovania dočasne voľných finančných prostriedkov na peňažnom trhu formou medzibankových depozít, repo-obchodov a iných finančných nástrojov z prémieí a alikvotných úrokových výnosov dosiahnutých pri aukciách štátnych dlhopisoch. Ostatné príjmy sú transfery zo štátneho rozpočtu na vyrovnanie saldo účtu.

Výdavkové operácie pozostávajú hlavne z výplaty výnosov majiteľom štátnych dlhopisov vydaných na domacom aj zahraničnom finančnom trhu, splácanie úrokov v rámci refinančného systému, náklady spojené s finančnými operáciami súvisiace s peňažnými transakciami, splátky úrokov z úverov a poplatky spojené so správou Štátneho dlhu.

Čerpanie výdavkov v priebehu roka prebiehalo podľa splátkových kalendárov a medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná.

Prehľad príjmov a výdavkov na saldo účte Štátneho dlhu (v tis. eur)		
	Skutočnosť	
	2013	2012
Príjmy	241 784	192 310
Výdavky spolu	1 407 122	1 440 494
v tom: Úroky zo štátnych dlhopisov + obchodov +úverov	1 286 774	1 075 549
Úroky z refinančného systému - ŠP	40 328	40 971
Disážio (diskont CP)	69 705	312 229
Poplatky	10 315	11 745
Spolu saldo	1 165 339	1 248 184

Zdroj: MF SR

Napriek medziročnému rastu štátneho dlhu sa aktívnym riadením, emisnou politikou a efektívnym riadením likvidity podarilo udržať výdavky na jeho správu na medziročne porovnateľnej úrovni. Na tento vývoj výdavkov priaznivo vplývali aj iné vonkajšie faktory, ako napríklad fungujúci systém štátnej pokladnice, ktorý zabezpečil okrem centralizácie finančných zdrojov verejného sektora aj zlepšenú pozíciu štátu voči medzibankovému trhu a pokles úrokových sadzieb. Na správu štátneho dlhu v roku 2013 výrazne vplýval aj pozitívny vývoj štátneho rozpočtu v priebehu roka.

3.3.1.2. Kapitálové výdavky

Rozpočet kapitálových výdavkov na rok 2013 predstavoval sumu 2 946 293 tis. eur, ktorá sa rozpočtovými opatreniami znížila na 1 843 195 tis. eur. V skutočnosti sa čerpal 1 855 442 tis. eur (2012: 1 983 165 tis. eur). Prehľad poskytuje nasledovná tabuľka:

Kapitálové výdavky v základnej ekonomickej štruktúre (v tis. eur)						
	Rozpočet 2013		Skutočnosť			Rozdiel 6=3-2
	schválený	upravený	2013	2012	2011	
	1	2	3	4	5	
Obstarávanie kapitálových aktív	433 422	431 577	441 796	460 198	500 127	10 219
v tom:						
<i>nákup pozemkov a nehmotných aktív</i>	37 434	158 765	159 569	165 408	169 868	804
<i>nákup budov, objektov a ich častí</i>	872	19 098	19 102	4 018	4 070	4
<i>nákup strojov, prístrojov, zariadení, techniky</i>	133 247	97 176	102 316	77 693	78 809	5 140
<i>nákup dopr. prostriedkov</i>	11 619	35 759	39 693	20 992	18 194	3 934
<i>realizácia stavieb a ich technického zhodnotenia</i>	241 372	101 235	101 585	181 600	122 706	350
<i>ostatné kapitálové výdavky (dokumentácia, rekonštrukcia a modernizácia strojov a ostatné)</i>	8 878	19 544	19 531	10 487	106 480	-13
Kapitálové transfery	2 512 871	1 411 618	1 413 646	1 522 967	1 995 068	2 028
v tom:						
<i>v rámci verejnej správy</i>	645 579	518 173	518 087	593 922	654 157	-86

<i>jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám</i>	27 692	38 881	38 856	70 117	53 700	-25
<i>nefin. subjektom a PO, nezarađeným vo verejnej správe</i>	1837 707	850 427	852 426	857 374	1 285 369	1 999
<i>do zahraničia</i>	1 893	4 137	4 277	1 554	1 842	140
Kapitálové výdavky spolu	2 946 293	1 843 195	1 855 442	1 983 165	2 495 195	12 247

Zdroj: MF SR

▪ **Obstarávanie kapitálových aktív**

Táto kategória je tvorená výdavkami na obstarávanie kapitálových aktív z vlastných zdrojov rozpočtu. Schválený rozpočet bol pre rok 2013 stanovený sumou 433 422 tis. eur, ktorá sa rozpočtovými opatreniami mierne znížila na 431 577 tis. eur. Skutočné čerpanie predstavovalo sumu 441 796 tis. eur.

Nákup pozemkov a nehmotných aktív predstavoval 159 569 tis. eur (2012: 165 408 tis. eur), z toho softvér 147 861 tis. eur, z ktorého najväčšia časť výdavkov prislúchala kapitole Ministerstva financií SR (43,7 %) v prevažnej miere výdavky súvisiace s programom UNITAS⁵ a kapitole Ministerstva vnútra SR (37,1 %) takisto na obstaranie softvéru.

Nákup strojov, prístrojov, zariadení a techniky dosiahol 102 316 tis. eur, z toho výpočtová technika 58 102 tis. eur. Najväčší podiel (52,2 %) z výdavkov na výpočtovú techniku mala kapitola Ministerstva vnútra SR najmä na hardvérové a softvérové komponenty a hardvérové vybavenie vozidiel projektu Národná evidencia vozidiel. Ministerstvo kultúry SR sa na prekročení upraveného rozpočtu v položke výdavky na výpočtovú techniku podieľalo sumou 1 215 tis. eur, ktoré boli v rámci programu OPIS⁶ poskytnuté Štátnej vedeckej knižnici v Prešove a Pamiatkovému úradu. Výdavky na nákup prevádzkových strojov, prístrojov, zariadení a techniky boli realizované vo výške 19 524 tis. eur, z čoho najvyšší podiel tvorili výdavky na nákup laboratórnych meracích prístrojov kapitoly Slovenská akadémia vied v sume 13 828 tis. eur, ktorá zároveň sumou 2 047 tis. eur prekročila rozpočet.

Realizácia stavieb a ich technického zhodnotenia tvorila 101 585 tis. eur, z čoho sumou 65 298 tis. eur sa v prevažnej miere na modernizáciu a výstavbu ciest I. triedy podieľala Slovenská správa ciest. V porovnaní s rokom 2012 došlo k zníženiu celkových výdavkov o 80 015 tis. eur, z čoho podstatnú časť tvorili výdavky úradu Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR v sume 42 829 tis. eur v roku 2012 vynaložené na platbu DPH za severný obchvat Banská Bystrica R1 a Slovenskej správy ciest na výstavbu, rekonštrukciu a modernizáciu ciest (úspora 34 158 tis. eur). V rámci tejto kategórie ďalej vykazuje Ministerstvo kultúry SR 8 597 tis. eur, Slovenská akadémia vied 5 470 tis. eur a Ministerstvo vnútra SR 4 782 tis. eur.

⁵ Program UNITAS je programom zásadnej modernizácie systému výberu daní, cla a poistných odvodov s cieľom zvyšovania efektivity, vytvárania úspor a zvyšovania používateľského komfortu

⁶ Operačný program Informatizácia spoločnosti je referenčným dokumentom, na základe ktorého je poskytovaná podpora na projekty eGovernmentu, digitalizácie a sprístupňovanie obsahu pamäťových a fondových inštitúcií a širokopásmového internetu.

Nákup dopravných prostriedkov všetkých druhov tvoril 39 693 tis. eur, z toho najväčší podiel výdavkov tvorila kapitola Ministerstva vnútra SR s výdavkami na osobné automobily 21 013 tis. eur a špeciálne automobily 11 159 tis. eur. V porovnaní s rokom 2012 (20 992 tis. eur) najväčší podiel na navýšení výdavkov tvoril nákup osobných automobilov Ministerstva vnútra SR v sume 15 469 tis. eur (2012: 5 546 tis. eur).

Pri **obstaraní budov, objektov a ich častí** došlo v roku 2013 oproti predchádzajúcemu obdobiu k nárastu na 19 102 tis. eur (2012: 4 018 tis. eur). Podstatnú časť zvýšenia tvoria výdavky v sume 14 080 tis. eur určené na obstaranie dátového centra Ministerstva financií SR v rámci OPIS.

Ostatné kapitálové výdavky predstavovali sumu 6 279 tis. eur (2012: 2 495 tis. eur). **Rekonštrukcia a modernizácia strojov a zariadení** dosiahla 8 782 tis. eur, v tom softvér (5 508 tis. eur) kde výdavky Ministerstva financií SR tvorili 2 057 tis. eur v prevažnej miere na systémy verejnej správy. **Prípravná a projektová dokumentácia** tvorila 4 470 tis. eur (2012: 5 508 tis. eur).

▪ Kapitálové transfery

Kapitálové transfery zahŕňajú platby vykonávané s cieľom umožniť príjemcovi nadobudnúť kapitálové aktíva alebo kompenzovať ich poškodenie alebo zničenie. Schválený rozpočet pre rok 2013 bol stanovený sumou 2 512 871 tis. eur, ktorého výška sa rozpočtovými opatreniami upravila na 1 411 618 tis. eur. V skutočnosti kapitálové transfery tvorili 1 413 646 tis. eur (2012: 1 522 967 tis. eur), čo je 76,2 % z celkových kapitálových výdavkov.

Transfery nefinančným subjektom a príspevkovým organizáciám nezaradeným vo verejnej správe tvorili 852 426 tis. eur, čo predstavuje 60,3 % z celkovej výšky kapitálových transferov, z toho právnickým osobám založených štátom, obcou, alebo vyšším územným celkom bolo poukázaných 582 717 tis. eur. Najväčšiu sumu transferov vynaložilo Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR (takmer 99 %), z toho 345 436 tis. eur Národnej diaľničnej spoločnosti, a.s. na údržbu, opravu a výstavbu diaľnic a rýchlostných ciest, 175 818 tis. eur Železniciam SR na modernizáciu železničnej infraštruktúry a Železničnej spoločnosti Slovensko, a.s. na obnovu parku mobilných prostriedkov v sume 50 189 tis. eur.

Právnickým osobám nezaložených štátom, obcou alebo vyšším územným celkom bolo poskytnutých 217 176 tis. eur, z toho Ministerstvo životného prostredia SR poskytlo 97 320 tis. eur (najmä na program Integrovaná ochrana a racionálne využívanie vôd 2007-2013), Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR poskytlo 51 823 tis. eur na projekty spolufinancované z EÚ. Ministerstvo hospodárstva SR poskytlo 22 467 tis. eur na inovácie a rast konkurencieschopnosti, 12 967 tis. eur v rámci zvyšovania energetickej efektívnosti výroby, spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Ministerstvo zdravotníctva SR poskytlo transfery príspevkovým organizácii nezaradeným vo verejnej správe celkovo 39 214 tis. eur, pričom najviac prostriedkov bolo použitých na rekonštrukciu operačných sál, urgentného príjmu a sterilizáciu Fakultnej nemocnice s poliklinikou F. D. Roosevelta Banská Bystrica a urgentného príjmu Univerzitnej nemocnice L. Pasteura Košice.

Transfery v rámci verejnej správy tvorili 518 087 tis. eur. Obciam bolo poskytnutých 302 246 tis. eur (2012: 376 822 tis. eur). Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR poskytlo 129 397 tis. eur na operačné programy Bratislavský kraj, Cezhraničná spolupráca, Zlepšenie životného prostredia a krajiny, Kvalita života vo vidieckych oblastiach a diverzifikácia vidieckeho hospodárstva. Ministerstvo životného prostredia SR poskytlo 118 175 tis. eur. Podstatnú časť (78 972 tis. eur) z transferov Ministerstva životného prostredia SR tvorili výdavky na program Integrovaná ochrana a racionálne využívanie vôd.

Verejným vysokým školám bolo poskytnutých 87 173 tis. eur, a to najviac z kapitoly Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR v sume 85 528 tis. eur.

Príspevkovým organizáciám v rámci Operačného programu Informatizácia spoločnosti bolo z kapitoly Ministerstva financií SR poskytnutých 26 914 tis. eur. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR poskytlo v rámci Operačného programu Výskum a vývoj 24 760 tis. Celkovo bolo príspevkovým organizáciám poskytnutých 73 413 tis. eur

Transfery jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám boli poskytnuté vo výške 38 856 tis. eur (2012: 70 117 tis. eur), z toho neziskovým právnickým osobám 27 909 tis. eur (2012: 51 157 tis. eur). Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR poskytlo 14 542 tis. eur na Regionálny operačný program 2007-2013 a operačné programy Cezhraničnej spolupráce. Občianskym združeniam, nadáciám a neinvestičným fondom sa poskytlo 6 214 tis. eur. Do tejto skupiny subjektov patria aj cirkvi, ktorým bolo poskytnutých spolu 4 505 tis. eur (2012: 10 968 tis. eur).

Transfery do zahraničia tvorili 4 277 tis. eur (2012: 1 554 tis. eur) z toho 3 913 tis. eur predstavoval príspevok medzinárodnej organizácii NATO z Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR.

3.3.2. Výdavky štátneho rozpočtu podľa funkčnej klasifikácie

Funkčnú klasifikáciu výdavkov verejnej správy pre potreby štátnej štatistiky určuje vyhláška Štatistického úradu SR č. 195/2003 Z. z., ktorou sa vydáva štatistická klasifikácia výdavkov verejnej správy. Funkčná klasifikácia umožňuje hodnotiť rozpočtové výdavky podľa ich účelu v desiatich základných oddieloch (odvetviach). Súhrnný prehľad poskytuje nasledovná tabuľka:

Výdavky štátneho rozpočtu podľa funkčnej klasifikácie (v tis. eur)						
	Rozpočet 2013		Skutočnosť			Rozdiel
	schválený	upravený	2013	2012	2011	
	1	2	3	4	5	6=3-2
Všeobecné verejné služby	3 921 380	3 317 440	3 160 157	3 003 131	2 632 283	-157 283
Obrana	636 830	624 625	624 924	677 626	656 298	299
Verejný poriadok a bezpečnosť	1 265 644	1 391 107	1 405 405	1 344 553	1 268 758	14 298
Ekonomická oblasť	4 070 170	2 901 259	2 920 052	3 196 536	3 393 852	18 793
Ochrana životného prostredia	539 025	274 785	274 835	275 066	371 092	50
Bývanie a občianska vybavenosť	185 956	163 309	163 309	172 456	184 148	0
Zdravotníctvo	127 123	131 791	131 875	1 535 802	1 376 260	84
Rekreácia, kultúra a náboženstvo	319 039	278 427	279 136	287 391	259 671	709
Vzdelávanie	1 945 185	1 906 348	1 908 417	1 782 202	1 761 901	2 069
Sociálne zabezpečenie	3 991 153	3 977 670	3 951 592	3 365 948	3 373 779	-26 078
Spolu	17 001 505	14 966 761	14 819 702	15 640 711	15 278 042	-147 059

Zdroj: MF SR

▪ Sociálne zabezpečenie

Výdavky v oddiele sociálne zabezpečenie tvorili 26,7 % celkových výdavkov. Ide o prostriedky štátneho rozpočtu, ktoré sa vynakladajú na poskytovanie sociálnej ochrany v starobe, na podporu rodiny a detí, na sociálnu pomoc občanom v hmotnej a sociálnej núdzi, na chorobu, invaliditu a ťažké zdravotné postihnutie a pod. Najväčšia úspora vo výške 15 149 tis. eur v porovnaní s upraveným rozpočtom bola v skupine Staroba (zariadenia sociálnych služieb, ďalšie sociálne služby, príspevky neštátnym subjektom), na ktorej sa Ministerstvo financií SR podieľalo sumou 13 329 tis. eur z dôvodu úspory na transfere zo štátneho rozpočtu pre Sociálnu poisťovňu na zabezpečenie jej platobnej schopnosti (predovšetkým v oblasti výdavkov základného fondu dôchodkového poistenia). Druhou najvyššou úsporou v sume 3 913 tis. eur boli výdavky kapitoly Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR v oblasti sociálnej pomoci občanom v hmotnej a sociálnej núdzi. Naopak, oproti roku 2012 došlo k výraznému zvýšeniu nákladov rezortu Ministerstva zdravotníctva SR v dôsledku zmeny vo vykazovaní štátom plateného poistného (bližší popis je komentovaný v odvetví Zdravotníctvo).

▪ Všeobecné verejné služby

Tieto výdavky tvorili 21,3 % podiel z celkových výdavkov štátneho rozpočtu. Tieto výdavky zahŕňujú prostriedky verejnej správy na činnosť vymedzeného okruhu ústredných orgánov štátnej

správy, **výdavky na správu štátneho dlhu**, na základný výskum, na zahraničnú hospodársku pomoc rozvojovým krajinám a krajinám v procese transformácie a pod. Najvýraznejšiu úsporu v porovnaní s upraveným rozpočtom v roku 2013 zaznamenala kapitola Ministerstva financií SR v skupine Transakcie verejného dlhu v sume 160 672 tis. eur. Zvýšený príjem z dôvodu vyšších prémie a úrokových výnosov z aukcií štátnych dlhopisov bol dôvodom nižšieho čerpania výdavkov na obsluhu štátneho dlhu.

Prekročenie upraveného rozpočtu zaznamenala skupina Základný výskum v sume 10 824 tis. eur, na ktorom sa z 96,2 % podieľajú organizácie Slovenskej akadémie vied v oblasti výdavkov na prevádzkové stroje, prístroje, zariadenia, techniku a všeobecný materiál.

Najviac finančných prostriedkov bolo čerpaných v oblasti Výdavkov verejnej správy, finančnej a rozpočtovej oblasti a zahraničnej oblasti (1 410 375 tis. eur), kde odvody do rozpočtu Európskej únie založené na dani z pridanej hodnoty a hrubom národnom produkte dosiahli 732 963 tis. eur.

▪ **Ekonomická oblasť**

Na tento oddiel pripadá 19,7 % z celkových výdavkov. V rámci ekonomickej oblasti sa triedia výdavky súvisiace s rôznymi druhmi dopravy a budovaním dopravnej infraštruktúry, s poľnohospodárstvom, lesníctvom, odvetviami palív a energií, ťažbou nerastných surovín a pod. V tejto skupine výdavkov došlo v porovnaní s upraveným rozpočtom k prekročeniu, ktorého podstatnú časť tvoria výdavky na vodné hospodárstvo v sume 16 431 tis. eur poskytnuté Slovenskému vodohospodárskemu podniku, š. p. z kapitoly Ministerstva životného prostredia SR.

▪ **Vzdelávanie**

Výdavky na vzdelávanie v roku 2013 medziročne vzrástli o 126 215 tis. eur. Okrem financovania všetkých stupňov vzdelávania sa vynaložili aj na služby v školstve, napr. v oblasti stravovania, dopravy, lekárskej starostlivosti a na činnosť orgánov a organizácií, ktoré vzdelávanie zabezpečujú. V dôsledku reformy ESO prešlo do pôsobnosti rezortu Ministerstva vnútra SR špeciálne školstvo a z tohto dôvodu došlo v porovnaní so schváleným rozpočtom k navýšeniu skutočných výdavkov na školské stravovanie a ubytovanie v špeciálnych školách v sume 828 tis. eur.

▪ **Verejný poriadok a bezpečnosť**

Činnosti v tomto odvetví sa financovali prostriedkami vo výške 1 405 405 tis. eur (9,5 % celkových výdavkov). Ide o oblasť činností štátnej polície, súdov, potreby väzenstva, ochranu pred požiarmi ako aj financovanie ústredných orgánov, ktoré tieto činnosti kompetenčne zabezpečujú. V porovnaní s upraveným rozpočtom došlo k nárastu o 14 298 tis. eur. Podstatnú časť prekročených výdavkov tvoria výdavky na policajné služby v sume 8 085 tis. eur v kapitole Ministerstva vnútra SR.

▪ **Obrana**

Výdavky v oddiele Obrana v porovnaní s upravených rozpočtom mierne vzrástli a z celkových výdavkov tvoria 4,2 %. Výdavky na vojenskú obranu dosiahli 520 639 tis. eur, z toho výdavky

Ministerstva obrany SR na mzdové prostriedky 189 395 tis. eur, na obstaranie vojenskej techniky, prístrojov, materiálu 55 492 tis. eur a údržbu vojenskej techniky 47 773 tis. eur.

▪ **Rekreácia, kultúra a náboženstvo**

Túto kategóriu tvoria najmä výdavky na pamiatkovú starostlivosť, ktoré boli prekročené v porovnaní s upraveným rozpočtom o 824 tis. eur (Pamiatkový úrad SR) z titulu použitých mimorozpočtových prostriedkov určených na digitalizáciu obsahu pamäťových fondových inštitúcií, jeho archivovanie, sprístupňovanie a zlepšenie systémov jeho získavania.

▪ **Ochrana životného prostredia**

V tomto odvetví boli výdavky v hodnote 274 835 tis. eur rovnako ako v predchádzajúcich rozpočtových obdobiach vynaložené najmä na nakladanie s odpadovými vodami a nakladanie s odpadmi.

▪ **Bývanie a občianska vybavenosť**

Výdavky v tomto oddiele (163 309 tis. eur) boli v rozhodujúcej miere poskytnuté na rozvoj bývania z kapitoly Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR (Štátnemu fondu rozvoja bývania v sume 54 904 tis. eur). Jednotlivcom bolo poskytnutých 67 680 tis. eur, v tom: na poskytnutie štátnej prémie k stavebnému sporeniu v sume 38 917 tis. eur a na poskytnutie štátneho príspevku pre mladých k hypotekárnym úverom v sume 28 763 tis. eur.

Štátna prémie k stavebnému sporeniu fyzických osôb tvorila 38 237 tis. eur, zvyšok predstavovala štátna prémie pre spoločenstvá vlastníkov bytov a nebytových priestorov.

▪ **Zdravotníctvo**

Do tohto oddielu patria výdavky, ktoré zahŕňajú činnosti ako je ústavná a ambulatná zdravotná starostlivosť, verejné zdravotné služby (prevádzka krvnej banky, zisťovanie chorôb, zber epidemiologických údajov). Na výdavkoch sa najväčšou mierou podieľali transfery príspevkovým organizáciám nezarađeným vo verejnej správe rezortu Ministerstva zdravotníctva SR vo výške 33 066 tis. eur, z toho v najväčšej miere pre FNŠP Banská Bystrica a Univerzitnej nemocnici L. Pasteura Košice. V porovnaní s rokom 2012 došlo k výraznému zníženiu nákladov v tejto oblasti o 1 403 927 tis. eur, z toho najvýraznejší pokles zaznamenala kapitola Ministerstva zdravotníctva SR v dôsledku zmeny vo vykazovaní štátom plateného poistného za vybrané skupiny poistencov. Ide o štátom platené poistné do zdravotných poisťovní za ekonomicky neaktívnych občanov SR. Náklady na zdravotníctvo, po započítaní zmeny vykazovania zdravotného poistného, medziročne poklesli o 81 376 tis. eur.

Podrobný prehľad o výdavkoch štátneho rozpočtu podľa funkčnej klasifikácie je uvedený v tab. č. 11 tabuľkovej prílohy štátneho záverečného účtu.

3.3.3. Vzťahy štátneho rozpočtu k obciam

V roku 2013 bolo z rozpočtov jednotlivých kapitol do rozpočtov obcí poskytnutých 1 125 684 tis. eur vo forme bežných a kapitálových grantov a transferov, z toho bežné granty a transfery tvorili sumu 823 438 tis. eur a kapitálové granty a transfery čiastku 302 246 tis. eur. V porovnaní s rokom 2012 je to v úhrne za všetky zdroje výdavkov menej o 16 062 tis. eur, z toho zo štátneho rozpočtu o 59 243 tis. eur viac, ale z ostatných zdrojov (EU a mimorozpočtové zdroje) o 75 305 tis. eur menej.

Granty a transfery zo zdroja štátneho rozpočtu boli poskytnuté v sume 829 487 tis. eur. Z toho bežné granty a transfery tvorili čiastku 792 738 tis. eur a kapitálové granty a transfery sumu 36 749 tis. eur. Tieto prostriedky boli určené na financovanie kompetencií preneseného výkonu štátnej správy (základné školy, matričná činnosť, stavebné konanie, činnosti na úseku dopravy a iné), na ostatné činnosti zabezpečované obcami v rámci ich samosprávnej pôsobnosti, napr. na podporu regionálneho rozvoja, cestovného ruchu, rozvoja bývania, obnovy infraštruktúry a podobne. V tejto sume sú zahrnuté aj finančné prostriedky poskytnuté z jednotlivých kapitol na financovanie spoločných projektov v rámci EÚ.

Súhrnný prehľad grantov a transferov poskytnutých obciam podľa jednotlivých oddielov funkčnej klasifikácie poskytujú údaje v nasledujúcej tabuľke:

Granty a transfery poskytnuté obciam podľa oddielov funkčnej klasifikácie (v tis. eur)							
	Rozpočet 2013			Skutočnosť			Rozdiel 7=3-2
	schválený 1	upravený 2	2013 3	z toho: zdroj 111* 4	2012 5	2011 6	
Všeobecné verejné služby	21 085	22 914	23 230	22 873	21 524	47 573	316
Verejný poriadok a bezpečnosť	0	5 063	5 189	4 397	1 387	1 140	126
Ekonomická oblasť	444 965	190 322	190 345	18 716	260 547	323 689	23
Ochrana životného prostredia	69 217	106 013	106 013	554	94 630	131 253	0
Bývanie a občianska vybavenosť	34 691	26 717	26 717	21 290	37 715	37 424	0
Zdravotníctvo	0	1 770	1 770	99	3 005	196	0
Rekreácia, kultúra a náboženstvo	1 024	2 893	2 856	2 763	5 158	4 161	-37
Vzdelávanie	641 705	704 705	704 492	693 723	658 365	622 092	-213
Sociálne zabezpečenie	41 679	68 401	65 072	65 072	59 415	44 074	-3 329
Spolu	1 254 366	1 128 798	1 125 684	829 487	1 141 746	1 211 602	-3 114

Poznámka: * len prostriedky štátneho rozpočtu

Zdroj: MF SR

Do rozpočtov obcí boli poskytnuté granty a transfery z jednotlivých rozpočtových kapitol v nasledovnom členení:

Granty a transfery poskytnuté obciam podľa kapitol ŠR (v tis. eur)					
	Rozpočet 2013		Skutočnosť		Rozdiel
	schválený	upravený	2013	z toho:	
				zdroj 111*	
1	2	3	4	5=3-2	
Úrad vlády SR	0	5 071	5 063	5 047	-8
Ministerstvo vnútra SR	12 492	697 983	697 982	697 190	-1
Ministerstvo životného prostredia SR	69 334	121 793	121 793	554	0
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	650 305	10 978	10 978	209	0
Ministerstvo zdravotníctva SR	0	1 770	1 770	99	0
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	15 166	76 185	72 856	65 069	-3 329
Ministerstvo hospodárstva SR	49 300	14 043	14 043	0	0
Ministerstvo kultúry SR	1 024	2 666	2 629	2 536	-37
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR	410 005	141 893	141 917	4 071	24
Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR	20 234	34 040	34 040	32 441	0
Úrad geodézie, kartografie a katastra SR	0	0	342	0	342
Všeobecná pokladničná správa	26 506	22 376	22 271	22 271	-105
Spolu	1 254 366	1 128 798	1 125 684	829 487	-3 114

Poznámka: * len prostriedky štátneho rozpočtu

Zdroj: MF SR

Na celkovom objeme poskytnutých grantov a transferov obciam sa najväčšou sumou podieľalo **Ministerstvo vnútra SR**, ktoré na tento účel vynaložilo 697 982 tis. eur a podstatná časť z týchto prostriedkov smerovala na predškolskú výchovu a základné vzdelanie. Oproti roku 2012 prišlo u Ministerstva vnútra SR k navýšeniu poskytnutých grantov a transferov obciam o 681 456 tis. eur. Predstavovali to finančné prostriedky poskytované pôvodne z kapitoly Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR na financovanie kompetencií preneseného výkonu štátnej správy na úseku školstva a ostatných kompetencií na úseku školstva v pôsobnosti obcí v súvislosti s vládou prijatým programom ESO.

V rozpočtovej kapitole **Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR** prišlo k zníženiu pôvodne schváleného rozpočtu o 268 112 tis. eur, nakoľko časť prostriedkov bola presunutá do rozpočtu inej kapitoly a taktiež bol uskutočnený presun prostriedkov na iné položky ekonomickej klasifikácie. Z celkovej sumy 141 917 tis. eur smerovala najväčšia časť do všeobecnej pracovnej oblasti, zostatok najmä do oblasti poľnohospodárstva.

Podľa zákona č. 438/2012 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2013, prílohy č. 5 boli obciam schválené dotácie z kapitoly **Všeobecná pokladničná správa** v sume 26 506 tis. eur na financovanie zariadení sociálnych služieb. V priebehu rozpočtového roka bol rozpočet dotácií obciam v kapitole VPS upravený na sumu 22 376 tis. eur nadväzne na schválené uznesenia vlády SR, z toho suma 17 908 tis. eur bola určená na bežné transfery a suma 4 468 tis. eur na kapitálové transfery.

V skutočnosti boli obciam zo štátneho rozpočtu z kapitoly VPS poskytnuté finančné prostriedky v celkovej sume 22 376 tis. eur, vrátane 105 tis. eur vrátených ako nepoužité prostriedky v roku, v ktorom boli poskytnuté.

Dotácie boli poskytnuté:

- obciam a mestám na zabezpečenie zvýšenia plátov zamestnancov regionálneho školstva (uznesenia vlády č. 52/2013, č. 220/2013, 587/2013 a č. 698/2013) v sume 16 930 tis. eur,
- na projekty v nadväznosti na analýzu sociálno-ekonomickej situácie v meste Košice (uznesenie vlády č. 579/2013) v sume 3 495 tis. eur,
- na projekty v nadväznosti na analýzu sociálno-ekonomickej situácie Trenčianskeho samosprávneho kraja (uznesenie vlády č. 586/2013) v sume 1 889 tis. eur.
- mestu Nitra a hlavnému mestu SR Bratislava na organizačné a finančné zabezpečenie osláv 1150. výročia príchodu svätých Cyrila a Metoda na naše územie (uznesenie vlády č. 48/2013) v sume 62 tis. eur,

Podľa zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy z celkového výnosu dane z príjmov fyzických osôb je príjmom rozpočtov obcí 65,4 % z dane z príjmov fyzických osôb. Skutočný prevod dane z príjmov fyzických osôb do rozpočtov obcí daňovými úradmi bol vykonaný vo výške 1 227 252 tis. eur.

Prehľad záväzných limitov dotácií obciam za rok 2013 je uvedený v tabuľkovej časti štátneho záverečného účtu SR, v tabuľke č. 20.

3.3.4. Vzťahy štátneho rozpočtu k vyšším územným celkom

V roku 2013 bolo z rozpočtov jednotlivých kapitol do rozpočtov vyšších územných celkov poskytnutých 455 934 tis. eur vo forme bežných a kapitálových grantov a transferov, z toho bežné granty a transfery tvorili sumu 410 544 tis. eur a kapitálové granty a transfery čiastku 45 390 tis. eur. V porovnaní s rokom 2012 je to v úhrne za všetky zdroje výdavkov menej o 12 984 tis. eur, z toho zo štátneho rozpočtu o 11 020 tis. eur viac, ale z ostatných zdrojov (EU zdroje) o 24 004 tis. eur menej.

Granty a transfery zo zdroja štátneho rozpočtu boli poskytnuté z jednotlivých kapitol v celkovej sume 402 907 tis. eur (2012: 391 887 tis. eur), z toho bežné granty a transfery v čiastke 401 393 tis. eur a kapitálové granty a transfery v čiastke 1 514 tis. eur. Tieto prostriedky boli určené na financovanie kompetencií preneseného výkonu štátnej správy na úseku školstva a na niektoré činnosti zabezpečované VÚC v rámci ich samosprávnej pôsobnosti. Zároveň boli poskytnuté VÚC z jednotlivých kapitol aj finančné prostriedky na financovanie spoločných projektov v rámci EÚ.

Súhrnný prehľad grantov a transferov poskytnutých VÚC podľa jednotlivých oddielov funkčnej klasifikácie poskytujú údaje v nasledujúcej tabuľke:

Granty a transfery poskytnuté VÚC podľa oddielov funkčnej klasifikácie (v tis. eur)

	Rozpočet 2013		Skutočnosť			Rozdiel 7=3-2	
	schválený 1	upravený 2	2013 3	z toho:			
				zdroj 111* 4	2012 5		2011 6
Všeobecné verejné služby	3 097	15 054	15 052	747	4 576	3 286	-2
Verejný poriadok a bezpečnosť	0	9	8	8	12	9	-1
Ekonomická oblasť	0	41 349	41 349	8 000	53 721	47 748	0
Ochrana životného prostredia	0	137	137	124	9 766	13 222	0
Bývanie a občianska vybavenosť	0	5	5	5	824	0	0
Rekreácia, kultúra a náboženstvo	1 760	2 449	2 392	2 392	2 967	4 400	-57
Vzdelávanie	401 582	395 328	395 326	389 966	396 317	398 019	-2
Sociálne zabezpečenie	0	1 671	1 665	1 665	735	5 498	-6
Spolu	406 439	456 002	455 934	402 907	468 918	472 182	-68

Poznámka: * len prostriedky štátneho rozpočtu

Zdroj: MF SR

Do rozpočtov VÚC boli poskytnuté granty a transfery z jednotlivých rozpočtových kapitol v nasledovnom členení:

Granty a transfery poskytnuté VÚC podľa kapitol ŠR (v tis. eur)

	Rozpočet 2013		Skutočnosť		Rozdiel 5=3-2
	schválený 1	upravený 2	2013 3	z toho:	
				zdroj 111* 4	
Úrad vlády SR	0	189	187	187	-2
Ministerstvo vnútra SR	0	230	229	229	-1
Ministerstvo životného prostredia SR	0	13	13	0	0
Ministerstvo financií SR	0	14 214	14 214	0	0
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	404 473	392 796	392 796	388 528	0
Ministerstvo zdravotníctva SR	1 966	1 094	1 093	0	-1
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	0	1 996	1 989	1 665	-7
Ministerstvo hospodárstva SR	0	13	13	0	0
Ministerstvo kultúry SR	0	2 449	2 392	2 392	-57
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR	0	33 012	33 012	0	0
Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR	0	90	90	0	0
Všeobecná pokladničná správa	0	9 906	9 906	9 906	0
Spolu	406 439	456 002	455 934	402 907	-68

Poznámka: * len prostriedky štátneho rozpočtu

Zdroj: MF SR

Na celkovom objeme poskytnutých grantov a transferov VÚC sa najväčšou sumou podieľalo **Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR**, ktoré na tento účel vynaložilo

392 796 tis. eur (2012: 393 840 tis. eur). Z tejto sumy smerovala podstatná časť na prenesený výkon v oblasti stredoškolského vzdelávania (387 723 tis. eur) a ostatné výdavky v sume 5 073 tis. eur (z toho kapitálové prostriedky 618 tis. eur).

V kapitole **Všeobecná pokladničná správa** na rok 2013 neboli schválené žiadne transfery pre vyššie územné celky. Rozpočtovými opatreniami bol upravený rozpočet dotácií nadväzne na uznesenia vlády SR na sumu 9 906 tis. eur a v tejto čiastke bolo aj skutočné čerpanie upraveného rozpočtu k 31. 12. 2013. Dotácie boli poskytnuté na:

- riešenie kritického stavu cestnej infraštruktúry v pôsobnosti vyšších územných celkov po zimnej prevádzke (uznesenie vlády č. 140/2013) v sume 8 000 tis. eur,
- zabezpečenie zvýšenia plátov zamestnancov regionálneho školstva (uznesenia vlády č. 52/2013, č. 220/2013, 587/2013 a č. 698/2013) v sume 1 445 tis. eur,
- projekty v nadväznosti na analýzu sociálno-ekonomickej situácie Trenčianskeho samosprávneho kraja (uznesenie vlády č. 586/2013) v sume 333 tis. eur,
- úhradu výdavkov vynaložených na ochranu majetku vo vlastníctve VÚC pred povodňami (uznesenie vlády č. 637/2013) v sume 123 tis. eur.
- projekty v nadväznosti na analýzu sociálno-ekonomickej situácie v meste Košice (uznesenie vlády č. 579/2013) v sume 5 tis. eur,

Podľa zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve z celkového výnosu dane z príjmov fyzických osôb je príjmom rozpočtov VÚC 21,9 % z dane z príjmov fyzických osôb. Skutočný prevod dane z príjmov fyzických osôb do rozpočtov vyšších územných celkov daňovými úradmi bol vykonaný vo výške 410 961 tis. eur.

Podľa zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady je výnos dane z motorových vozidiel v plnom rozsahu príjmom rozpočtu VÚC. Prevod tejto dane vykonaný príslušnými daňovými úradmi bol vo výške 140 100 tis. eur.

Prehľad záväzných limitov dotácií VÚC za rok 2013 je uvedený v tabuľkovej časti štátneho záverečného účtu SR, v tabuľke č. 21.

3.3.5. Čerpanie rezerv štátneho rozpočtu

V zmysle § 10 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa na krytie nepredvídaných výdavkov nevyhnutných na zabezpečenie rozpočtového hospodárenia alebo na krytie zníženia rozpočtovaných príjmov vytvárajú v štátnom rozpočte rozpočtové rezervy.

Národná rada SR zákonom o štátnom rozpočte na rok 2013 schválila výšku zákonných rezerv nasledovne:

Výška zákonných rezerv (v tis. eur)						
	Rozpočet 2013		Skutočnosť			Rozdiel
	schválený	upravený	2013	2012	2011	
	1	2	3	4	5	
Rezerva vlády SR	5 000	5 000	2 450	3 075*	4 135*	-2 550
Rezerva predsedu vlády SR	1 660	7 013	7 014	2 804*	2 114	1
Rezerva na prostriedky Európskej únie a odvody EÚ	50 501	0	0	7 098*	1 151*	0
Rezervy spolu	50 160	7 689	12 977	12 977	7 400	5 288

*Údaje za roky 2012 a 2011 obsahujú aj použitie prostriedkov prostredníctvom rozpočtových opatrení

Zdroj: MF SR

▪ Čerpanie prostriedkov rezervy vlády Slovenskej republiky

Rezerva vlády je rozpočtovaná na krytie nepredvídaných a mimoriadnych potrieb súvisiacich so zabezpečením plnenia vnútorných a zahraničných úloh Slovenskej republiky. O jej použití rozhoduje vláda SR na návrh ministra financií SR.

Z rezervy vlády SR sa platobným príkazom uvoľnila celkovo za rok 2013 čiastka 2 450 tis. eur prostredníctvom kapitoly Všeobecná pokladničná správa na aktivity zlepšujúce sociálno-ekonomickú oblasť v Trenčianskom samosprávnom kraji, z toho najviac pre NsP Považská Bystrica na dobudovanie a prístrojové vybavenie urgentného príjmu (150 tis. eur) a NsP Prievidza so sídlom v Bojniciach na obstaranie zdravotníckej techniky (100 tis. eur). Zoznam podrobných príjemcov v Trenčianskom samosprávnom kraji tvorí prílohu k uzneseniu vlády SR č. 586 zo dňa 9. 10. 2013.

▪ Rezerva predsedu vlády Slovenskej republiky

Rezerva predsedu vlády SR sa v súlade s § 10 odsek 2 písmeno b) zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov od 1. 1. 1996 rozpočtuje a vykazuje v rozpočtovej kapitole Úradu vlády SR. O použití prostriedkov rozhoduje predseda vlády.

Pôvodný rozpočet rezervy predsedu vlády SR bol v čiastke 1 660 tis. eur, upravený v sume 7 013 tis. eur. Celkovo sa príjemcom, ktorými boli neziskové organizácie, obce, mestá a fyzické osoby poskytlo 7 032 tis. eur, a to rozpočtovými opatreniami 18 tis. eur a platobným príkazom 7 014 tis. eur. Vyššie skutočné čerpanie oproti schválenému rozpočtu bolo najmä z dôvodu presunu

prostriedkov z predchádzajúceho rozpočtového roka (831 554 tis. eur) a navýšením rozpočtu na zabezpečenie podpory športu a sociálnych služieb.

Zoznam všetkých príjemcov je uverejnený na webovom sídle Úradu vlády SR: www.vlada.gov.sk

▪ **Rezerva na prostriedky EÚ a odvody EÚ**

Rezerva na prostriedky EÚ a odvody do rozpočtu EÚ bola rozpočtovaná na rok 2013 vo výške 50 501 tis. eur. Formou rozpočtových opatrení sa v priebehu roka 2013 uvoľnili finančné prostriedky vo výške 49 001 tis. eur. Po vykonaných rozpočtových opatreniach a realizovanom platobnom príkaze za bankové poplatky bol zostatok rezervy v roku 2013 vo výške 1 500 tis. eur spolu s uvoľnenými finančnými prostriedkami z predchádzajúcich rokov vo výške 40 155 tis. eur v zmysle zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov viazaný na použitie v nasledujúcich rokoch v celkovej výške 41 655 tis. eur.

3.4. Vzťahy štátneho rozpočtu k Európskej únii

▪ **Príjmy Slovenskej republiky z rozpočtu EÚ** tvoria zahraničné transfery a zahraničné granty poskytnuté z rozpočtu EÚ. Príjmy zo zahraničných transferov boli rozpočtované na rok 2013 vo výške 3 563 657 tis. eur. Po úprave sa rozpočet zahraničných transferov znížil na úroveň 2 281 967 tis. eur. Skutočné plnenie príjmov SR z rozpočtu EÚ bolo vo výške 2 185 358 tis. eur, z toho príjmy za zahraničné transfery sú vo výške 2 174 997 tis. eur a príjmy za zahraničné granty poskytnuté z rozpočtu EÚ sú vo výške 10 361 tis. eur.

▪ **Odvody a príspevky do všeobecného rozpočtu EÚ** tvoria odvody do rozpočtu EÚ a príspevky do Európskeho rozvojového fondu. Odvody a príspevky do všeobecného rozpočtu EÚ boli rozpočtované na rok 2013 vo výške 832 974 tis. eur.

Odvody za tradičné vlastné zdroje (75 % z výberu cla a odvodov a poplatkov v sektore cukru) boli rozpočtované vo výške 143 100 tis. eur, z ktorých Slovenská republika previedla v priebehu roka 2013 sumu vo výške 85 940 tis. eur.

Ostatné odvody do rozpočtu EÚ boli rozpočtované v štátnom rozpočte v kapitole Všeobecná pokladničná správa (zdroj založený na DPH, zdroj založený na HND, podiel SR na korekcii Veľkej Británie a podiel SR na korekciách pre Holandsko a Švédsko) vo výške 681 369 tis. eur. Tieto boli v priebehu roka 2013 zvýšené rozpočtovými opatreniami na sumu 732 963 tis. eur, čo predstavuje aj konečný odvod vlastných zdrojov rozpočtovaných v kapitole VPS. Táto suma zahŕňa dodatočný odvod za rok 2012 vo výške 19 554 tis. eur uhradený v januári 2013 v súvislosti so schválenými novelami rozpočtu EÚ č. 5/2012 a č. 6/2012, ako aj dodatočný odvod za rok 2013 vo výške 21 644 tis. eur uhradený v decembri 2013 v súvislosti so schválenou novelou rozpočtu EÚ č. 8/2013.

Príspevky Slovenskej republiky do Európskeho rozvojového fondu (ERF) boli rozpočtované vo výške 8 505 tis. eur, pričom realizácia dosiahla sumu 6 195 tis. eur. Skutočná výška príspevku

SR závisela predovšetkým od absorpčnej kapacity rozvojovej pomoci EÚ v oprávnených štátoch Afriky, Karibiku a Tichomoria, zámorských štátov a území.

Prehľad o príjmoch z rozpočtu EÚ a odvodoch a príspevkoch do všeobecného rozpočtu EÚ za rok 2013 je uvedený v nasledovnej tabuľke:

Príjmy z rozpočtu EÚ a odvody a príspevky do všeobecného rozpočtu EÚ (v tis. eur)						
	Rozpočet 2013		Skutočnosť			Rozdiel 6=3-2
	schválený	upravený	2013	2012	2011	
	1	2	3	4	5	
Tradičné vlastné zdroje	143 100	143 100	85 940	96 610	117 393	-57 160
Odvody SR do rozpočtu EÚ bez tradičných vlastných zdrojov	681 369	732 963	732 963	620 761	582 139	0
Odvody do rozpočtu EÚ spolu	824 469	876 063	818 903	717 371	699 532	-57 160
Príspevky SR do Európskeho rozvojového fondu	8 505	6 195	6 195	5 460	5 124	0
Odvody a príspevky SR spolu	832 974	882 258	825 098	722 831	704 656	-57 160
Zahraničné transfery	3 563 657	2 281 967	2 174 997	2 127 345	2 031 344	-106 970
Zahraničné granty z rozpočtu EÚ	0	0	10 361	10 504	9 749	10 361
Spolu príjmy z rozpočtu EÚ	3 563 657	2 281 967	2 185 358	2 137 849	2 041 093	-96 609
Čistá finančná pozícia	2 730 683	1 399 709	1 360 260	1 415 018	1 336 437	-39 449

Zdroj: MF SR

Čistá finančná pozícia Slovenskej republiky voči rozpočtu EÚ dosahovala úroveň 2 730 683 tis. eur. Na základe realizovaných príjmov z rozpočtu EÚ v roku 2013 vo výške 2 185 358 tis. eur a odvovodov a príspevkov do všeobecného rozpočtu EÚ vo výške 825 098 tis. eur predstavuje **čistá finančná pozícia Slovenskej republiky voči rozpočtu EÚ za rok 2013 sumu 1 360 260 tis. eur**, čo predstavuje medzročný pokles o 54 758 tis. eur.

Prehľad o ročných príjmoch z rozpočtu EÚ a odvodoch a príspevkoch Slovenskej republiky do všeobecného rozpočtu EÚ je uvedený v nasledovnej tabuľke:

Prehľad o ročných príjmoch z rozpočtu EÚ a odvodoch a príspevkoch Slovenskej republiky do všeobecného rozpočtu EÚ (v tis. eur)			
Rok	Celkové príjmy	Celkové odvody a príspevky	Čistá finančná pozícia
2004	303 990	290 689	13 301
2005	704 993	485 614	219 379
2006	893 623	526 326	367 297
2007	910 838	589 800	321 038
2008	893 497	643 374	250 123
2009	1 119 659	695 726	423 933
2010	1 672 483	627 529	1 044 954
2011	2 041 093	704 656	1 336 437
2012	2 137 849	722 831	1 415 018
2013	2 185 358	825 098	1 360 260
Spolu	12 863 383	6 111 643	6 751 740

Zdroj: MF SR

Za obdobie od vstupu Slovenskej republiky do EÚ boli celkovo do rozpočtu Slovenskej republiky prijaté príjmy z EÚ vo výške 12 863 383 tis. eur a Slovenská republika odvieďla do všeobecného rozpočtu EÚ sumu vo výške 6 111 643 tis. eur, na základe čoho **čistá finančná pozícia voči EÚ** dosiahla 6 751 740 tis. eur. Od roku 2004 Slovenská republika prijala z rozpočtu EÚ o 52,5 % viac prostriedkov ako do rozpočtu odvieďla.

3.4.1. Príjmy z rozpočtu Európskej únie

Príjmy zo zahraničných transferov boli rozpočtované na rok 2013 vo výške 3 563 657 tis. eur v rámci jednotlivých kapitol na úrovni platobných jednotiek a Pôdohospodárskej platobnej agentúry. Prostriedky boli rozpočtované za programy 2. programového obdobia, a to za prostriedky štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a poľnohospodárskych fondov.

Rozpočet príjmov zahraničných transferov bol v roku 2013 upravený o nenaplnené príjmy z predchádzajúcich rokov a skutočné plnenie príjmov. Po úprave rozpočtu o zostatok nenaplnených príjmov, ktorých plnenie sa očakáva v nasledujúcich rokoch, dosiahol úroveň 2 281 967 tis. eur.

Skutočné plnenie príjmov SR z rozpočtu EÚ je vo výške 2 185 358 tis. eur, z toho príjmy zo zahraničných transferov sú vo výške 2 174 997 tis. eur a príjmy zo zahraničných grantov poskytnutých z rozpočtu EÚ sú vo výške 10 361 tis. eur.

Plnenie príjmov zo zahraničných transferov vo výške 2 174 997 tis. eur predstavuje plnenie na úrovni 95,3 % z upraveného rozpočtu. Príjmy zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu sú vo výške 1 665 172 tis. eur, čo predstavuje plnenie na úrovni 76,6 % dosiahnutých príjmov. Príjmy z poľnohospodárskych fondov boli vo výške 509 825 tis. eur, čo predstavuje plnenie na úrovni 23,4 % dosiahnutých príjmov zahraničných transferov.

Plnenie príjmov pozitívne ovplyvnili v roku 2013 príjmy za štrukturálne operácie 1. programového obdobia v celkovej výške 22 390 tis. eur, z toho za Sektorový operačný program Ľudské zdroje vo výške 14 120 tis. eur, Jednotný programový dokument NUTS II Bratislava cieľ 3 vo výške 1 975 tis. eur, Program Iniciatívy Spoločenstva EQUAL vo výške 824 tis. eur, čo sa prejavilo v príjmoch kapitol Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR a Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Príjmy kapitoly Ministerstva životného prostredia SR ovplyvnili príjem za projekt Kohézneho fondu 1. programového obdobia vo výške 5 471 tis. eur. Vplyv 1. programového obdobia na štátny rozpočet bude zhodnotený po prijatí záverečných platieb na všetky programové dokumenty ktorých uzavretie sa predpokladá v priebehu roka 2014.

Príjmy zo zahraničných grantov sa nerozpočtujú, nakoľko nie je možné predpokladať ich výšku od jednotlivých poskytovateľov. V rámci zahraničných grantov sú uvedené výlučne zahraničné granty poskytnuté z rozpočtu EÚ, ktorých poskytovanie riadi EÚ centralizovaným spôsobom. Skutočné plnenie príjmov zahraničných grantov poskytnutých z rozpočtu EÚ v roku 2013 bolo vo výške 10 361 tis. eur. Tieto príjmy zo zahraničných grantov z prostriedkov EÚ boli použité najmä na programy cezhraničnej spolupráce, programy v oblasti vzdelávania, výskumu, na realizáciu projektov v dopravnej infraštruktúre a v oblasti bezpečnosti, migrácie osôb a ochrany hraníc.

Prehľad je uvedený v nasledovnej tabuľke:

Plnenie príjmov z rozpočtu EÚ (v tis. eur)						
	Rozpočet 2013		Skutočnosť			Rozdiel
	schválený	upravený	2013	2012	2011	
	1	2	3	4	5	
	6=3-2					
Záručná sekcia EPUZF	0	0	0	0	19 848	0
EPZF	369 020	336 936	334 168	317 050	290 354	-2 768
EPFRV	218 831	174 546	174 546	266 169	300 085	0
EFRH	3 858	1 082	1 111	2 438	1 257	29
Poľnohospodárske fondy spolu	591 709	512 564	509 825	585 657	611 544	-2 739
Štrukturálne fondy 1. programové obdobie	0	15 276	16 919	31 741	2 089	1 643
Štrukturálne fondy 2. programové obdobie	1 939 812	1 038 908	978 337	1 166 316	1 081 790	-60 571
Kohézny fond 1. programové obdobie	0	0	5 471	8 869	19 599	5 471
Kohézny fond 2. programové obdobie	1 032 136	715 219	664 445	334 762	316 322	-50 774
Štrukturálne operácie spolu	2 971 948	1 769 403	1 665 172	1 541 688	1 419 800	-104 231
Spolu zahraničné transfery	3 563 657	2 281 967	2 174 997	2 127 345	2 031 344	-106 970
Zahraničné granty z rozpočtu EÚ	0	0	10 361	10 504	9 749	10 361
Spolu príjmy z rozpočtu EÚ	3 563 657	2 281 967	2 185 358	2 137 849	2 041 093	-96 609

Zdroj: MF SR

3.4.2. Výdavky štátneho rozpočtu rozpočtované vo väzbe na príjmy z Európskej únie

Výdavky z prijatých prostriedkov EÚ boli rozpočtované na rok 2013 vo výške 3 563 657 tis. eur, teda v rovnakej výške ako príjmy z rozpočtu EÚ.

Výdavky na spolufinancovanie zo ŠR boli rozpočtované vo výške 639 007 tis. eur, z toho prostriedky na spolufinancovanie zo ŠR k prostriedkom EÚ vo výške 621 077 tis. eur a prostriedky na spolufinancovanie k zahraničným grantom a prostriedkom poskytnutým na základe medzinárodných zmlúv vo výške 17 930 tis. eur.

Na rozdiel od schváleného rozpočtu výdavkov z prostriedkov EÚ, ktoré boli zákonom o štátnom rozpočte na rok 2013 vyčlenené pre kapitoly, v ktorých sa nachádzajú platobné jednotky a Pôdohospodárska platobná agentúra, skutočné čerpanie výdavkov sa prejavuje tiež v rozpočtových kapitolách, v ktorých sa realizujú projekty na úrovni konečných prijímateľov. Na základe uvedeného sa v niektorých kapitolách prejavuje negatívne saldo príjmov a výdavkov za prostriedky EÚ a spolufinancovania zo ŠR.

▪ Výdavky z prijatých prostriedkov EÚ

Rozpočet výdavkov z prostriedkov EÚ bol v roku 2013 upravený z dôvodu viazania prostriedkov v zmysle § 8 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako aj v dôsledku prijatých

prostriedkov od prijimatel'ov z nezrovnalostí a vratiek. Po úpravách dosiahol rozpočet úroveň 2 035 564 tis. eur. Čerpanie výdavkov za prostriedky EÚ v roku 2013 je mierne vyššie ako upravený rozpočet a to vo výške 2 035 776 tis. eur. Vyššie čerpanie oproti upravenému rozpočtu sa prejavilo v kapitolách Ministerstva kultúry SR a Slovenskej akadémie vied vzhľadom k tomu, že jednotlivé rozpočtové organizácie prijali finančné prostriedky od hlavných partnerov projektov na mimorozpočtový účet v zmysle § 23 ods.1 písm. c) zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Výdavky ŠR za prostriedky EÚ (v tis. eur)						
	Rozpočet 2013		Skutočnosť			Rozdiel
	schválený	upravený	2013	2012	2011	
	1	2	3	4	5	
Záručná sekcia EPUZF	0	0	0	0	3 035	0
EPZF priame platby	357 020	324 936	324 936	311 725	278 369	0
EPZF trhovo orientované výdavky	12 000	12 000	9 707	7 402	9 864	-2 293
EPFRV	218 831	174 564	174 564	266 211	313 473	0
EFRH	3 858	1 104	1 104	2 469	1 242	0
Poľnohospodárske fondy spolu	591 709	512 604	510 311	587 807	605 983	-2 293
Štrukturálne fondy 1. programové obdobie	0	0	0	2 536	1 256	0
Štrukturálne fondy 2. programové obdobie	1 939 812	975 086	977 591	1 083 262	1 093 396	2 505
Kohézny fond 1. programové obdobie	0	0	0	0	4 665	0
Kohézny fond 2. programové obdobie	1 032 136	547 874	547 874	341 744	386 080	0
Štrukturálne operácie spolu	2 971 948	1 522 960	1 525 465	1 427 542	1 485 397	2 505
Spolu výdavky za prostriedky EÚ	3 563 657	2 035 564	2 035 776	2 015 349	2 091 380	212

Zdroj: MF SR

▪ **Spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu k prostriedkom EÚ**

Spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu k prostriedkom EÚ bolo rozpočtované pre rok 2013 v objeme 621 077 tis. eur. Z rovnakého dôvodu ako pri úprave výdavkov z prostriedkov EÚ došlo k úprave rozpočtu na spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu na sumu vo výške 367 119 tis. eur.

Čerpanie výdavkov na spolufinancovanie zo ŠR k prostriedkom EÚ v roku 2013 je mierne vyššie ako upravený rozpočet a predstavuje sumu 367 409 tis. eur a to z rovnakého dôvodu ako pri výdavkoch z rozpočtu EÚ.

Spolufinancovanie k prostriedkom EÚ (v tis. eur)						
	Rozpočet 2013		Skutočnosť			Rozdiel
	schválený	upravený	2013	2012	2011	
	1	2	3	4	5	
					6=3-2	
EPZF priame platby	33 118	40 249	40 249	58 590	86 834	0
EPZF trhovo orientované výdavky	3 488	2 327	2 327	2 377	3 205	0
EPFRV	64 221	49 580	49 580	79 634	95 113	0
EFRH	1 504	382	382	830	452	0
Poľnohospodárske fondy spolu	102 331	92 538	92 538	141 431	185 604	0
Štrukturálne fondy 1. programové obdobie	0	51	51	0	0	0
Štrukturálne fondy 2. programové obdobie	351 274	184 461	184 751	211 866	205 598	290
Kohézny fond 1. programové obdobie	0	0	0	0	734	0
Kohézny fond 2. programové obdobie	167 472	90 069	90 069	54 147	62 219	0
Štrukturálne operácie spolu	518 746	274 581	274 871	266 013	268 551	290
Spolu spolufinancovanie k prostriedkom EÚ	621 077	367 119	367 409	407 444	454 155	290

Zdroj: MF SR

▪ **Spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu k zahraničným grantom z EÚ a k prostriedkom poskytnutým na základe medzinárodných zmlúv**

Spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu k zahraničným grantom (finančný nástroj pre životné prostredie LIFE+ a programy európskej územnej spolupráce) a k prostriedkom poskytnutým na základe medzinárodných zmlúv (Finančný mechanizmus EHP, Nórsky finančný mechanizmus a Švajčiarsky finančný mechanizmus) bolo rozpočtované pre rok 2013 v objeme 17 930 tis. eur, z toho k zahraničným grantom vo výške 12 907 tis. eur a k prostriedkom poskytnutým na základe medzinárodných zmlúv vo výške 5 023 tis. eur. Zároveň boli v rámci rozpočtu na rok 2013 rozpočtované prostriedky na spolufinancovanie programu Solidarity a riadenia migračných tokov na roky 2007 - 2013 vo výške 1 299 tis. eur.

Čerpanie výdavkov na spolufinancovanie k zahraničným grantom z prostriedkov EÚ v roku 2013 bolo na úrovni upraveného rozpočtu a predstavuje sumu 5 649 tis. eur. Čerpanie výdavkov k prostriedkom poskytnutým na základe medzinárodných zmlúv v roku 2013 je na úrovni upraveného rozpočtu a predstavuje sumu 5 448 tis. eur.

Prehľad výdavkov na spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu k zahraničným grantom z EÚ a k prostriedkom poskytnutým na základe medzinárodných zmlúv je uvedený v nasledovnej tabuľke:

Spolufinancovanie zo ŠR k zahraničným grantom/k prostriedkom poskytnutým na základe medzinárodných zmlúv (v tis. eur)						
	Rozpočet 2013		Skutočnosť			Rozdiel 6=3-2
	schválený	upravený	2013	2012	2011	
	1	2	3	4	5	
Finančný nástroj pre životné prostredie LIFE +	3 200	141	141	156	316	0
Programy európskej územnej spolupráce 2. programového obdobia	9 707	5 508	5 508	5 228	4 645	0
Spolu spolufinancovanie k zahraničným grantom z prostriedkov EÚ	12 907	5 649	5 649	5 384	4 961	0
Finančný mechanizmus EHP	932	1 346	1 346	327	0	0
Nórsky finančný mechanizmus	1 182	1 193	1 193	455	0	0
Švajčiarsky finančný mechanizmus	2 909	2 909	2 909	2 454	1 465	0
Spolu spolufinancovanie k prostriedkom poskytnutým na základe medzinárodných zmlúv	5 023	5 448	5 448	3 236	1 465	0
Spolu	17 930	11 097	11 097	8 620	6 426	0

Zdroj: MF SR

Celkový prehľad výdavkov na spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu k prostriedkom EÚ, k zahraničným grantom z prostriedkov EÚ a k prostriedkom poskytnutým na základe medzinárodných zmlúv vrátane vnútorných politík EÚ je uvedený v nasledovnej tabuľke:

Celkový prehľad spolufinancovanie zo ŠR k prostriedkom poskytnutým na základe medzinárodných zmlúv vrátane vnútorných politík EÚ (v tis. eur)						
	Rozpočet 2013		Skutočnosť			Rozdiel 6=3-2
	schválený	upravený	2013	2012	2011	
	1	2	3	4	5	
Spolufinancovanie k prostriedkom EÚ (štrukturálne operácie, poľnohospodárske fondy)	621 077	367 119	367 409	407 444	454 155	290
Spolufinancovanie k zahraničným grantom z prostriedkov EÚ (ETC, LIFE +)	12 907	5 649	5 649	5 384	4 961	0
Spolufinancovanie k prostriedkom na základe medzinárodných zmlúv (EHP, NFM, ŠFM)	5 023	5 448	5 448	3 236	1 465	0
Spolu	639 007	378 216	378 506	416 064	460 581	290
Vnútorné politiky EÚ	1 299	923	923	1 245	1 160	0
Spolu (vrátane vnútorných politík EÚ)	640 306	379 139	379 429	417 309	461 741	290

Zdroj: MF SR

Plnenie príjmov z prostriedkov EÚ a čerpanie výdavkov z prostriedkov EÚ je uvedené v tabuľke č. 16. Čerpanie výdavkov na spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu k prostriedkom EÚ, k zahraničným grantom z prostriedkov EÚ a k prostriedkom poskytnutým na základe medzinárodných zmlúv bez vnútorných politík EÚ je uvedené v tabuľke č. 17.

Časť finančných prostriedkov z rozpočtu EÚ, uvádzaných vyššie a finančné prostriedky poskytované Slovenskej republike na základe medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská

republika viazaná, používajú štátne rozpočtové organizácie **prostredníctvom mimorozpočtových účtov:**

- Z **predvstupových fondov** boli v roku 2013 prijaté na účty platobného orgánu Ministerstva financií SR prostriedky za ISPA/Kohézny fond vo výške 10 949 tis. eur za sektor životného prostredia, implementačnej agentúre Ministerstva životného prostredia SR boli vyplatené finančné prostriedky vo výške 11 462 tis. eur. Implementačná agentúra vrátila prostriedky predfinancovania záverečných 20 % prostriedkov EÚ zo ŠR na platobný orgán, ktorý následne previedol prostriedky vo výške 11 462 tis. eur do príjmov ŠR.
- Z Úradu pre finančné mechanizmy v Bruseli boli Slovenskej republike v rámci programového obdobia 2009 – 2014 poukázané prostriedky z **Finančného mechanizmu EHP a Nórskeho finančného mechanizmu** vo výške 14 272 tis. eur. Správcom programu boli prevedené prostriedky vo výške 21 588 tis. eur.
- Zo **Švajčiarskeho finančného mechanizmu** prijal platobný orgán Úrad vlády SR 5 536 tis. eur. Prijímateľom boli prevedené prostriedky vo výške 8 956 tis. eur, pričom na úhradu použil platobný orgán zdroje z predchádzajúcich rokov na mimorozpočtovom účte.
- Slovenskej republike boli v roku 2013 v rámci **finančnej obálky** poskytnuté prostriedky na úhradu cestovných výdavkov, súvisiacich s účasťou zástupcov Slovenskej republiky na zasadaniach výborov a pracovných skupín Rady EÚ vo výške 761 tis. eur, finančné prostriedky na finančnú obálku, vrátane zdrojov z predchádzajúcich rokov, boli z mimorozpočtového účtu Ministerstva financií SR použité vo výške 880 tis. eur na úhradu oprávnených výdavkov zamestnancov ústredných orgánov štátnej správy a iných inštitúcií.
- V rámci programov **Európskej územnej spolupráce** prijala Slovenská republika prostredníctvom certifikačného orgánu MF SR príspevky EÚ vo výške 4 285 tis. eur a prispievajúcich štátov vo výške 993 tis. eur na financovanie Operačného programu INTERACT II 2007-2013. Na financovanie programu bolo použitých 4 087 tis. eur za prostriedky EÚ a 721 tis. eur za spolufinancovanie z členských príspevkov.

Na financovanie programu cezhraničnej spolupráce Slovenská republika - Česká republika 2007-2013 prijal certifikačný orgán 10 183 tis. eur a na financovanie programu bolo použitých 11 646 tis. eur.

4. Tabuľková príloha

Návrhu štátneho záverečného účtu Slovenskej republiky za rok 2013

Tab. 1	Bilancia príjmov a výdavkov štátneho rozpočtu za rok 2013
Tab. 2	Daňové príjmy štátneho rozpočtu za rok 2013
Tab. 3	Nedaňové príjmy štátneho rozpočtu, granty a transfery za rok 2013
Tab. 4	Príjmy kapitol ŠR za rok 2013 – záväzné ukazovatele
Tab. 5	Príjmy štátneho rozpočtu podľa kategórií a kapitol ŠR za rok 2013
Tab. 6	Príjmy štátneho rozpočtu podľa zdrojov v roku 2013
Tab. 7	Výdavky štátneho rozpočtu podľa kategórií a kapitol ŠR za rok 2013
Tab. 8	Bežné transfery za rok 2013
Tab. 9	Kapitálové výdavky za rok 2013
Tab. 10	Finančné operácie na mimorozpočtových účtoch štátnych rozpočtových organizácií za rok 2013
Tab. 11	Výdavky štátneho rozpočtu podľa funkčnej klasifikácie za rok 2013
Tab. 12	Výdavky štátneho rozpočtu podľa kapitol ŠR a zdrojov v roku 2013
Tab. 13	Výdavky štátneho rozpočtu na vedu a techniku podľa kapitol ŠR za rok 2013
Tab. 14	Výdavky štátneho rozpočtu na vedu a techniku podľa funkčnej klasifikácie za rok 2013
Tab. 15	Prehľad výdavkov štátneho rozpočtu na realizáciu programov za rok 2013
Tab. 16	Prehľad príjmov a výdavkov z rozpočtu Európskej únie zaradených do príjmov a výdavkov štátneho rozpočtu podľa kapitol ŠR
Tab. 17	Prostriedky štátneho rozpočtu na financovanie spoločných programov Slovenskej republiky a EÚ podľa kapitol ŠR
Tab. 18	Prehľad vzťahu jednotlivých kapitol ŠR k štátnemu rozpočtu za rok 2013
Tab. 19	Vývoj príjmov a výdavkov štátneho rozpočtu v rokoch 2013 a 2012
Tab. 20	Záväzné limity dotácií zo ŠR obciam za rok 2013
Tab. 21	Záväzné limity dotácií zo ŠR vyšším územným celkom za rok 2013
Tab. 22	Prehľad o plnení limitu počtu zamestnancov, miezd, platov, služobných príjmov a ostatných osobných vyrovnaní v kapitolách ŠR za rok 2013
Tab. 23	Prehľad o čerpaní miezd, platov, služobných príjmov a ostatných osobných vyrovnaní v kapitolách ŠR za rok 2013
Tab. 24	Systemizácia colníkov v štátnej službe za rok 2013
Tab. 25	Systemizácia príslušníkov Hasičského záchranného zboru a príslušníkov Hasičskej záchrannej služby v štátnej službe za rok 2013
Tab. 26	Systemizácia policajtov v štátnej službe za rok 2013
Tab. 27	Príjmy štátnych príspevkových organizácií podľa kategórií a kapitol ŠR za rok 2013
Tab. 28	Výdavky štátnych príspevkových organizácií podľa kategórií a kapitol ŠR za rok 2013
Tab. 29	Výdavky štátnych príspevkových organizácií podľa funkčnej klasifikácie za rok 2013
Tab. 30	Finančné operácie štátnych príspevkových organizácií za rok 2013